

Lietuvių kalbos ir literatūros ugdymo(si) įvairiose edukacinėse aplinkose galimybės (III dalis)

Daiva Binkienė, 2020 m.

Nacionalinė švietimo agentūra

Anykščių akademija

„Keista vieta Lietuvos žemėlapyje tie Anykščiai... Kažkoks Lietuvos dvasios Silicio slėnis, dabar dar ir akademiją turite! Niekur neteko matyti mokslo įstaigos, mokančios pažinti ir pamilti savo gimtinę – ir kaip tai yra nuostabu.“
(G. Storpirštis)

<http://amenucentras.lt/anyksciu-akademijoje-sveciuosis-rasytojas-rimantas-povilas-vanagas/>

Anykščių akademija

Anykščių koplyčia

Aprašyta Antano Žukausko-Vienušio apysakoje „Vėžys“

Nežinomas fotografas. XX a. 6 deš.

A. Baranausko ir A. Vienušio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/78915977?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5751&valuable_type=EKSPONATAS

Anykščių akademija

- Unikaliame rašytojo R. P. Vanago sumanytame ir nuo 2014 m. vadovaujamame projekte Anykščių krašto mokiniai ir visi norintys prisijungti turi galimybę studijuoti savo krašto istoriją, įdomybes, susipažinti su iškiliais anykštėnais ir išgirsti jų istorijas.
- Ši regionų edukacijos, ugdymosi, pagrįsto formaliojo ir neformaliojo švietimo sąveikomis bei partnerystėmis, iniciatyva atveria realias galimybes įgyvendinti *Geros mokyklos koncepcijos* nuostatas, siekti *Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje* bei *Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrojoje programoje* numatytų tikslų ir uždavinių.

Anykščių akademijos akimirkos...

- dr. J. Zabarskaitė „Kur paslėpti Anykščių kalbos lobiai?“
- K. Kalibataitė „Apie knygų leidybą ir spaudos įdomybes“
- V. Račickas „Paaugliai – knygų herojai“

<https://www.facebook.com/Anyk%C5%A1%C4%8Di%C5%B3-Antano-Baranausko-pagrindin%C4%97-mokykla-435267519996189/photos/pcb.905409892981947/905408396315430>

Anykščių akademijos akimirkos...

Mieli anykštėnai,
2017 m. vasario 23 d. 16 val.
Anykščių koplyčioje -
Pasaulio anykštėnų kūrybos centre (Vilniaus g. 36)
menotyros mokslų daktarė
JOLANTA ZABULYTĖ
skaitys paskaitą
apie Anykščių krašto kryždirbius
ir jų meninį palikimą
Maloniai kviečiame

Renginio rėmėjas - A. ir A. A. Avižienių labdaros ir paramos fondas

 PASAULIO ANYKŠTĖNŲ BENDRIJA

 ANYKŠČIŲ
KŪRYBOS
CENTRAS

ANYKŠČIAI

<http://amenucentras.lt/anyksciu-akademijos-paskaita/>

ANYKŠČIŲ AKADEMIJA

**AUDRONĖ
GALVONAITĖ**
"Klimato kaita
ir mes"

**2019 M. LAPKRIČIO 5 D.
13.50 VAL.**

KOPLYČIA - PASAULIO ANYKŠTĖNŲ
KŪRYBOS CENTRAS,
VILNIAUS G. 36, ANYKŠČIAI

<https://allevents.in/anyksciai/anyk%C5%A1%C4%8Di%C5%B3-akademija-sve%C4%8Diuose-meteorolog%C4%97-audron%C4%97-galvonait%C4%97/200018306081851>

Anykščių akademijos akimirkos...

2016 10 27
(KETVIRTADIENĮ)
16 VAL.

ANYKŠČIŲ KOPLYČIOJE
PASAULIO ANYKŠTĖNŲ KŪRYBOS CENTRE (VILNIAUS G. 36)

ANYKŠČIŲ AKADEMIJOS
naujųjų mokslo metų
pirmoji paskaita

**NUO ANYKŠČIŲ
IKI KOSMOSO**

Pasakos ir unikalią kino juostą rodys
Prof. ALGIRDAS ANTANAS AVIŽIENIS

JĖJIMAS NEMOKAMAS

 **ANYKŠČIŲ
MOKYKLŲ
CENTRAS**

 PASAULIO ANYKŠTĖNŲ BENDRIJA

<http://www.anykstenai.lt/?pg=naujienos2&nj=1587&arch=1>

Anykščių akademijos akimirkos...

ANYKŠČIŲ AKADEMIJA

V. V. Landsbergis

**POKALBIS APIE
LAISVĘ, KŪRYBĄ
IR PARTIZANUS**

2019 m. gegužės
13 d. 13 val.

Anykščių koplyčioje -
pasaulio anykštėnų kūrybos centre,
Vilniaus g. 36

ANYKŠČIŲ AKADEMIJA

su R. P. Vanagu

Paskaitos tema

Anykščių žydai

š.m. balandžio 8 d., 13 val.

Anykščių koplyčioje - Pasaulio
anykštėnų kūrybos centre,
Vilniaus g. 36

<https://www.kulturos-miestas.lt/lt/anyksciai-renginiu-kalendorius/2019-05-13-anyksciu-akademija-pokalbis-su-v-v-landsbergiu>

<https://www.anyksciai.lt/renginiai/susitikimas-anyksciu-akademija/4041>

Anykščių rajono savivaldybės L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos teikiamos ugdymo(si) galimybės

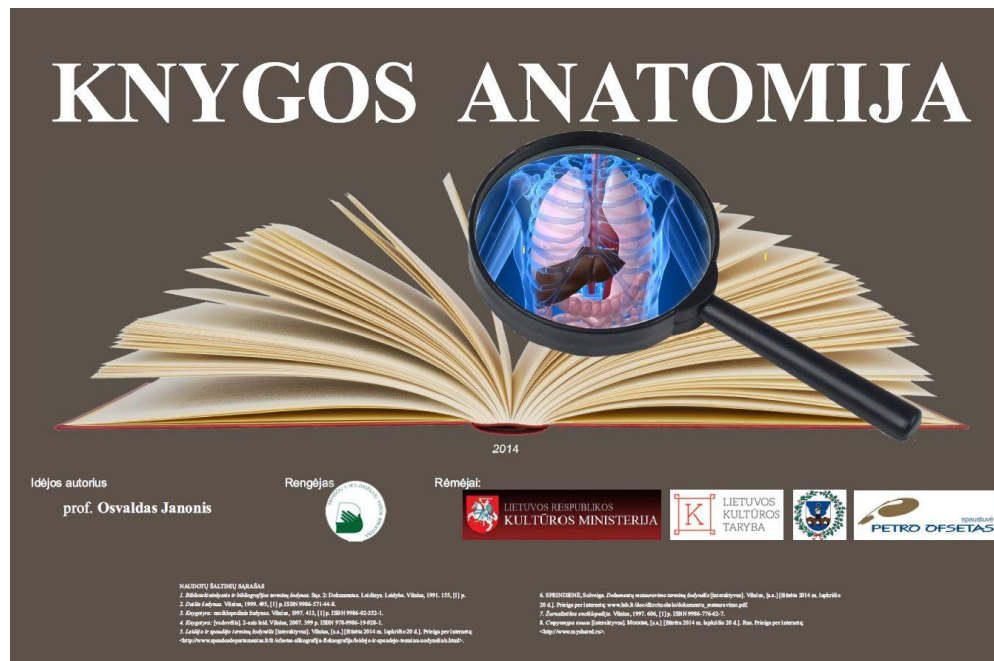
Bibliotekoje rengiamos literatūros parodos, edukacinės programos, tautodailės ir meno parodų pristatymai, susitikimai su rašytojais. Bibliotekos rūsyje įkurta *Idėjų laboratorija: saviraiškos ir realizacijos erdvė* jaunimui ir visiems norintiems kurti. Čia galima rasti įrengtą profesionalią garso įrašų ir grafinio dizaino studiją.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/3087-valstybinei-viesajai-bibliotekai-anyksciuose-80-metu>

Virtualios parodos

„Knygos oda – popierius, kuris gali būti plonas ar storas, lygus ar grublėtas, pirštų antspaudai – spaustuvinis šriftas, ūgis – knygos formatas, stuburas – knygos viršelis ir įrišimas. Knygose esantys nuosavybės ženklai: autografa, antspaudai, dedikacijos, ekslibriai buvo prilyginti DNR koduotėms knygos organizme, kurie parodo jos savininką, atskleidžia jo asmenybę, požiūrį bei vertybes.“

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/54-knygos-anatomija/1556-spausdintine-knyga-ir-jos-giminaiciai>

„Knyga, kaip fizinis vienetas, identifikuojama pagal išleidimo duomenis. Žmogus gimsta iš tėvo ir motinos, perima tėvų fizinius duomenis, kitas savybes. Knyga neturi tėvų, bet yra jos autorius, knygos sudarytojas ar rengėjas, ji neturi vaikų, bet turi skirtingas laidas ir egzempliorius. Knygos iliustracijos, kaip žmogaus akys, į kurias pažvelgus, jos daug ką pasako. Kaip virusai ir bakterijos veikia žmogaus organizmą, taip įvairios sąveikos su aplinka įtakoja knygos gyvenimą. Knygos defektai – laiko, kenkėjų, išorinių sąveikų pasekmė.“

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/1528-anykstenai-bibliotekininkai-rodo-knygos-smegenis-stubura-ir-sirdi>

„Knygos laikiklis, akiniai, padidinamasis stiklas – tai pagalbinės priemonės knygai skaityti. Skaitome ne tik akimis, skaitome ir širdimi. Knyga nepalieka abejingų. Skaitydami mokomės susipažįstame, semiamės įkvėpimo, ieškome nusiramino, džiaugsmo, gyvenimo prasmės. Spausdinta knyga – tai tarsi vienas giminaitis iš plačios medijų giminės. Tai maža dalis didelėje leidinių ląstelėje, išsiskirianti savo forma, struktūra, funkcijomis.“

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/1528-anykstenai-bibliotekininkai-rodo-knygos-smegenis-stubura-ir-sirdi>

Spausdintinė knyga ir jos giminaičiai

1. [RANKRAŠTINĖ KNYGA](#)
2. [KNYGA-RITINYS](#)
3. [SPAUSDINTINĖ KNYGA](#)
4. [KNYGA BRAILIO RAŠTU](#)
5. [KNYGA PADIDINTU ŠRIFTU](#)
6. [GARSINĖ KNYGA](#)
7. [ELEKTRONINĖ \(SKAITMENINĖ\) KNYGA](#)
8. [LAPELIS](#)
9. [KORTELIŲ LEIDINYS](#)
10. [LANKSTINYS \(BUKLETAS\)](#)
11. [KNYGA-ARMONIKA](#)
12. [LEPORELAS](#)
13. [BROŠIŪRA](#)

11.KNYGA-ARMONIKA – knyga, sulankstyta „armonikos“ forma. Tinka visiems kūriniams, bet ypač su iliustracijomis.

| viršų

12.LEPORELAS – leidinys, išspausdintas ilgame popieriaus lape ir sulankstytas kaip armonika ir dar perlenktas per visą plotį.

Poligrafinės medžiagos. Popierius ir įrišimo medžiagos

1. [PAPIRUSAS](#)
2. [POPIERIUS](#)
3. [SPAUDOS POPIERIUS](#)
4. [GILIOSIOS SPAUDOS POPIERIUS](#)
5. [OFSETINIS POPIERIUS](#)
6. [FOTOTIPINIS POPIERIUS](#)
7. [LITOGRAFINIS POPIERIUS](#)
8. [BIBLDRUKAS](#)
9. [KREIDINIS POPIERIUS](#)
10. [FERZACO POPIERIUS](#)
11. [LAKŠTAS](#)
12. [POPIERIAUS FORMATAS](#)
13. [GRAMATŪRA](#)
14. [VANDENŽENKLIS](#)
15. [FILIGRANAS](#)
16. [MONOGRAMA](#)

23. **LEDERINAS** [vok. Leder – oda] – odą imituojanti reljefinė medžiaga iš medvilninio audinio arba tvirto popieriaus, padengto elastinga plėvele; naudojama knygų viršeliams aptraukti.

17. [ĮRIŠIMO MEDŽIAGOS](#)
18. [KARTONAS](#)
19. [ALBERTINAS](#)
20. [ODA](#)
21. [MAROKENAS](#)

22. [DERMATINAS](#)
23. [LEDERINAS](#)
24. [GRANITOLIS](#)
25. [KOLENKORAS](#)
26. [KABĖ](#)

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/component/content/article/54-knygos-anatomija/1558-poligrafines-medziagos-popierius-ir-irisimo-medziagos>

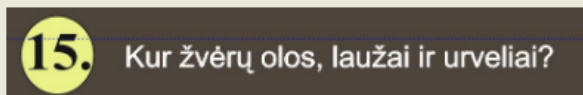
Spaustuvinis šriftas. I

1. [SPAUSTUVINIS ŠRIFTAS](#)
2. [GARNITŪRAS](#)
3. [PUNKTAS](#)
4. [TEKSTINIAI ŠRIFTAI](#)
5. [KEGELIS](#)
6. [DEIMANTAS](#)
7. [PERLAS](#)
8. [NONPARELIS](#)
9. [MINIONAS](#)
10. [PETITAS](#)
11. [BORGIS](#)
12. [KORPUSAS](#)
13. [CICERAS](#)
14. [MITELIS](#)
15. [TERCIJA](#)
16. [TEKSTIS](#)
17. [PUSKVADRATIS](#)
18. [KONKORDANSAS](#)
19. [KANONAS](#)

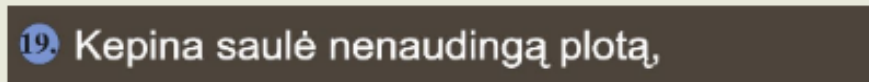
6.DEIMANTAS [pranc. diamant] – smulkus spaustuvinis šriftas, lotyniško raidyno šriftų kegelis (4 punktai – apie 1,5 mm).

15.TERCIJA [lot. tertia – trečia] – spaustuvinis šriftas, lotyniško raidyno šriftų kegelis (16 punktų – 6 mm). Naudojamas vaikų knygoms, antraštėms spausdinti.

19.KANONAS – spaustuvinis šriftas, kurio kegelis yra 40 punktų (15,04 mm).

20. [ŠVIESUS ŠRIFTAS](#)
21. [PUSJUODIS ŠRIFTAS](#)
22. [JUODASIS ŠRIFTAS](#)
23. [KURSYVAS](#)
24. [ANTRAŠTINIS ŠRIFTAS](#)

Spaustuvinis šriftas.II

25. [SPAUSTUVINIO ŠRIFTO GRUPĖS](#)
26. [GOTIŠKASIS ŠRIFTAS](#)
27. [GROTESKAS](#)
28. [MONOTYPE CORSIVA](#)
29. [PAPYRUS](#)
30. [MISTRAL](#)
31. [LOTYNIŠKASIS ŠRIFTAS](#)
32. [TIMES NEW ROMAN](#)
33. [GARAMONAS](#)
34. [PALEMONAS](#)
35. [ANTIQUA](#)
36. [BOOK ANTIQUA](#)
37. [BODONIS](#)
38. [BASKERVILIS](#)
39. [ARIAL](#)
40. [HELVETICA](#)
41. [CALIBRI](#)
42. [VERDANA](#)

25. SPAUSTUVINIO ŠRIFTO GRUPĖS – šiuolaikinėje spaudoje naudojamos trys pagrindinės šriftų grupės: be užkardų (pranc. sans serif), su užkardomis (pranc. serif), ir specialieji šriftai.

25. A. BARANAUSKAS „ANYKŠČIŲ ŠILELIS“
(ištrauka)

26. GOTIŠKASIS ŠRIFTAS – specialusis, lotyniškasis gotikos stiliaus šriftas – seniausias spaustuvinis šriftas, kurį pirmą kartą spausdinimui panaudojo J. Gutenbergas XV a.

43. [TAHOMA](#)
44. [VRINDA](#)
45. [MICROSOFT SANS SERIF](#)
46. [BACĖNO ŠRIFTAS, BACĖNAS](#)
47. [GRAŽDANKA](#)

Knygos išorė. Formatas

1. FORMATAS
2. IN PLANO
3. IN FOLIO
4. IN QUARTO
5. IN OCTAVO
6. IN DUODECIMO
7. IN SEDECIMO
8. FOLIANTAS
9. MAŽAFORMATĖ KNYGA
10. LIBELA
11. MAŽYTĖ KNYGELĖ
12. RINKINIO FORMATAS

8.FOLIANTAS – senovinė, dažniausiai religinio turinio, didelio formato, susiūta iš pusiau sulenktų lapų (pusės popieriaus lapo formato) knyga.

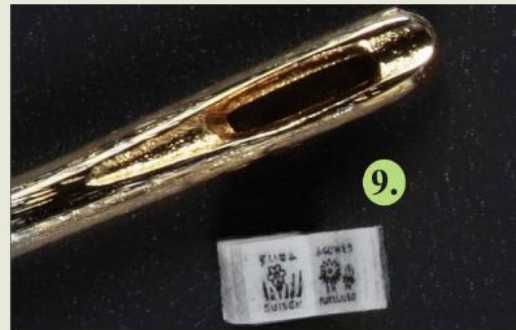
10.LIBELA – nedidelė knygutė.

Knygos išorė. Apimtis

1. [APIMTIS](#)
2. [APIMTIS PUSLAPIAIS](#)
3. [APIMTIS LAPAIS](#)
4. [LEIDYBINIS APSKAITOS LANKAS](#)
5. [FIZINIS SPAUDOS LANKAS](#)
6. [AUTORINIS LANKAS](#)
7. [SUTARTASIS SPAUDOS LANKAS](#)
8. [SPAUDOS LANKAS-ATSPAUDAS](#)
9. [MAŽIAUSIA PASAULYJE KNYGA](#)
10. [MAŽIAUSIA PASAULYJE KNYGA](#)
11. [DIDŽIAUSIA PASAULYJE KNYGA](#)
12. [MAŽIAUSIA LIETUVIŠKA KNYGA](#)
13. [DIDŽIAUSIA LIETUVOS KNYGA](#)

9. MAŽIAUSIA PASAULYJE KNYGA (tradicinės spaudos) – Japonijos spaustuvės „Toppan Printing“ 2013 m. išleista mažiausia pasaulyje knyga „Keturių metų laikų gėlės“, kurios matmenys – 0,75 mm x 0,75 mm, joje yra 22 puslapiai.

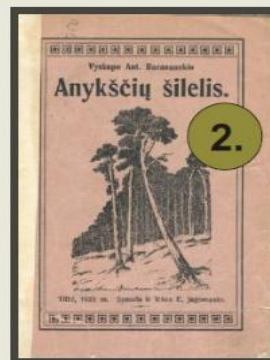
12. MAŽIAUSIA LIETUVIŠKA KNYGA – 80x80 mm dydžio, 3 mm storio, 56 puslapių – palangiškio dailininko, poeto Vytauto Kuso knyga Pojūtis. Tai 50-ies šešiaeilių posmų autobiografinis eilėraštis su iliustracijomis. Tekstas spausdintas spaustuvėje „Druka“. Poezijos knygą pats autorius įrašo ir 2011 m. išleido 50 egz. tiražu.

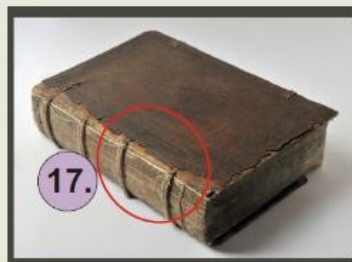
Knygos išorė. Įrišimas I

1. VIRŠELIS
2. MINKŠTASIS VIRŠELIS
3. KIETVIRŠIS
4. IRIŠIMAS
5. AUDEKLINIS ĮRIŠIMAS
6. BESIŪLIS ĮRIŠIMAS
7. KLIJUOJAMASIS ĮRIŠIMAS
8. ODINIS ĮRIŠIMAS
9. PUSODINIS ĮRIŠIMAS
10. SEGAMASIS (SPIRALINIS) ĮRIŠIMAS
11. SUDĖTINIS ĮRIŠIMAS
12. SUKABINAMASIS ĮRIŠIMAS
13. SAŠIUVINIS
14. BLOKAS
15. BRIAUNA
16. RIŠAMASIS KRAŠTAS
17. RYŠIAI
18. KILPINĖ SIŪLĖ
19. UŽLANKAS
20. SAŠIUVA
21. KAPTALAS
22. RUMBELIS

2.MINKŠTASIS VIRŠELIS – iš lanksčios įrišimo medžiagos (popieriaus, pergamento ir kt.) pagamintas ir pagrindo neturintis viršelis.

17.RYŠIAI – suktos lininės ar kanapinės virvelės arba juostelės iš nestoro audinio ar pergamento, prie kurių siuvami knygos bloko lankai.

Knygos išorė. Įrišimas II

23. [PRIEŠNUGARIS](#)

24. [NUGARĖLĖ](#)

25. [AKLOJI NUGARĖLĖ](#)

26. [ATVIROJI NUGARĖLĖ](#)

27. [IŠGAUBTOJI NUGARĖLĖ](#)

28. [PLOKŠČIOJI NUGARĖLĖ](#)

29. [ŠAKNELĖ](#)

30. [PRIEŠLAPIS](#)

31. [LANKSTĖ](#)

32. [IŠORINĖ LANKSTĖ](#)

33. [UŽLAIDOS](#)

34. [ITVARAS](#)

35. [AUKSO PJŪVIS](#)

36. [DUBLIŪRAS](#)

37. [IŠPAUDAS](#)

38. [BIGAS](#)

40. [KONGREVAS](#)

39. AKLasis išspaudas, blintas – be dažų išspaudžiami gilūs užrašų, raidžių, skaitmenų arba vaizdų išspaudai popieriuje, kartone, audinyje, polimerinėje medžiagoje.

41. [AGRAFA](#)

42. [APKAUSTAI](#)

43. [GUMBURAS](#)

44. [LAMINAVIMAS](#)

45. [APLANKAS](#)

46. [ATVARTAS](#)

Knygos vidus.

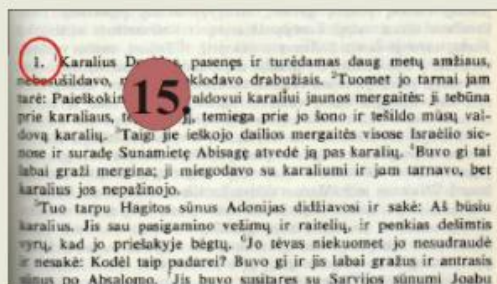
Pagrindinis tekstas

1. TEKSTAS
2. EPIGRAFAS
3. MOTO
4. EILUTĖ
5. PASTRAIPA
6. AKAPITAS
7. AKROSTICHAS
8. DALIS
9. FRAGMENTAS
10. SKYRIUS
11. POSKYRIS
12. SKIRSNIS
13. PARAGRAFAS
14. RUBRIKA
15. PUNKTAS
16. VOKABULA
17. ŽVAIGŽDUTĖ
18. IŠNAŠA

14. RUBRIKA [lot. rubrica < ruber – raudonas] – knygos skyriaus, poskyrio ar paragrafo antraštė arba periodinio leidinio vieta, kurioje nuolat spausdinama tos pačios rūšies informacija.

15. PUNKTAS [lot. punctum – taškas] – leidinio smulki padala, žymima skaitmeniniu ar raidiniu numeriu.

Knygos vidus. Pagalbinis tekstas

PAGALBINIS INFORMACINIS TEKSTAS

1. TURINYS
2. DEŠIMTAINĖ NUMERACIJA
3. PUSLAPINĖ ANTRAŠTĖ
4. ANOTACIJA
5. ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS
6. PAGALBINĖ RODYKLĖ
7. ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ
8. ANTRAŠČIŲ RODYKLĖ
9. AUTORIŲ RODYKLĖ
10. CHRONOLOGINĖ RODYKLĖ
11. VARDŲ RODYKLĖ
12. KOLEKTYVŲ RODYKLĖ
13. TEMINĖ RODYKLĖ
14. DALYKŲ RODYKLĖ
15. VIETOVARDŽIŲ RODYKLĖ

MOKSLINIS INFORMACINIS TEKSTAS

1. PRATARMĖ
2. IVADAS
3. IŽANGINIS STRAIPSNIS
4. IŠVADOS
5. BAIGIAMASIS ŽODIS
6. PASTABA
7. TEKSTINĖ PASTABA
8. KOMENTARAS
9. NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS
10. BIBLIOGRAFINIS APRAŠAS
11. BIBLIOGRAFINĖ NUORODA
12. SANTRAUKA
13. KOMPENDIUMAS
14. VOKABULIARIUMAS
15. ATITAIŠYMŲ SĄRAŠAS
16. ERRATA
17. PRIEDAS

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1593-knygos-vidus-pagalbinis-tekstas-pagalbinis-informacinis-tekstas>

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1612-knygos-vidus-pagalbinis-tekstas-mokslinis-informacinis-tekstas>

Lapas. Puslapis

1. [LAPAS](#)
2. [VERSO](#)
3. [\(PAGRINDINIS\) ANTRAŠTINIS LAPAS](#)
4. [PRIEŠANTRAŠTINIS LAPAS](#)
5. [BENDRASIS ANTRAŠTINIS LAPAS](#)
6. [VIDINIS ANTRAŠTINIS LAPAS](#)
7. [FOLIACIJA](#)
8. [PUSLAPIS](#)
9. [PUSLAPIO LAUKELIS](#)
10. [PUSLAPIO FORMATAS](#)
11. [PUSLAPIŲ NUMERACIJA](#)
12. [PUSLAPIO NUMERIS](#)
13. [ĮKLIJA](#)

5. **BENDRASIS ANTRAŠTINIS LAPAS**, pagrindinis antraštinis lapas – daugiatomio ar serijinio leidinio antraštinis lapas, kuriame atspausdinti bendri visiems tomams leidinio duomenys.

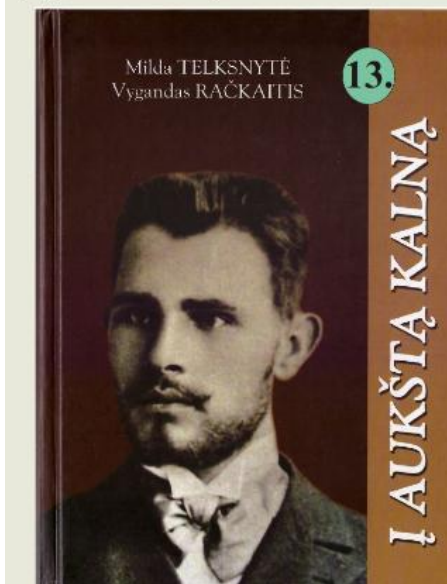

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1613-lapas-puslapis>

Leidybiniai ir išleidimo duomenys I

1. LEIDYBINIAI DUOMENYS
2. PRIEŠANTRAŠTIS
3. SERIJA
4. AUTORIUS
5. BENDRAAUTORIS
6. AUTORIŲ KOLEKTYVAS
7. KOLEKTYVINIS AUTORIS
8. ANTRAŠTĖ
9. PAANTRAŠTINIAI DUOMENYS
10. NUMERUOTOJI KNYGA
11. TOMAS
12. PIRMOJI LAIDA
13. PAPILDYTOJI LAIDA
14. PATAISYTOJI LAIDA
15. POMIRTINĖ LAIDA

13. **PAPILDYTOJI LAIDA** (neteiktinas – papildytasis leidimas) – veikalo laida, kurioje yra naujo teksto ar iliustracijų, palyginti su ankstesniuoju leidimu.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1617-leidybiniai-ir-isleidimo-duomenys-i>

Leidybiniai ir išleidimo duomenys II

16. [IŠLEIDIMO DUOMENYS](#)
17. [IŠLEIDIMO VIETA](#)
18. [LEIDĖJAS](#)
19. [LEIDYKLA](#)
20. [LEIDĖJO ŽENKLAS](#)
21. [SIGNETAS](#)
22. [REDAKTORIUS](#)
23. [SUDARYTOJAS](#)
24. [IŠLEIDIMO METAI](#)
25. [APROBACIJA](#)
26. [IMPRIMATUR](#)
27. [ISBN](#)
28. [AUTORIAUS ŽENKLAS](#)
29. [AUTORIAUS TEISĖS ŽENKLAS](#)
30. [METRIKA](#)
31. [KOLOFONAS](#)

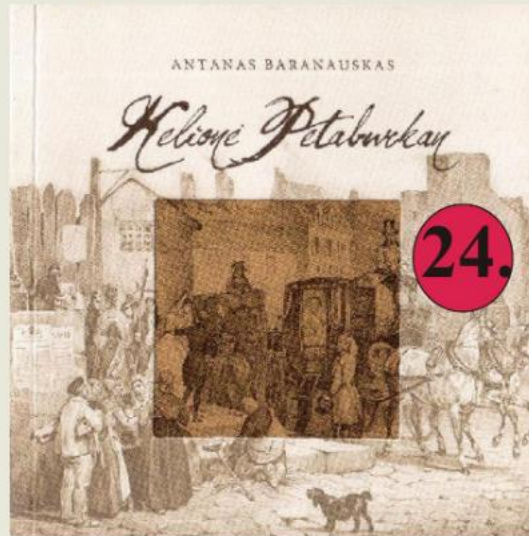
32. [SPAUSDINIMO DUOMENYS](#)
33. [TECHNINIS REDAKTORIUS, MAKETUOTOJAS](#)
34. [TIRAŽAS](#)
35. [KAINA](#)
36. [BRŪKŠNINIS KODAS](#)
37. [KONTRAFAKCIJA](#)

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1622-leidybiniai-ir-isleidimo-duomenys-ii>

Iliustracijos

1. [ILIISTRACIJA](#)
2. [ATSKLANDA](#)
3. [UŽSKLANDA](#)
4. [AKANTAS](#)
5. [BORDIŪRAS](#)
6. [BRĖŽINYS](#)
7. [DIAGRAMA](#)
8. [EMBLEMA](#)
9. [INICIALAS](#)
10. [KARTUŠAS](#)
11. [LENTELĖ](#)
12. [NUOTRAUKA](#)
13. [ORNAMENTAS](#)
14. [PAVEIKSLAS](#)
15. [PIEŠINYS](#)
16. [PLANAS](#)
17. [REPRODUKCIJA](#)
18. [FAKSIMILĖ](#)
19. [SCHEMA](#)
20. [VINJETĖ](#)

24. PASPORTAS, paspartu [pranc. passe-partout – praeina visur] – grafikos kūrinio, fotografijos rėmas iš kartono arba storesnio popieriaus.

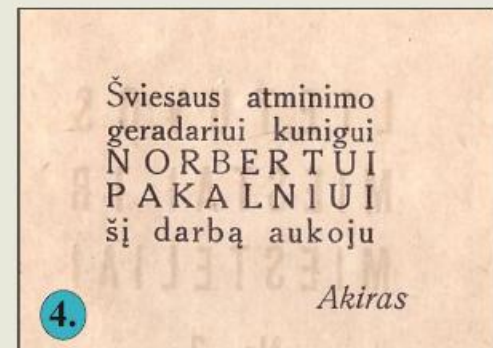
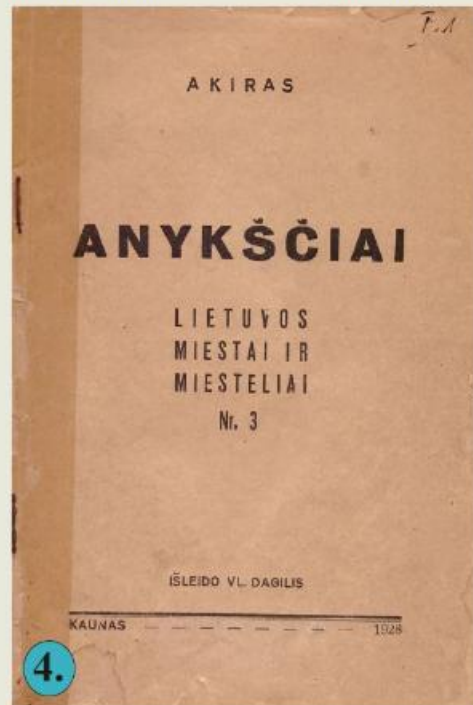
21. [ŽEMĖLAPIS](#)
22. [FRONTISPISAS](#)
23. [APSAUGINIS LAPAS](#)
24. [PASPORTAS](#)

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1624-iliustracijos>

Įrašai ir nuosavybės ženklai

1. [AUTOGRAFAS](#)
2. [IRAŠAS](#)
3. [MARGINALIJOS](#)
4. [DEDIKACIJA](#)
5. [ANTSPAUDAS](#)
6. [PROVENIENCIJA](#)
7. [GRIFONAŽAS](#)
8. [EKSLIBRISAS](#)
9. [SUPEREKSLIBRISAS](#)

4.DEDIKACIJA [lot. dedicatio – paskyrimas] – įrašas knygos pradžioje, nurodantis, kam yra skiriama knyga.

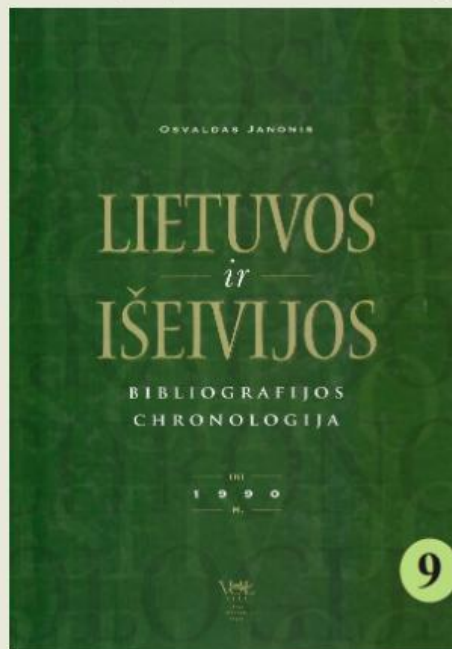

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1625-irasai-ir-nuosavybes-zenklai>

Knygos tipai pagal socialinę paskirtį

1. OFICIALIOJI
2. MOKSLINĖ
3. MOKSLO POPULIARINIMO
4. MASINĖ
5. MOKOMOJI
6. GAMYBINĖ
7. NORMATYVINĖ
8. GROŽINĖ
9. INFORMACINĖ
10. ŽINYNINĖ

9. **INFORMACINĖ** – leidinys, teikiantis susistemintas žinias apie dokumentus (skelbtuosius, neskelbtuosius, neskelbiamus) arba pirminiuose šaltiniuose esančių žinių analizės ir apibendrinimo rezultatus.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1629-knygos-tipai-pagal-socialine-paskirti>

Knygos defektai. Knygų kenkėjai

1. DEFEKTINIS EGZEMPLIORIUS
2. DĖMĖ
3. GELTIMAS
4. RUSVĖS
5. SKELDĖJIMAS
6. UŽLINKIS
7. ATSISLUOKSNIAVIMAS
8. BANGAVIMASIS
9. BLUKIMAS
10. KREIDĖJIMAS
11. NEAPIPJAUTIEJI KRAŠTAI
12. PATAKA
13. AUSELĖ
14. PŪSLELĖ
15. RAUKŠLĖJIMASIS
16. KIRMGRAUŽOS
17. KIRMINAS
18. KNYGŲ UTĖLĖ
19. PELĖSINIAI GRYBELIAI

8.BANGAVIMASIS – bangų pavidalo iškylių susidarymas lakštinės medžiagos paviršiuje.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1630-knygos-defektai-knygu-kenkejai>

Pagalbinės priemonės knygoms skaityti

1. POPIERIAUS PEILIS
2. SKIRTELĖ
3. REKLAMINĖ JUOSTELĖ
4. KNYGOS SKIRTUKAS
5. KNYGOS ŽYMELĖ
6. KNYGOS LAIKIKLIS
7. KNYGOS SVARELIS
8. KNYGOS PADĖKLAS, ATRAMA
9. PADIDINAMASIS STIKLAS
10. KNYGOS ŽININTUVĖLIS

2. SKIRTELĖ – į knygą prie viršutinio nugarėlės galo ties viduriu įklijuota, paprastai ilgesnė už knygos ilgį šilkinė juostelė ar virvelė skaitomai knygos vietai pasižymėti.

7. KNYGOS SVARELIS – nedidelis įvairaus dizaino objektas, skirtas atverstos knygos lapams prispausti, kad neužsiverstų.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/54-knygos-anatomija/1646-pagalbines-priemones-knygoms-skaityti>

„Plačiai ir giliai įaugęs į mūsų tautos kultūrinį gyvenimą“

Virtuali paroda, skirta kanauninko, rašytojo

Juozo Tumo-Vaižganto

150-osioms gimimo metinėms

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/4360-placiai-ir-giliai-iauges-i-musu-tautos-kulturini-gyvenima>

„Reta rasti žmogų, kuris taip plačiai ir giliai būtų įaugęs į mūsų tautos kultūrinį gyvenimą, kaip J. Tumas-Vaižgantas. Spaudoje, mene, moksle, religijoje, politikoje ir įvairiose kultūrinėse bei visuomeninėse organizacijose per keturiasdešimt metų ekspansyvi jo asmenybė turiningai ir plačiai pasireiškė. Nuo „Aušros“ ligi pat gyvenimo pabaigos jis žengė pirmose mūsų tautos veikėjų eilėse, o savo asmenybe ir veikalais visuomet atstovavo pačiam jautriausiam, pačiam gaivališkiausiam mūsų tautos elementui“.

Aleksandras Merkelis

Apie parodą
Juozo Tumo-Vaižganto biografija
Juozo Tumo-Vaižganto kūryba
Apysakos „Dėdės ir dėdienės“
leidimai
Literatūra apie Juozą Tumą-
Vaižgantą
Rašytojo slapyvardis
Vaižganto testamentas
„Deimanciukų“ ieškotojo takais
J. Tumo-Vaižganto atminimo
jamžinimas Anykščių krašte
Nuotraukų galerija

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/69-virtuali-vaizgantas/4373-deimanciuku-ieskotojo-takais>

Edukacinės programos

- „Čia aš gyvenau gamtos padavimų
įspūdžiais...“
(J. Tumo-Vaižganto atminimui)
- „Svečiuose pas Pukį Kutulį“
- „Krosnies pasakos“
- „Nešė velnias akmenį...“

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/edukacines-programos>

<https://www.facebook.com/anyksciu.stebuklas>

Anykščių L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos vaikų literatūros skyrių pasiekė tokio turinio laiškas iš Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijos: „*Turime prašymą priimti 40 Vilniaus Gerosios Vilties progimnazijos mokinių spalio 6 dieną.*

Prieš keletą metų šios Vilniaus mokyklos moksleiviai lankėsi jūsų bibliotekos Vaikų literatūros skyriuje. Darbuotojos jiems labai gražiai papasakojo apie biblioteką ir vaikų literatūrą. Keliauninkai grįžo su puikiais išpūdžiais ir įgiję siek tiek supratimo, kad ne vien Vilniuje gyvena vaikai ir skaito knygas. Būsime dėkingi, jei ir vėl suteiksite galimybę aplankyti Anykščių biblioteką.“

Kalbų alėja

Siekiant įprasminti literatūros tradiciją bei daugiakalbiškumą, formuoti atviro, svečių laukiančio Anykščių miesto įvaizdį, L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos iniciatyva 2013 m. Vyskupo skvere pradėta kurti Kalbų alėja.

Šalia bibliotekos bei poeto ir vyskupo Antano Baranausko paminklo esančios Kalbų alėjos grindinio plytelėse įrašyti pasisveikinimai įvairiomis kalbomis.

<https://www.anyksciuvb.lt/lt/>

Kalbų alėja

Su visais Kalbų alėjos pasisveikinimais galima susipažinti [čia](https://www.anyksciuvb.lt/lt/).

<https://www.anyksciuvb.lt/lt/>

Interaktyvus muziejus – edukacinė erdvė *Istorijų dvarelis*

Istorijų dvarelio ekspozicija
padalinta į 5 temines erdves:

- Anykščių istorijų erdvėje įrengta ekspozicija miesto ir jo apylinkių istorijai nuo seniausių laikų iki šių dienų.
- Dvarelio istorijų salėje – ekspozicija, supažindinanti su dvarelio gyvenimu, „virusiu“ nuo XIX a. vidurio iki šių dienų.

<https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

- Anykščių šilelio erdvė – vieta, kurioje galima atsikvėpti, pasimėgauti miško kvapais bei garsais.
- Rašytojų palėpėje „įsikūrę“ svarbiausi Anykščių krašto rašytojai.
- Dvarininkės Okuličiūtės rūsys – paslapčių ir šurpo vieta, skirta patiems drąsiausiems lankytojams.

Ką vilkėjo XIX a. antroje pusėje
gyvenę knygnešiai?

Ar įveiksite didžiosios legendų
knygos užraktą?

O gal norite pakeliauti laiku,
akimirksniui tapdami personažais iš
praeities?

Sukluskite – išgirsite vietinių
žmonių šneką.

Literatūrinis konkursas

Kurio tai anykštėno rašytojo krėslas?

Koks tikslus knygos, iš kurios duota
ištrauka, pavadinimas?

<https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

?

„Kas ten šnibžda? – Ė šnypščia iš kelmo piktoji,
Ėgi srove teškena upelė Šventoji.
Kas ten kalbas? – Ė žąsys paupėj gadena;
Ėgi, mat, lizde starkus pamiškėj klegena;
Ėgi antys „pry! pry! pry!“ Priskridę į liūną;“

Atsakymas <https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

„Ir aš apsidžiaugiau, kaip apsidžiaugia pamatęs kiškį medėjas [medžiotojas]. O aš juk juo buvau apsitaęs. Ant pečių turėjau persidėjęs lanką, rankoj nešiau strėlas [strėles]: maniau esąs tikras Amerikos tyrlaukių gyventojas, Kuperio aprašytas. Nors buvau tik antros klasės mokinys, vienok jaučiaus milžinas esąs, kuris, rodės, ir vilkų būrį susitikęs, neišsigastų.“

Atsakymas <https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

„Archeologai nei aukso, nei sidabro nesivaikė. Rinko kiekvieną seną šukelę, surūdijusį gelžgalį, molinių koklių gabalus. Viską užrašinėjo, matavo, braižė, fotografavo. Džiaugėsi, kad daug mokslinės medžiagos surinko. Aplankė jie ir kitus mūsų miestelio apylinkių senoviškus paminklus. Vaikai paskui juos būriais sekiodavo ir naujas įdomias vietas jiems rodydavo. Drauge su vaikais archeologai ir senąją Ylą atlankė, jo gražių pasakojimų klausėsi. Ši vasara miestelio vaikams tikrai įdomiai praėjo.“

Atsakymas <https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

„Kai prieš išjojant išėjo iš margo rašyto svirnelio anyta su devyniomis marčiomis atsisveikinti su savo vyrais, bajoro kieme pakilo didelis verksmas ir klyksmas. Marčios verkė, klykė, laužė baltas rankas ir, apsikabinusios savo vyrus, nebenorėjo su jais skirtis. Užvis gailiau verkė, užvis labiau laužė savo baltas rankes viena bajoro martelė, jo jauniausiojo sūnaus Putino jauna žmonelė Ona.“

Atsakymas <https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

„Petriukas, pasispaudęs po pažastimi batukus, eina ir galvoja. Taip, rodos, neseniai ėjo mokyklon, štai į šitą namą, tame kieme lakstė. Dabar jau porą metų prabėgo, kai mokosi batsiuvystės, jau šiek tiek pramoko. Iš bėdos gal šiaip taip ir pasiūtų batus. Patinka tas darbas, kad tik nereikėtų tiek daug kambaryje sėdėti. Ateis štai kaip dabar pavasaris. Šildys saulė, sužaliuos medžiai, o jam - sėdėk kambaryje ir taukšėk. Bet visi dirba, ką padarysi.“

Atsakymas <https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

„Skruzdėlyne yra skruzdėlių darbininkių, kurios stato namus ir auklėja skruzdėlių vaikus. Yra kareivių, kurie gina skruzdėlyną, nuo visokių vabalų, savo priešininkų. Jos turi vieną motiną, kuriai tiek ir tėra darbo - kiaušinėlių dėti. Juokinga ta motina. Jos pilvelis drūtas drūtas. Nieko ji neveikia, tik ėda ir kiaušinėlius deda. Štai atėjo kiaušinių dėjimo laikas. Nuėjo į didįjį kambarį ir ėmė dėti krūvų krūvas mažutyčių kiaušinėlių. Skruzdėlės darbininkės sujudo. Bėgioja paskui ją, rankioja kiaušinėlius; kiekvieną kiaušinėlį apseilėja, kad geriau augtų, ir deda palei kambario sienas.“

Atsakymas <https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

„Pamenu, Vytauto kalnan kaip reikėdavo kopt, dar armoniką vilkt, o atlyginimo net negaudavom, veltui dirbdavom. Mažiukas radijofonas, su viena kita dešimtimi radijo klausytojų, neturėjo iš ko mokėti. Tai ir kopdavom kalnan, skubėdavom paskirtu laiku radijo stotin, kad tik nepasivėluotume, kad tik paleistume lietuvišką žodį, dainą, muziką radijo bangomis į pasaulį. Ach, koks buvo didis atlyginimas, kad tavo kalba, ta brangi tėvų kalba, nepersenai kitų niekinama, draudžiama, dabar lygiai su kitomis skrenda erdvėmis pas brolius ir seseles, gyvenančius už Lietuvos sienų, kad lietuviška daina, muzika radijo bangomis nuskrenda pas lietuvius išblaškytus po visą pasaulį.“

Atsakymas <https://www.facebook.com/istorijudvarelis>

Pasakos apie Anykščius iš Anykščių Kalėdų rezidencijos

https://www.youtube.com/watch?v=ADOC056_Sfo&t=12s&fbclid=IwAR1OXeoArojAig5kQ5WW8TGT_RnUScFEZmHwi_1RElnqfO4oLLt1YvG0XysY

Anykščių menų centras

- Sakralinio meno centras
- Angelų muziejus
- Apžvalgos aikštelė Anykščių šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčios bokšte
- Koplyčia – Pasaulio anykštėnų kūrybos centras

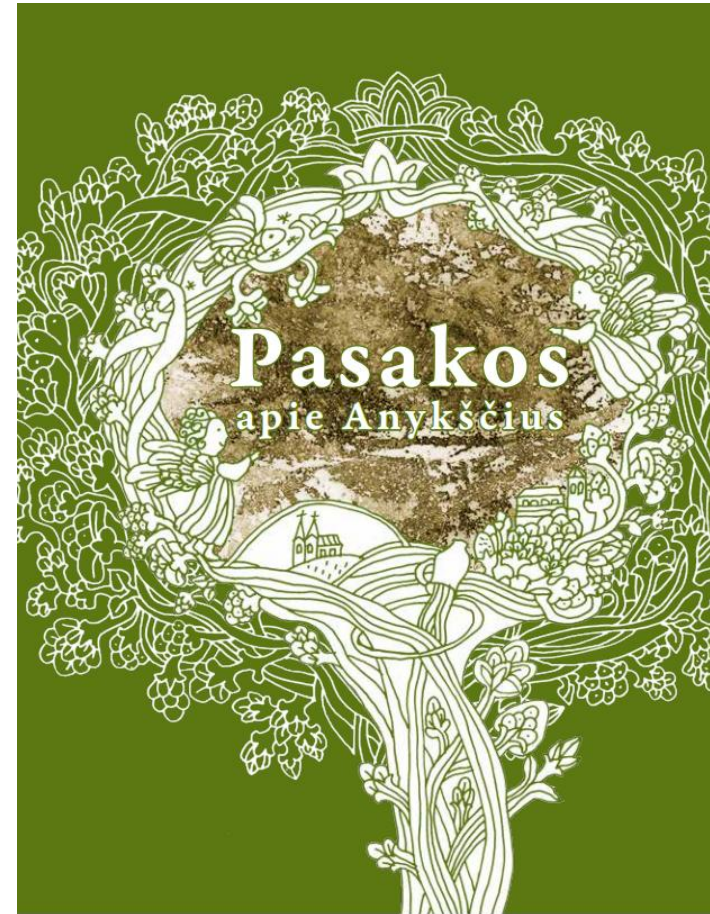
<http://amenucentras.lt/>

Anykščių menų centras

Respublikinis konkursas „Pasaka apie Anykščius“ 1–9 klasių mokiniams. Gauta per 200 pasakų iš visos Lietuvos.

https://www.anyksciai.lt/data/public/uploads/2020/12/pasakos-apie-anyksius_www_su-virseliu.pdf

Pasakos apie Anykščius

Lauktuvės Lietuvai

Seniai seniai gyveno moterėlė, vardu Žemė, ir turėjo daug dukterų bei sūnų. Visi jos vaikai jau buvo suaugę ir išsibarstę po margąjį pasaulį, bet retkarčiais užsukdavo aplankyti savo senolės. O ši belaukdama jų visus langus prarymodavo, akis pražiūrėdavo: gal iš pietų pusės sūnus Ramusis pasirodys, iš šiaurės Atlantas atskubės, o gal iš vakarų duktė Anglija užbėgs ar iš rytų Rusija trobos duris pravers.

Taip ir bėgo senutės Žemės dienele, kupinos ilgesio bei laukimo. Jos vaikai geri buvo, laikas nuo laiko vis praverdavo gimtųjų namų duris. O senoji rankų sudėjusi nesėdėdavo – belaukdama svečių nebuvelių: virdavo, čirškindavo, kepėdavo įvairius skanėstus lauktuvėms.

Ir šį kartą, besidairydama pro mažą virtuvėlės langelį, minkė tešlą pyragui. Iš kalvų ir lygumų suformavo pagrindą, kurį papuošė

įvairiais medžiais, o lėtai pildama šaltinio vandens išvinguriavo upeliuką. Iš nedidelių tešlos gabaliukų statė aukštą smailais bokštais su skambančiais varpais bažnyčią, kurią apsupo mažesniais ir didesniais namukais. Pagriebusi saują druskos, nutiesė vingiuojančias tarp namelių akmenines gatveles. O vieną didžiausią akmenį mestelėjo žaliuojančio šilo link šuktelėdama:

– Puntukas iš dangaus krinta!

Baigusi darbą, senolė dar pasižiūrėjo, pasigrožėjo savo būsimu kepiniu ir pašovė jį į krosnį. O čia kur buvus, kur nebuvus pro duris įžengė duktė Lietuva. Apsikabino motiną, prisėdo abi pasišnekučiuoti, parypuoti apie džiaugsmus bei kasdieninius rūpesčius. Tačiau laikas – kaip vanduo, duktė žiūri – ir namo jau metas! Išleisdama senutę Žemę įdavė Lietuvėlei lauktuvių ką tik iškeptą pyragą. Pačiupo duktė karštą neregėto grožio kepinį ir išskubėjo namų link. Benešant motinos lauktuves, taip šios svilino Lietuvai rankas, kad šūkaud pradėjo, net visi laukai skambėjo:

– Aaa... nykščiai, aaa... nykščiai!

O senoji motulė ašarotomis akimis žvelgė į tolstančią dukrą ir tyliai sau šnabždėjo: „Anykščiai, Anykščiai“.

Vėlai vakare, eidama miegoti, senutė Žemė savo labai sename ir storiame metraštyje parašė: „1440 m. Lietuvai padovanoti Anykščiai!“

RŪTA BALEŽENTYTĖ

Alytaus Šaltinių pagrindinė mokykla, 5a klasė
(Mokytoja Elė Zdanavičienė)

Pasakos apie Anykščius

Angelo pasaka

Kartą gyveno angelas. Jis labai norėjo turėti žmogų, kad galėtų jį saugoti. Angelas sugalvojo paprašyti Dievo, kad jam paskirtų globotinį. Nuėjo angelas pas Dievą ir prašo:

– Ar galėtum man paskirti globotinį? Noriu būti naudingas žemės gyventojams.

– Ateik rytoj ir pažiūrėsime, ką galėsiu tau paskirti, – atsakė Dievas.

Rytojaus dieną angeliukas vėl atėjo pas Dievą.

– Noriu turėti globotinį.

Dievas suprato, kad angeliuko norai yra tikri, todėl sako:

– Gerai, eik, atlik pirmą užduotį. Tu turi surasti vaiką, kuriam reikia pagalbos ir jį išgelbėti.

– Ačiū, Dieve. Labai labai... Skrendu.

– Sėkmės, angeliuk, – palinkėjo Dievas.

40

„Sėkmės“, – nuaidėjo kalnų aidas.

„Ačiū. Ačiū“, – vėjo gūsių atnešė angeliuko padėką.

Skrenda angeliukas į Žemę ir prie Anykščių mato daug žmonių. Visi juokiasi, švenčia, visi laimingi. Ir angeliukui pasidaro linksma. Tačiau jis nepamiršta savo užduoties. Skrenda toliau ir pamato mažą vaikėlį, kuris breną į ežerą. Angelas apsidairo – kurgi yra jo tėvai? Tačiau jų nemato. Vaikas breną į vandenį ir atrodo, kad tuojau ims skęsti. Angelas puolė prie vaiko ir kažką pakuždėjo jam į ausį. Vaikas suprato, koks pavojus jam gresia, todėl nebebrido gilyn ir grįžo į krantą. Grįžęs pas tėvus, papasakojo šį atsitikimą. Mama sako:

– Padėkokim tavo Angelui sargui, kad tave išgelbėjo. Nuo šiol kiekvieną vakarą dėkosime jam.

Angelas laimingas grįžo pas Dievą ir jau norėjo pasakoti apie atliktą užduotį, tačiau Dievas jam sako:

– Nieko man nesakyk, aš iš tavo laimingų akių matau, kad tu užduotį įvykdei. Tavo akys spinduliuoja. Todėl pavedu tau šį vaikėlį. Mylėk, saugok, globok, vesk teisingu gyvenimo keliu.

O ar tu galėtum globoti ir saugoti savo draugus?

MONIKA TARASEVIČIŪTĖ

Kauno r. Akademijos Ugnės Karvelis gimnazija, 5c klasė
(Mokytoja Julė Vaketienė)

41

https://www.anyksciai.lt/data/public/uploads/2020/12/pasakos-apie-anyksius_ssu-virseliu.pdf

Anykščiai – kur kelią angelai parodo...

- Skulptoriaus O. Neniškio skulptūra „Angelų vartai“, esanti rašytojos B. Buivydaitytės memorialinio namo - muziejaus sode.
- Rašytojo J. Biliūno sodyboje-muziejuje išvysite Biliūnų giminės išsaugotą, šiluma spinduliuojantį šventą paveikslą, kuriame vaizduojami keturi angelai prie Kristaus.

<http://amenucentras.lt/surask-angelu-kelias-anyksciuose/>

„Kada paskutinį kartą rašėte laišką? O ar kada nors teko išsiųsti laišką Angelų paštu? Jeigu ne, kviečiame pasigaminti vienetinį rankų darbo atviruką, įdėti jį į voką, užantspauduoti originaliu Angelų muziejaus antspaudu ir pradžiuginti savo artimuosius! “

<https://www.facebook.com/angelumuziejus/>

- Angelai tautosakoje, poezijoje, Šventojo Rašto siužetuose
- „Tai, ką pasilieki sau – amžinai prarandi, tai, ką atiduodi kitiems – amžinai tavo“
- Kūrybiniai darbai: eilėraščių kūrybiniai bandymai, pasakos apie angelus ir kt.

<https://www.facebook.com/angelumuziejus>

H. Radauskas

„Angelas ir sesuo Angelika“

Naujagimis angelas, – jis dar negali paskristi, –
Nusilpusiom rankom įkibęs į medžio šakelę,
Vos girdimai rauda. Jis bijo į žemę nukristi,
Jis užverktą veidą į gęstantį debesį kelia.

Našlaičiai, porom surikiuoti, mieguistame parke
Praeina ploni ir geltoni kaip žydinčios pienės.
„Sesute Angelika, medyje angelas verkia.“
„Ir vėl tu pradėsi kliedėti, eime vakarienės.“

http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/literatura/LH00/Henrikas_Radauskas_Eil%C4%97ra%C5%A1%C4%8Diai.LHI900.pdf

Patirtinio ugdymo(si) galimybės Anykščių krašto rašytojų muziejuose

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus dalyvauja Lietuvos kultūros ministerijos organizuotoje Kultūros paso programoje ir teikia Lietuvos mokyklų mokiniams literatūrinės edukacinės programas, registruotas Kultūros paso sistemoje.

„Gi mūsiškis muziejus – ne šiaip provincijos muziejėlis, o galingas kompleksas, aprėpiantis Klėtelę, Siauruką, Arklio muziejų, Koplyčią, Sakralinio meno centrą ir dar visą objektų puokštę, – nedaug trūksta, kad visas miestas taptų muziejum!“ (R. P. Vanagas)

Edukacinės programos

- Po Klėtelės stogu
- „Taip prasikalė diegas „Anykščių šilelio“
- „Anykščių šilelis“. Atrask poemą pažindamas mišką
- „Be jo gal ir mūsų nebūtų buvę...“
- Svečiuose pas Rašytoją
- Rašytojo kambarys
- Ko moko legendos?
- Perskaityk dangų su astronomu Šmukštaru
- Rašytojas cenzūros gniaužtuose

Edukacinės programos

- „Visados būsiu geras“: Jono Biliūno asmenybės ir kūrybos vienovė
- Gerumo pamokos Jono Biliūno sodyboje
- „Mano visų laikų svajonė...“
- Sveikinimas iš Rašytojos namų
- Slėpk knygas – darys kratas
- Kalba – tautos gyvasties garantas
- Švietėjiškos tradicijos Didžiulių dvarelyje

Informacija apie visas edukacines programas:

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/mokome/lit-edukacija/>

Atviros prieigos ištekliai

APIE MUZIEJUS

Muziejaus istorija
Antano Baranausko klėtelė
A. Baranausko klėtelės istorija
Poema „Anykščių šilėlis“
Apie daugiakalbį šilėlį
Poemos vertimai
Daugiakalbis šilėlis
Antanas Baranauskas
Antano Vienuolio namas-muziejus
Bronės Buivydaitės namas-muziejus
Jono Biliūno sodyba-muziejus
Didžiulių sodyba-muziejus
Arklio muziejus
Siauruko muziejus
Šeimyniškėlių piliakalnio kompleksas
Stanislovo Petraškos paroda

APIE MUZIEJUS

Muziejaus istorija
Antano Baranausko klėtelė
A. Baranausko klėtelės istorija
Poema „Anykščių šilėlis“
Antanas Baranauskas
Antano Baranausko dokumenta
Kilmė ir ryšiai su artimaisiais
Jaunystės dienoraščiai
Eiliavimų sąsiuviniai
Išsilavinimo dokumentai
Pirmosios publikacijos
Mokslinis susirašinėjimas
Religiniai tekstai
O. Pajedaitės paroda

APIE MUZIEJUS

Muziejaus istorija
Antano Baranausko klėtelė
Antano Vienuolio namas-muziejus
Bronės Buivydaitės namas-muziejus
Jono Biliūno sodyba-muziejus
Senoji Biliūnų sodyba
J. Biliūno muziejaus ekspozicija
Jonas Biliūnas
Onos Pajedaitės paroda
Didžiulių sodyba-muziejus
Arklio muziejus
Siauruko muziejus
Šeimyniškėlių piliakalnio kompleksas
Stanislovo Petraškos paroda

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/apie-mus/muziejaus-istorija/>

Jono Biliūno sodyba-muziejus

Senoji Biliūnų sodyba Niūronyse saugo Jono Biliūno vaikystės patyrimus

Senoji Biliūnų sodyba pastatyta dar gerokai prieš rašytojo Jono Biliūno gimimą. Iš tos sodybos pastatų Niūronių kaime teišlikusi gryčia, menanti Joniuko kūdikystę ir vaikystę, taip pat jo sugrįžimus vasaromis į tėviškę.

Plačiau apie senąją Biliūnų sodybą...

Jonas Biliūnas. Gyvenimo kelias.

Fotomenininkės Onos Pajedaitės nuotraukų ir reprodukcijų virtualioji paroda

Muziejus saugo Vilniaus anykštėnės fotomenininkės **Onos PAJEDAITĖS** 1989 m. sudarytą fotografijų ir reprodukcijų parodą, kuri atspindi trumpą rašytojo Jono Biliūno gyvenimo kelią. Šis vaizdų rinkinys, palydimas pačios O. Pajedaitės parinktomis citatomis, padeda pažinti tas vietas ir tuos žmones, kurie buvo šalia Rašytojo. Šie vaizdai liudija, kur brendo J. Biliūno talentas, kurio dėka šis Niūronių kaimo vaikas išlieka mūsų atmintyje ir praėjus šimtmečiui po jo mirties.

**Jonas
BILIŪNAS**

*Jaučiu, kad
dali Jamžinos vaiku,
kaltės ir aš savyje
nešioju.*

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/apie-mus/jono-biliuno-sodyba-muziejus>

Antanas Baranauskas: poetas, dvasininkas, anykštėnas

Pažvelk iš arčiau

Antanas Baranauskas. Dienoraštis. 1996 m. leidinio atvaizdas.

„Antanas Baranauskas – tarp poezijos ir meilės“. Lietuvos mokslininkų diskusija kultūros žurnalo „Krantai“ 2016 m. Nr. 1.

Tautvydas Kontrimavičius. Teksto kelionė: iš Anykščių per Kauną ir Pragę į Anykščius (apie pirmąją „Anykščių šilelio“ publikaciją, nurodant poemos autorių). Publikacija portale www.8diena.lt, 2017 m. gegužės 16 d.

Pasiklausyk

Antano Baranausko „Anykščių šilelis“. Gieda Anykščių kultūros centro folkloro ansamblis „Valaukis“.

Antano Baranausko „Giedu dainelę“. Gieda Anykščių kultūros centro folkloro ansamblis „Valaukis“.

Baranausko Klėtelės pasaka 2

Naujoji Klėtelės ekspozicija

A. Baranausko klėtelė, iš kurios kelią į pasaulį pradėjo lietuvių literatūros šėdėvras – poema „Anykščių šilelis“, jubiliejiniiais 90-aisiais Muziejaus veiklos metais apsupo nauja ekspozicija.

APLANKYK Antano Baranausko klėtelę, pirmąjį memorialinį muziejų Lietuvoje, ir naujoje ekspozicijoje **ATRASK** klėtelės paslaptis: 7 poeto ir vyskupo TALENTAI, 21 poemos „ANYKŠČIŲ ŠILELIS“ kalba, 4 metų laikų KALEIDOSKOPAI, KLĖTELĖS PASAKĄ ekrane seka šilelio kankorėžiukas, pakeliui – VAISTAŽOLYNAS ir kalbantys suoleliai.

Kaip tiltas gyvojo poeto žodžio, kopiant į Rašytojų kalnelę, jus pasitiks A. Baranausko pasisveikinimas: „Mylimiausias ir Brangiausias Prieteliau mano! Pasiilgau Tamstos“. Išvysti pačią Klėtelę galėsite tik atvėrę laišką – simbolinius vartus į A. Baranausko gyvenimo ir kūrybos pasaulį.

Vidaus ekspozicijoje poetą, vyskupą A. Baranauską pažinsite TYRINĖJIMO ir KŪRYBOS erdvėse. Vertimų daugiaaukščiuose atrasite **VIS KITOKIUS BALSELIUS** – poemos vertimų leidimus. Smagus personažas kankorėžiukas papasakos **KLĖTELĖS PASAKĄ** – animuotą istoriją: nuo klėtelės statybos iki virsmo svarbiausiu literatūros muziejumi Lietuvoje.

Pakviesime užsukti ir į VAISTAŽOLYNĄ – lietuviškų vaistažolių, kurias pažino ir naudojo dvasininkas A. Baranauskas bei vaistininkas A. Vienuolis-Žukauskas, gyvąją ekspoziciją. Jei norėsis prisėsti, KALBANTYS SUOLELIAI, pakalbinti išmaniaisiais telefonais, prabils Anykščių krašto rašytojų ir jų kūrinių herojų balsais...

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/apie-mus/antano-baranausko-kletele/>

Antanas Baranauskas rankraščiuose ir dokumentuose

Virtualioji paroda, parengta iš Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto bei Vilniaus universiteto bibliotekos saugomų rankraščių, Muziejaus fondų

Antano Baranausko jaunystės poezijos rankraščių rinkinys "Ulamki"

Wiersze (Eilėraščiai) ir *Ulamki moich uczu* (*Mano jausmų nuolaužos*) – ankstyvieji (1853–1857) A. Baranausko eilavimai lenkų kalba. Šie eilėraščiai, pasak R. Mikšytės, „yra poeto literatūrinės mokyklos ir eilavimo patirties įsisavinimo liudininkai“ (Antanas Baranauskas, Raštai I: Poezija, 1995, p. 17).

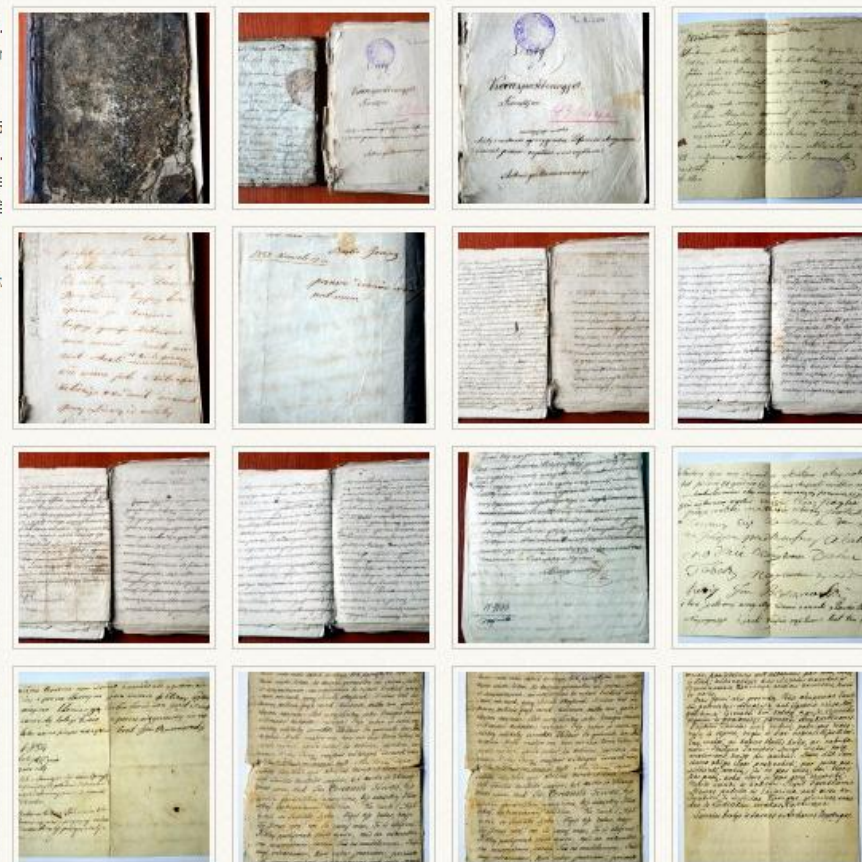
Ulamki moich uczu (*Mano jausmų nuolaužos*). Tai 16 nenumeruočių puslapių sąsiuvinis. Formatas 22 x 17,5 cm. Antraštiniam puslapiui, eilėraščių pavadinimams būdingi dekor elementai, išdailinti autoriaus parašai. Antroje antraštinio lapo pusėje dedikacija tėvui Jonui Baranauskui leidžia spręsti, kad rinkinėlis buvo įteiktas Anykščiuose 1855 m. kovo 31 d. Rinkinyje įsiūti 6 stori lapai poeto brolio Anupro Baranausko piešinių, iš kurių vienas pasirašytas, ir 6 plonesni lapai, prirašinti lenkų poezijos ir prozos tekstų.

Rinkinyje 8 eilėraščiai, tarp jų – pirmasis žinomas A. Baranausko kūrinys lietuvių kalba eilėraštis *Saulėtekis* (Antanas Baranauskas, Raštai I: Poezija, 1995, p. 391-392).

Antano Baranausko susirašinėjimas su artimaisiais

Išėjęs iš namų, A. Baranauskas susirašinėjo su tėvais Jonu ir Tekle Baranauskais, broliais Jonu, Juozapu ir Anupru. Jaunystėje laiškus rašydavo daugiausia lenkų kalba, o sulaukęs garbaus amžiaus, iš Seinų siųsdavo ir lietuviškus laiškus.

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/apie-mus/antano-baranausko-kletele/antanas-baranauskas-1/antano-baranausko-dokumentai/>

A. Baranausko teologinį išsilavinimą liudijantys dokumentai

Plačiau apie A. Baranausko asmeninius dokumentus – čia...

Pirmosios A. Baranausko kūrybos publikacijos

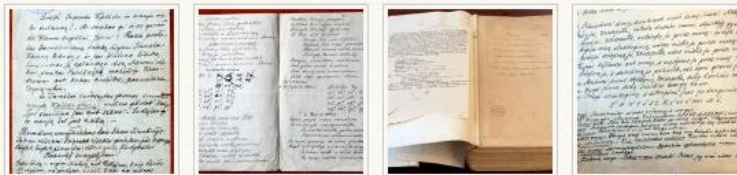
Plačiau apie pirmąsias A. Baranausko kūrybos publikacijas – čia...

A. Baranausko moksliniai interesai laiškuose bičiuliams

Plačiau apie A. Baranausko susirašinėjimą lituanistikos ir matematikos klausimais – čia...

A. Baranausko religiniai tekstai

Plačiau apie A. Baranausko giesmes ir Šv. Rašto vertimą – čia...

A. Baranausko ir H. Weberio susirašinėjimas lituanistikos klausimais

A. Baranauskas dar studijuodamas Varniuose susidomėjo kalbotyra, tapo pirmuoju lietuvių dialektologu, sudarė Lietuvos tarmių klasifikaciją, kūrė naujus lietuvių kalbos gramatikos terminus, pirmasis seminarijoje pradėjo dėstyti kunigams lietuvių kalbą (nuo 1871 m.), parengė gramatiką „Kalbamokslis lietuviškos kalbos“, kūrė bendrinę rašto kalbą, paremtą kalbos garsų kilmės principu. Korespondencijoje su H. Weberiu svarstomi ir lietuvių kalbos klausimai.

A. Baranausko ir A. Jakšto-Dambrausko susirašinėjimas matematikos klausimais

1884–1890 m. A. Baranauskas žavėjosi matematika, kaip jos mėgėjas tyrė pirminių skaičių savybes, eilučių teoriją, savarankiškai atrado daug dėsningumų. Matematikos mokslo istorijoje išliko „Baranausko formulė“ pirminių skaičių kiekiui nustatyti. Jis taip pat sukūrė ir 1892 m. prelatui Adomui Dambrauskui-Jakštui pasiūlė naudoti nemažai ir šiuo metu vartojamų lietuviškų matematikos, daugiausia geometrijos, terminų (trikampis, daugiakampis, lankas, erdvė, status kampas, smailus kampas ir kt.). Korespondencijoje su A. Dambrausku-Jakštu svarstomi ir matematikos klausimai.

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/apie-mus/antano-baranausko-kletele/antanas-baranauskas-1/antano-baranausko-dokumentai/>

Projektas

„BENDRABŪVIS rašytojos Bronės Buivydaitės sode“

Kodėl tai vyksta?

Birželio 29 dieną Muziejaus ir nepriklausomų kūrėjų komanda pradėjo naują projektą „BENDRABŪVIS rašytojos Bronės Buivydaitės sode“.

Tai projektas, skirtas iš naujo pažvelgti į rašytojos Bronės Buivydaitės gyvenimo ir kūrybos palikimą, permąstyti jos sodybos, tapusios jos memorialiniu muziejumi, sodo erdves bei pritaikyti jas aktualiems bendruomenės poreikiams.

Planuojame, kad projekto metu kūrėjų komanda, išanalizavusi literatūrinį rašytojos palikimą, o taip pat ir dramatišką autorės biografiją, įsiklausiusi į vietos bendruomenės, įsigilinusi į jų poreikius ir Muziejaus lūkesčius, sutelkusi įvairių sričių kūrybines pajėgas, dirbtuvių metu išgrynins konceptualią Bronės Buivydaitės sodo įveiksinimo schemą ir pateiks teritorijos sutvarkymo viziją.

Sodo įveiksinimas – tai šiuo metu mažai naudojamos žaliosios erdvės, esančios centrinėje miesto dalyje, permąstymas ir naujų funkcijų, veiklos galimybių jai suteikimas. Nesudėtingomis architektūrinėmis ir kitomis estetiškais ir kruopščiai apgalvotomis priemonėmis šią erdvę norime paversti jaukia vieta vaikams, paaugliams, vietiniams kitų tikslinių grupių žmonėms, kur bendraudami, žaisdami obelų pavėsyje, jie atrastų dar vieną – moterišką – literatūrinės Lietuvos sostinės asmenybę, kuri gali tapti skirtingas kartas vienijančiu skėčiu, o jos sodas – vietos gyventojų bendrabūvio erdve.

Tad maloniai KVIEČIAME jus dalyvauti projekto veiklose, pažinti rašytojos paveldą ir drauge kurti BENDRABŪVIO erdvę, kurioje derėtų rašytojos kūrybinis palikimas ir šių dienų bendruomenės poreikiai.

Bronė Buivydaitė: rašytoja, dramaturgė, memuaristė

Pirmoji lietuvių poetė lyrikė Tyrų Duktė, išleidusi savo eilėraščių knygą.

Pirmoji mokytoja, Nepriklausomoje Lietuvoje atsisakiusi darbo mokykloje, kad galėtų tapti profesionalia rašytoja.

Pirmojo lietuviško romano apie mokyklos gyvenimą „Atversti lapai“ autorė.

Vienintelė anykštėnė, net ir užgesus akių šviesai, tiksliai ir įtaigiai memuarinėse apsakose „Pro vaikystės langą“ ir „Vargai vartus kilnoja“ papasakojusi, kaip gyveno mūsų miestas prieš šimtmetį.

Tai – rašytoja Bronė Buivydaitė.

Bronės Buivydaitės biografija.

Plačiau apie Rašytoją

Lionė Lapinskienė. Žodis kitas apie gražiausią anykštėnų žibutę. „Anykšta“, 2020 m. gruodžio 5 d., p. 6.

Lionė Lapinskienė. Ištikima gimtajam žodžiui ir savo kūrybos pasauliui. „Gimtoji kalba“, 2020 m. Nr. 11, p. 25–31.

Lionė Lapinskienė. Mokytojos duona iškeitusi į kūrybos pasauliui. „Respublika“, 2020 m. gruodžio 5-12 d., p. 12.

Lionė Lapinskienė. Bronė Buivydaitė – motės jūros išliūliuota. „Vakarų ekspresas“, 2020 m. gruodžio 12 d.

Lionė Lapinskienė. Jos žodžiai čiurleno kaip tas Šaltupys : Bronei Buivydaitėi – 125-eri. www.pasauliolietuvis.lt, 2020 m. gruodis.

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/apie-mus/brones-buivydaites-namas-muziejus>

Raimondas Guobis. Dvikalbystė ir dainuojanti revoliucija

Užrašai stotyje, kituose pastatuose, sandėliuose bei visur prie geležinkelio sovietmetyje buvo rusų ir lietuvių kalbomis. Dainuojančios revoliucijos jaudinti lietuviai rusiškus užrašus 1988, 1989 metais, kur galėjo, nukabino, kur negalėjo, nupjaustė ir vėl tėvynės kalbai garbę prigimtinę sugrąžino.

Buvo gi laikai, kai iš nežinia kur į mūsų tėvynę atvykęs, neblogai įsitaisęs ir šeimininku pasijautęs, iš aukšto į vietinius bežvelgiantis rusas šen bei ten lietuvių ėmė reikalausti, kad su juo kalbėtusi rusiškai. Lietuviškai jis nors ir suprantąs, bet norįs, kad būtų pagerbtas, didžios tautos kalba kuo daugiau kalbant rusiškai. Lietuvui toks tūlas kolonistas net mestelėdavo: „Govori po čelovečeski“. Taip sakant, kalbėk žmoniškai – rusiškai.

Sukarinta tarnyba, juk aukštesnio rango tarnautojai kaip ir kariškiai tuoj po karo antpečius nešiojo. Anykščių stoties viršininkas Jonas Beliauskas buvęs geležinkelio majoras, o Utenos stočiai vadovavo papulkininkis. Visur buvo lietuviškų ir rusiškų užrašų, o kai kur pakakdavo vien tik rusiškų.

Prasidėjus Sąjūdžiui, Lietuvai taikios revoliucijos keliu į nepriklausomybę žengiant, pradėjo visur rusiškus užrašus iš viešų vietų šalinti.

Siauruko stotelių pastatai buvo pažymėti lietuviškais ir rusiškais užrašais ant atskirų lentų, tad labai lengva buvo svetimkalbius nuimti, o lietuviškuosius palikti.

Kai ateina sovietų valdžios piktadarybių nuoskaudas tebenešiojantys žmonės į mūsų raudonų plytų sandėlį „pakhausą“ ir pamato rusiškus Bičionių, Pagojės, Troškūnų, Rubikių, Anykščių stotelių užrašus, kartais net pasipiktina: „Tai ką, jūs čia dar sovietų laukiat?“.

Tenka nuraminti ir paaiškinti. Kai kur net uždažydavo ar rusiškąją dalį nupjaudavo.

Iškalbingos tokios iki šių dienų išlikusios lentelės, puikiausiai anų laikų revoliucingą dvasią atspindintys eksponatai.

Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių sodyba-muziejus

Memorialinė Didžiulių sodyba – Rytų Aukštaitijos knygnešystės centras

Keliautojai, norintys išsamiau pažinti Anykščių kultūros paminklus, literatūrines vietas, pasiekia ir atokų **Griežionėlių** vienkiemį, susipažįsta su Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių memorialine sodyba, jos viduje įrengta ekspozicija, pasakojančia apie spaudos draudimo laikotarpį, knygnešių žygdarbi, tautos žadintojus ir švietėjus.

Sodyboje Griežionėlėse, kur gyveno bibliografas, tautosakos rinkėjas, bibliofilas **Stanislovas Didžiulis** (1856–1927) ir jo žmona – pirmoji lietuvių moteris rašytoja beletristė **Liudvika Didžiulienė-Žmona** (1856–1925), memorialinis muziejus buvo atidarytas 1968 m.

Ekspozicija atspindi L. ir S. Didžiulių bei jų vaikų: rašytojos ir gydytojos **Vandos Didžiulytės-Albrechtienės**, vaikų rašytojos **Aldonos Didžiulytės-Kazanavičienės**, gydytojo **Antano Didžiulio**, vertėjos **Onos Didžiulytės-Sketerienės**, mokytojo **Vytauto Didžiulio**, gydytojos **Michalinos Didžiulytės-Ševelovienės** ir kitų – gyvenimą ir veiklą. Ekspozicijos epigrafas – L. Didžiulienės žodžiai: „Džiaugiuos, kuomet galiu nors vienam žmogui ašaras nušluostyti! Tai nedaug, tai kaip lašas mariose... Bet jeigu kiekvienas iš mūsų nušluostytų ašaras nors vienam varguoliui – tai jau būtų daug lengviau gyventi...“.

Stenduose – šeimos ir artimųjų nuotraukos, rašytojos rankraščių kopijos, laiškai, knygos, draudžiamoji spauda, platinta šios gausios šeimos narių („Aušra“, „Varpas“), išlikę buities ir asmeniniai daiktai (indai, rankdarbiai, L. Didžiulienės suknelė). 2018 m., minint sodybos-muziejaus 50-metį, ekspozicija papildyta stendais, primenančiais šeimos ryšius bei S. Didžiulio asmeninę biblioteką.

Gretimame kambaryje – Didžiulių šeimos baldai: fortepijonas, skrynia, lova, stalelis, veidrodys, paveikslai.

Spaudos draudimo laikotarpiu sodyboje buvo spaudos platinimo centras. Priemenėje išlikusi senoji spinta, nuo žandarų akių slėpusi įėjimą į tarpсени, kur buvo laikoma draudžiama lietuviška spauda, atgabenta knygnešių **J. Šaučiūno**, J. Beliako, K. Ūdros ir kt. Turėjo Didžiuliai gausią biblioteką, kuria naudojo J. Jablonskis, J. Basanavičius, M. Biržiška, M. Davainis-Silvestravicius.

Stanislovas ir Liudvika Didžiuliai palaidoti netoli sodybos, senkapyje **Padvarninkų** kalnelyje, **J. Tumo-Vaižganto** pašventintame.

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/apie-mus/muziejaus-istorija/>

Daugiakalbis „Anykščių šilelis“

- [BOREK ONIKSZTYŃSKI. Į lenkų kalbą vertė Stefanija Jabłońska](#)
- [BOREK ONIKSZTYŃSKI. Į lenkų kalbą vertė Józef Jacek Rojek](#)
- [АНИКШЧЯЙСКИЙ БОР. Į rusų kalbą vertė Nikolajus Tichonovas](#)
- [ANĪKŠU SILS. Į latvių kalbą vertė Paulis Kalva](#)
- [АНИКЩЯЙСЬКИЙ БІР. Į ukrainiečių kalbą vertė Dmitrijus Bilousas](#)
- [АНИКШЧЯЙ УРМАНЫ. Į totorių kalbą vertė Zaki Nuri.](#)
- [АНИКШЧАЙСКИ БОР. Į baltarusių kalbą vertė Ryhoras Baradulinas](#)
- [アニー クシュチエイの松林. Į japonų kalbą vertė Ikuo Murata](#)
- [DER HAIN VON ANYKŠČIAI. Į vokiečių kalbą vertė Hermannas Buddensiegas](#)
- [DER WALD. Į vokiečių kalbą vertė Alfredas Franckaitis](#)
- [THE FOREST OF ANYKŠČIAI. Į anglų kalbą vertė Nadas Rastenis](#)
- [THE FOREST OF ANYKŠČIAI. Į anglų kalbą vertė Peteris Tempestas](#)
- [LA SELVA DI ANYKSCIAI. Į italų kalbą vertė Guido Michelini](#)

- АНИКШЯЙ ВАРМАНЁ. Į čiuvašų kalbą vertė Peter Vašvatpa ir Venalij Saveljev-Saruj
- Մեղկջյալի թսվււրը. Į armėnų kalbą vertė Feliksas Bachčinianas
- LA ARBARO DE ANYKŠČIAI. Į esperanto kalbą vertė Petras Čeliauskas
- SKOGANE I ANYKSCIAI. Į norvegų kalbą vertė Bjørn Øyan
- 아닉쉬짜이 솔쑤. Į korėjiečių kalbą vertė Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas
- BORY KOL ANÍKŠČEJ. Į čekų kalbą vertė Eva Seitlová
- ANYKŠČIAI‘NIN ÇAM ORMANI. Į turkų kalbą vertė Rasa Bingelytė ir Emine Kılınç
- LA FORET D'ANYKSCIAI. Į prancūzų kalbą vertė Rémi Mossiat
- HET BOS VAN ANYKŠČIAI. Į olandų kalbą vertė Bertas Meestersas
- LA FLORESTA DE ANYKŠČIAI. Į ispanų kalbą vertė Carmen Caro Dugo

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/apie-mus/antano-baranausko-kletele/poema-anyksciu-silelis/apie-daugiakalbi-sileli/poemos-vertimai/>

„Anykščių šilelis“ yra plačiausiai pasklidęs po pasaulį lietuvių literatūros kūrinys, pripažintas labiausiai verčiamu į kitas kalbas.

Integruotas lietuvių kalbos ir literatūros ir užsienio kalbos projektas „Vis kitokie balseliai“

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/leidiniai/muziejaus-leidiniai/antanas-baranauskas/>

Muziejaus leidiniai

- [Anykščių krašto praeitis ir dabartis](#)
- [Antanas Baranauskas](#)
- [Antanas Vienuolis](#)
- [Jonas Biliūnas](#)
- [Bronė Buivydaitė](#)
- [Anykščių meno leidiniai](#)
- [Etnokultūriniai leidiniai](#)

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/leidiniai/muziejaus-leidiniai/>

Medinė lentynėlė knygoms A. Baranausko klėtelėje

XIX a. II ketv.
A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus
https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/167880738?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4664&valuable_type=EKSPONATAS

Muziejaus leidiniai

Kompaktinės plokštelės „Skaitome tarmiškai“ įdėklas.

1. Jonas Biliūnas. Kliudžiau. Skaito A. Gogelis.

2. Sigitas Birgelis. Autobiografija (eil.). Skaito E. Ivaško.

3. Romualdas Granauskas. Su peteliške ant lūpų. Skaito N. Narmontaitė.

4. Vincas Krėvė. Skerdžius. Skaito N. Varnelytė.

5. Vincas Kudirka. Lietuvos tilto atsiminimai. Skaito A. Bendoriūtė.

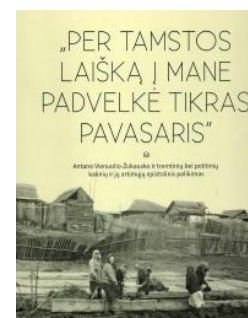
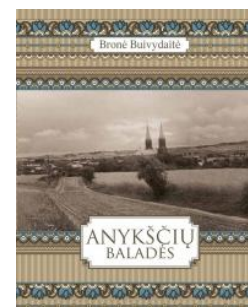
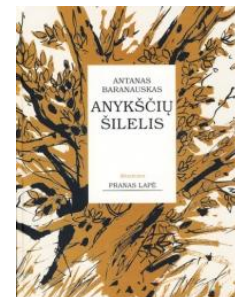
6. Ieva Simonaitytė. Aukštųjų Šimonių likimas. Skaito A. Pukelytė.

7. Svietiškos Antano Strazdo giesmės. Skaito A. Latėnas.

8. Saulius Šaltenis. Riešutų duona. Skaito N. Gadliauskas.

9. Šatrijos Ragana. Irkos tragedija. Skaito N. Narmontaitė.

10. Žemaitė. Marti. Skaito A. Pukelytė.

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/leidiniai/muziejaus-leidiniai/>

Mokymo priemonių komplektas apie Anykščių krašto rašytojus, krašto paveldą

[Užduočių sąsiuvinis](#)

[Stalo žaidimas „Anykščiai“](#)

[Stalo žaidimo „Anykščiai“
kortelės](#)

[Stalo žaidimas „Anykčių šilelis“](#)

[Stalo žaidimas „Baranausko
klėtelė“](#)

[Stalo žaidimo „Baranausko
klėtelė“ kortelės](#)

„Kviečiame ir Jus kartu su muziejininkais pakeliauti po Vienuolio numylėtus Anykščius, skaitant ir kuriant, klausant ir įsiklausant, žaidžiant ir mąstant, stebintis ir pastebint visa, kas mūsų mieste yra gražaus ir brangantino... Gal tada kartu su rašytoju ir mes visiems galėsime sakyti: „Niekur nėra taip gera ir gražu, kaip Anykščiuose“.

http://www.baranauskas.lt/file/Uzduociu_sasiuvinis.pdf

Fotografijomis ir piešiniais iliustruotas pratybų sąsiuvinis pagal kiekvienos „kelionės“ temą trumpai supažindina vaikus su rašytojais, jų kūrybos ištraukomis, gyvenamąja vieta, o įvairios kūrybinės užduotys smagiai ir patraukliai „patikrins“ žinias. Užduotys įvairaus sudėtingumo, kad būtų lengviau diferencijuoti darbą, aprėpia visas kalbinės veiklos rūšis. Pratybų sąsiuvinyje pateikiami įvairūs kryžiažodžiai, galvosūkliai, žaidimai.

http://www.baranauskas.lt/file/Uzduociu_sasiuvinis.pdf

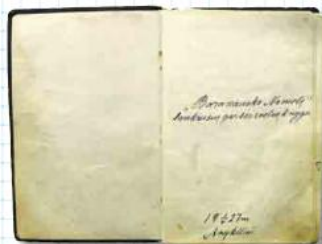

UŽDUOTIS 18

1927 m. gegužės 1 d. Vienuolis pastorėje nemažo formato knygelėje pirmajame puslapyje užrašė: „Baranausko Namelių lankusių garbės svečių knyga. 1927. V. I Anykščiai“. Ši data laikoma A. Baranausko memorialinio muziejaus įkūrimo data. Lankytojų knygoje atsiranda įvairių įrašų.

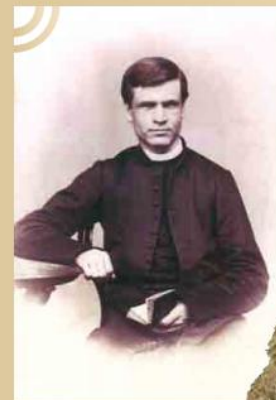
„Po pasakojimo A. Vienuolis atversdavo klėtėlės lankytojų knygą ir prašydavo joje ką nors įrašyti arba bent jau pasirašyti. Čia pat paskaitydavo įrašą ir rūpindavosi, kad pasirašiusiųjų pavardės būtų įskaitomos.“

(Iš mokytojo J. Katino atsiminimų apie A. Vienuolį).

Aplankę klėtėlę, įrašykite savo atsiliepimą, nuomonę, palinkėjimą ir pan.

Marči, Lietuvos kletelė,
gauris poetas apylinkių apmėty,
mūsų tiesos ir darbo liudytoja,
ar uparankėta buvo tavo pastorė
Dėkiojo Poeto šilovis?
Selenij, Mari-
1927. 10. 21
A. Baranauskas V.
Prezidentas
Rašytojui ir jo
meis 26. 1927 m.

ANTANO
BARANAUSKO
KLĖTELĖ

A. Baranauskas (1835–1902) klėtėlė – vienas įdomiausių etnografijos ir literatūros paminklų Anykščiuose. Ją surengė poeto tėvas Jonas Baranauskas miesto dalyje, vadinamoje Jurdikiu. Klėtėlė – valstietiškos kultūros liudininke: labai paprasta, kirviu tašyta, be pjūklų statyta, aštuonliniais kuoleliais sukalta. Virš durų įrežta data – 1826: manoma, kad ji žymi pastatymo metus.

1839 m., kai būsimajam poetui Antanui Baranauskui ėjo penktieji metai, jo tėvas Ažupiečių kaime, dešiniajame Šventosios upės krante, nusipirko valaką žemės ir su nemaža šeima – penkiais vaikais – persikėlė iš Jurdiko. Kartu atsigabeno ir klėtėlę – didesnius rąstus, prieš tai sužymėję (tos žymės ir dabar dar matosi), perplukdę per Šventąją, o mažesnius patys ant pečių susinešiojo. Čia klėtėlė ir sulaukė šių dienų.

Jaunas A. Baranauskas, parvažiuęs atostogų į Anykščius iš studijų Varnių kunigų seminarijoje, įsikurdavo klėtėlėje, čia išledavosi, skaitydavo. Tėvas iš aptašytų sienelių jam sukaule lentynas, pastatė stalą ir suolelį, surengė lovą. Šioje klėtėlėje 1858–1859 m. vasaromis poetas parašė svarbiausią Anykščių krašto kūrinių – poemą „Anykščių šilovis“, kurią anykštėnai ne tik deklamuoja, bet ir gieda.

Klėtėlę išsaugojo ir joje pirmąjį Lietuvos memorialinį muziejų kūrė rašytojas A. Vienuolis, rinkęs „gimines saules“ – A. Baranausko ir jo artimųjų žmonių, jo gyvenamojo laikotarpio daiktus.

„Abiškai atsimenu, kaip jis ant prieklėčio dėliodavo kažkokias knygas, popierius, daiktus, nupildamas nuo jų dulkes: „Čia Baranausko... čia jo muziejui“ (iš A. Vienuolio gimtinačio R. Saltenio atsiminimų).“

„Labai brangino Rašytojas savo senelio brolio poeto Antano Baranausko klėtėlę. Ji buvo plačiai žinoma ir gausiai lankoma. Pats Rašytojas ją išsaugojo ir ją didžiavosi. Aiškindamas rodydavo klėtėlės eksponatus, pabrėždavo, kad klėtėlė poeto tėvo rankomis pastatyta labai primityviais darbo įrankiais, be pjūklų, vien kirviu. Primindavo, kad net ir grindų lentos ne pjautos, o kirviu tašytos ir prikaltos ne geležinėmis vinimis, o medinėmis kuolūkais. Rūšėdavo, kad klėtėlėje labai paprastuose lovoje poetas miegodavo, kad joje parašęs ir „Anykščių šilovį“ (iš mokytojo J. Katino atsiminimų apie A. Vienuolį).“

UŽDUOTIS 5

Kauno kunigų seminarijoje A.Baranauskas dėstė klierikams lietuvių kalbą. Uoliai dirbdamas, jis tapo ne tik lietuvių kalbos mokytoju, bet ir žymiu mokslininku kalbininku, lietuvių kalbos tarmių žinovu. Be to, pirmasis sudarė ne vieną lietuvių kalbos bei matematikos terminą, iš kurių prigijo ir tebevartojami *balsis, būdvardis, dvibalsis, skaitvardis, taisyklė, žodynas, raidė, sakinyš, rašyba, tarmė, dalyba, erdvė, status kampas, daugiakampis* ir kt.

Prigijo ne visi A.Baranausko siūlyti terminai. **Kaip manote, ką A.Baranauskas siūlė vadinti:**

ratlankiu _____

stipinu _____

skersakampe _____

veiksle _____

kėstu kampu _____

trupskaitliu _____

mazgybalsiu _____

ratu _____

švilpiais _____

tvirtybe _____

skritulu _____

UŽDUOTIS 6

Irašykite reikalingus žodžius ir sužinosite, ką A. Baranauskas kalbėjo apie tarmes:

„Kiekvienam _____ savoja _____
labai brangi (...) _____ kalba pusiau apmirusi;
_____ gi visa gyva (...), tarmių _____
teka...“

Žodžiai: *knyga, upeliai, tarmė, lietuvninkas, burna.*

UŽDUOTIS 23

Kokius A. Vienuolio gyvenimo laikotarpius ar svarbesnius įvykius atspindi šios nuotraukos?
Papasakokite remdamiesi ekspozicijos medžiaga.

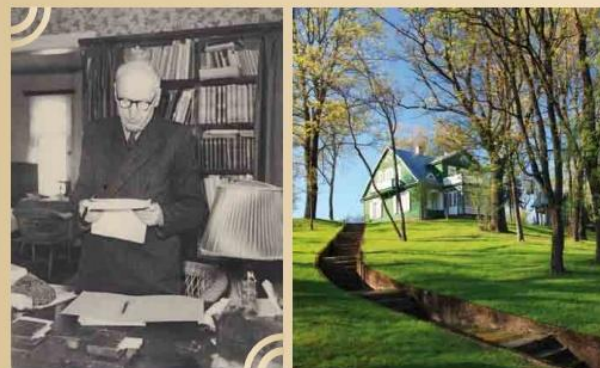

ANTANO VIENUOLIO MEMORIALINIS NAMAS-MUZIEJUS

1925 m. senosios Baranuskų sodybos vietoje, testamentu paveldėtame sklype A. Žukauskas-Vienušis pasistatė namą ir apsigyveno su šeima – žmona Leokadija bei vaikais Laima ir Stasiu. Šiuose namuose rašytojas gyveno iki pat savo mirties 1957 m. Dabar čia – A. Žukausko-Vienušio memorialinis namas-muziejus. Jaukumu ir svetingumu garsėję namai ir šandien kviečia susipažinti su rašytojo gyvenimu ir kūryba, ramiai pavartyti nuotraukų albumus, peržiūrėti dokumentinius kadrus, saugomuosius memorialiniuose kambariuose pajusti tikrą namų dvasią.

„Anykščių miestelyje šie namai reiškė labai daug. Tai iš tiesų buvo piliis – paslaptinga, graži, visame mieste garbingiausia. Jau ateiti į šiuos namus atrodė kažkas nepaprasta, o gyventi – juo labiau... Nelengva buvo patikėti, kad tie gilūs, aukšti cementiniai laiptai, įsirižę į kalno šoną, pavasarį taip romantiškai apgulti žydinčių obelių šakų, rudenį apibyrėję obuoliais, galėtų vesti namo...“

(Iš mokytojos O. Šakėnienės atsiminimų apie A. Vienuolį)

„Savo gyvenimo kelyje daugiausia buvau vienas: draugų turėjau mažai. Užtat ir pseudonimą pasirinkau – Vienuolis, tai yra – vienas vienužis.“

(A. Vienuolis. Rudenop)

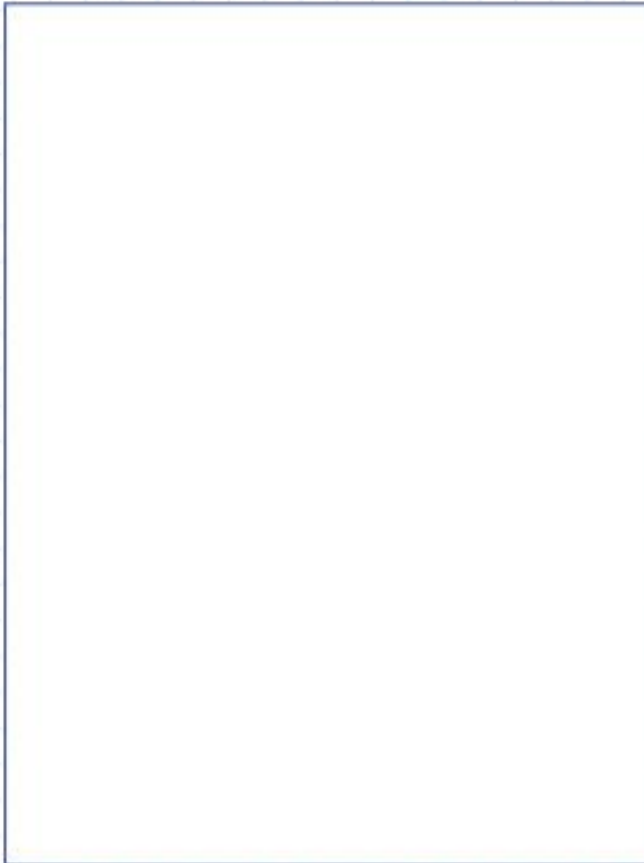
„Taigi vienumos aš nepažįstu, o tuščios draugystės nemėgstu ir joje jaučiuosi suvaržytas ir vienišas. Be to, aš vienas savo kabinete galiu daugiau nuveikti – parašyti, negu ką nors bendrai padaryti. Organizuoti ir vadovauti aš netinku, bet ką nors remti, padėti, įkvėpti – tai mano dovana“.

(Iš laiško sūniui Stasiui, 1935 m. vasario 23 d.)

UŽDUOTIS 22

A. Vienuolio proanūkė Nida Paplauskaitė-Variakojienė, gyvenanti JAV, studijuodama Kalifornijos Nortridžo valstybiniame universitete grafikos specialybę, iliustravo prosenelio legendą „Užkeiktieji vienuoliai“.

Iliustruokite pasirinktą A. Vienuolio legendą arba lipdukų puslapyje suraskite ir įklijuokite kitą legendos iliustraciją.

UŽDUOTIS 30

Jonas Biliūnas sukūrė apsakymų ciklą „Kūdikystės sapnai“ (4 apsakymai: „Senutė Baltruviene“, „Motina“, „Pirmieji atsiminimai“, „Krikštomočia“). Paskaitkite šių apsakymų ištraukas.

Rašytojas brolių vaikams atveždavo saldainių, prašydavo nešimės saldainių popieriukų – ant jų užrašydavo savo mintis, žodžius. Tokius juodraščius ir kūrybos sąsiuvinius rašytojas laikydavo mažo staliuko stalčiuke. Ant pasirinkto saldainio popieriuko parašykite savo vaikystės įsimintą atsitikimą, įvykį. Pasakojimui sugalvokite ir pavadinimą.

„Pirmieji atsiminimai“

Atsimenu, sėdžiu mažas lopšį. Nuo langų šviesiomis juostomis išsitiesė saulės spinduliai. Troba šviesi, išliuota. Nieko daugiau nėra, tik šaly mano lopšio sėdi seserėčia Marjona ir maldėjas. Matyt, šventė, visi bažnyčion išėjo; mudu tik šeiminkais likova.

– Pepės, – prašau Marjonos.

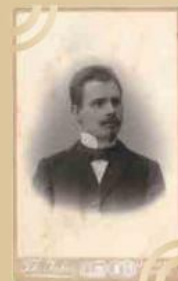
Ji persižegnoja, padeda ant lango knygą ir eina prie krosnės. Aš seku paskui ją akimis ir žiūriu, ką ji daro: matau, kaip atidengia krosnę, iškia vidun galvą ir ištraukia iš tenai puodynę; matau, kaip atpauna gabalėlį mėsos ir neša man, – aš linksmas. Pavalgęs lieku dar linksmesnis, atsistoju lopšį, nusiverčiu jo virvę ir pradėdu supties teip, kad net lingė į lubas daužos. Išsigandusi Marjona laiko iš abiejų lopšio pusių savo rankas, bijodama, kad neiškrisčiau, ir stabdo mane. Bet aš jos neklausu, juokiuos balsiai ir supuos dar labiau. Juokias ir Marjona. Ant galo nuvargstu ir prašau jos, kad iškeltų mane iš lopšio... Ilgai vaikštineju virstakuliuodamas, kaip ančiukas, po aslą, norėdamas abiem rankelėm nutverti tai mūsų skrendančią, tai šviesią saulės spindulių juostą...

„Motina“

– Cit, vaikel, neverk, – maldo ji mane. – Aš tau padainuosiu gario dainą, – nori?

– Noriu, – atsakau kniukšdamas per ašaras, nes tą dainą motina man dažniausia dainuodavo. Verpdama motina supa mane savo kojom, o maloni dainos gaida tarsi lepina ir liūliuoja prie miego. Man teip gera, teip jaučiuos laimingu ir ramiau!

– Garnys, garnys, tas ilgakakys! – girdžiu jau snaudamas teip maloniai skambančius ir plaukiančius dainos žodžius. Greitai užmiegu ir jaučiu tik, kaip mane motina neša ant lovos, šiltai apkloja ir peržegnojus mano galvą grįžta vėl prie savo darbo...

JONO BILIŪNO MEMORIALINĖ SODYBA

Senoji Biliūnų sodyba Niūronių kaime stovėjo dar prieš rašytojo Jono Biliūno (1879–1907) gimimą. Sodybą sudarė gyvenamasis namas ir dvi kletys, klojimas ir tvartas, augo didelis sodas. Šiuo metu iš Biliūnų sodybos Niūronių kaime išlikusi tik gryčia (senovinė troba), menanti rašytojo kūdikystę ir vaikystę. Dabar čia – muziejus, kuriame atkurta autentiška aplinka; čia galima išvysti Biliūnų šeimos asmeninius daiktus, rašytojo knygas.

„Pakeliui į Niūronis Rašytojas stabtelėjo prie dviejų upelių – Elmos bei Variaus – ir atkreipė mūsų dėmesį, kad abiejų upelių vanduo skirtingas: Elmos – skaidrus, o Variaus – rusvai raudonas.“

Biliūno tėvisėje pailsėjome ant Beržų kalnelio, kur ir sergantis Biliūnas mėgdavo pasėdėti, paskui nuėjome į trobą. Viduje buvo be galo apleista, jokio ženklo, kad čia gimė ir augo rašytojas Jonas Biliūnas... Prisimenu, kad Vienuolis paskui dar ilgai visur klebėjo, kol buvo imtasi remontuoti J. Biliūno gimtąjį namelį ir susirūpinta juo kaip literatūriniu paminklu.

Kieme mums Rašytojas dar parodė vietą prie seno klojimo, kur ant spalvi krivos gulėjęs senas Brišius, paskui ieškojom tvoros, prie kurios buvo nušauta kalytė...

(Iš mokytojos M. Katininės atsiminimų apie A. Vienuolį)

Rašytojas mirė 1907 m. tolimoje Zakapanėje (Lenkija), ten buvo ir palaidotas. Savo poetiniame testamente jis išreiškė valią būti palaidotam „ant Šventosios upės kranto“.

A. Vienuoliui labiausiai tinkama rašytojo amžinojo poilsio vieta atrodė Liudiškių pilialknis, anksčiau vadintas Anykščių pilialkniu. Ant šio pilialknio ir pats Vienuolis praleido ne vieną gražią įkvėpimo valandą; be to, čia, ošiančių pušų ramybėje, savo jaunystės dienose buvo dūmoję du anykštėnai poetai Antanas Baranauskas ir Klemensas Kairys.

„Geriau aš niekur neradau... Tegu žvalgosi jis nuo šio kalno po visas numylėtas Anykščių apylinkes. Kokia platumą atsiveria! – sakydavo Vienuolis, rankos mostu apvesdamas tolimas.“

(Iš V. Mozūriūno atsiminimų apie A. Vienuolį).

1958 m. ant rašytojo kapo iškilo 14 metrų aukščio paminklas (arch. Vytautas Gabriliūnas) iš tašytų Anykščių apylinkių akmenų, primenantis senovinės lietuvių pilies kuorą.

UŽDUOTIS 25

Jonas Biliūnas gimė 1879 m. balandžio 11 d. Niūronių kaime netoli Anykščių. Tik gimęs jį vėžė krikštyti Jono vardu. „Tai jau labai gražus vardas, Joniukas... Vien kol Anykščius pasiekė, penki šventi Jonai jį laimins... Prie Variaus, Varelio, Elmės, Priestupio ir pačiuose Anykščiuose prie Anykštos iš medžio išdrožti ir į koplytstulpus įkelti šventieji Jonai.“ (iš Mildos Telksnytės ir Vygardo Račkaičio knygos „Į aukštą kalną“).

Papasakokite savo vardo istoriją.

J. Tvardauskas. Dekoratyvinis pamo „Biliūnų šeima“, 1995

PUNTUKAS

Šilėlyje yra vienas didžiausių Lietuvos akmenų – Puntukas (antrasis pagal dydį, iki 1957 m. laikytas didžiausiu): jo ilgis – 7,54 m, plotis – 7,34 m, aukštis – 5,7 m (iš jo 1,5 metro – žemėje), didžiausia apimtis – 21,39 m, sveria 265 t. Tai granito atmainos – rapakivio luistas, ledynų atneštas iš Suomijos maždaug prieš 20-14 tūkst. metų, per paskutinįjį (Nemuno) ledynmetį.

Lietuvoje ruošiantis minėti lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 10 metų, 1942–1943 m. skulptorius Bronius Pundzius Puntuko akmenyje iškalė lakūnų bareljefus bei jų testamentą žodžius.

„Pagaliau kaip iš žemės išdygsta Puntukas... Visi pavargę, o Rašytojas – ne. Jis ieško aukuro, „suradęs“ rodo ir jau pasakoja apie vaidilutę ir karžygių Puntuką. Apie Dariusį ir Girėną gali papasakoti ir kiti, o Rašytojo silpnybė – gili senovė, žymiai, kurių išminties klausytis rinkdavosi lietuviai.“

(Iš mokytojos O. Sakienienės atsiminimų apie A. Vienuolį).

UŽDUOTIS 68

Išspręskite kryžiažodį.

1. Kokios rūšies akmuo yra Puntukas? 2. Senovės baltų vyriausias žynys. 3. Kas nešė akmenį, norėdamas sudaužyti Anykščių bažnyčią? 4. Folkloro ir literatūros žanras. 5. Lakūnų, perskridusių Atlantą, pavardės. 6. Maldos namai. 7. Akmenis, esančio Anykščių šilėlyje, vardas. 8. Narsus, dideliais žygiais pasižymėjęs karys. 9. Upelio, tekančio per Anykščių šilę, pavadinimas, susijęs su marčios vardu. 10. Upė, tekanči per Anykščius. 11. A. Baranausko poema „Anykščių...“

UŽDUOTIS 69

„Surinkite“ teisingą poemos ištrauką.

Nešęs velnias akmenį, didumo kaip gryčios,

Arba ažuverst upės; bet kaip tik išvydęs

Tuoj iš nagų paleidęs ir smėlin intnušęs:

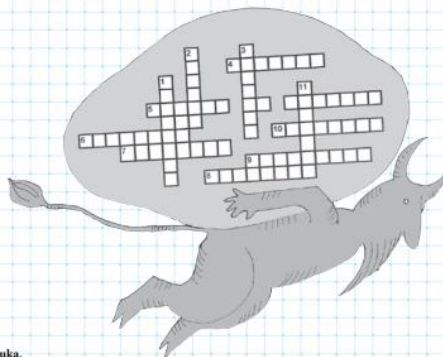
Paskum ant jo lietuviai dovanas kūrėn,

„Ažuolyną pašvęstą ir gaidys pragydęs,

Ir sudaužyt norejęs Anykščių bažnyčios

Kad juos dievai apsaugo ir dengia, ir peni

Net žemė sudrebėjus, senos griuvę pušys.

Nešęs velnias akmenį, didumo kaip gryčios,

Arba ažuverst upės; bet kaip tik išvydęs

Tuoj iš nagų paleidęs ir smėlin intnušęs:

Paskum ant jo lietuviai dovanas kūrėn,

„Ažuolyną pašvęstą ir gaidys pragydęs,

Ir sudaužyt norejęs Anykščių bažnyčios

Kad juos dievai apsaugo ir dengia, ir peni

Net žemė sudrebėjus, senos griuvę pušys.

ANYKŠČIŲ ŠV. APAŠT. EVANG. MATO BAŽNYČIA

Neogotikinė raudonų plytų Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia, statyta 1899–1909 m. – ryškiausias Anykščių panoramos akcentas.

Pirmoji bažnyčia Anykščiuose buvo žinoma nuo XVI a.; miestelį siaubusių gaisrų metu sudegusi, atstatyta ir vėl sudegusi. 1757–1768 m. Anykščiuose buvo pastatyta mūrinė vėlyvojo baroko stiliaus bažnyčia. Tačiau ji greitai tapo per maža, nebesutalpino tikinčiųjų, todėl buvo nugriauta ir ją pakeitė dabartinė. Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia – aukščiausia Lietuvoje: jos bokštų aukštis siekia 79 metrus. Bažnyčioje yra vertingų meno kūrinių: paveikslai, vitražai Kryžiaus kelio stotys, paminklai.

„Vasarą (tarpukario, karo metais) parapijiečiai matydavo Vienuolį bažnyčios šventoriuje, kur būdavo pilna žmonių. Kartą, prisimenu, prieš Velykas manęs paprašė, kad prisegčiau ir jam verbų šakelę: „Tegu visi mato – bažnyčioje buvau.“

(Iš mokytojos V. Zemaitytės atsiminimų apie A. Vienuolį).

UŽDUOTIS 49

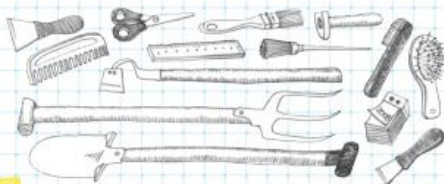
Parašykite, kas pavaizduota nuotraukose.

36

UŽDUOTIS 55

Ką archeologai naudoja kasinėjami?

UŽDUOTIS 56

Išrinkite archeologinius radinius

UŽDUOTIS 57

Kas tai? Užrašykite daiktų pavadinimus ir trumpai nusakykite jų paskirtį

UŽDUOTIS 63

Nesakoma, kokios spalvos yra arklys; mūsų senoliai klausdavo: „Kokio plauko arklys?“

Grynų spalvų arklių beveik ir nėra, nebent **juodžiai** – patys elegantiškiausi. Lietuvoje dažniausiai jie yra pereinamųjų spalvų. Vyrauja **bėri** – tamsiai rudi su juodais karčiais ir juoda uodega. Jeigu toks žirgas į juodumą – jis **juodbėras**, jeigu į rusumą ir su šviesiais karčiais – **sartas**. Jeigu tas rusumas dar intensyvesnis, beveik auksinis, ypač karčiuose ir uodegoje, žirgai šaukiami raudbėriais arba tiesiog **raudais**. Kartais žirgas atrodo lyg nublukęs: būtų bėras ar sertas, tik kad tarsi apdulkėjęs... Viskas gerai – jis toks ir turi būti, tai **dulšvas** žirgas.

„Pabalnokit šešis žirgus, visus šešis širmus!“ – dainuodavo mūsų senoliai. **Širmi** – tai balti su įvairių formų ir skirtingo intensyvumo pilkų plaukų priemais žirgai. Kumelukai gimsta tamsūs (juodi, bėri), bet antrais-trečiais metais, po išsiterimo, prisimašo šviesių plaukų. Suaugę širmi išgrąžėja, sušvyti sidabrinio atspalviu. Kai šitame sidabriname fone ant liemens dar išsiskleidę obuolio dydžio tamsių plaukų ratai, tokius žirgus vadiname **obuolmušiais**.

Jeigu nuo pat gimimo žirgas šviesus – jis **šyvas** arba **palšas**, o jei liemuo iš prigimties „žilas“, pilki plaukai susimaišę su rudais – žirgas **derešas**.

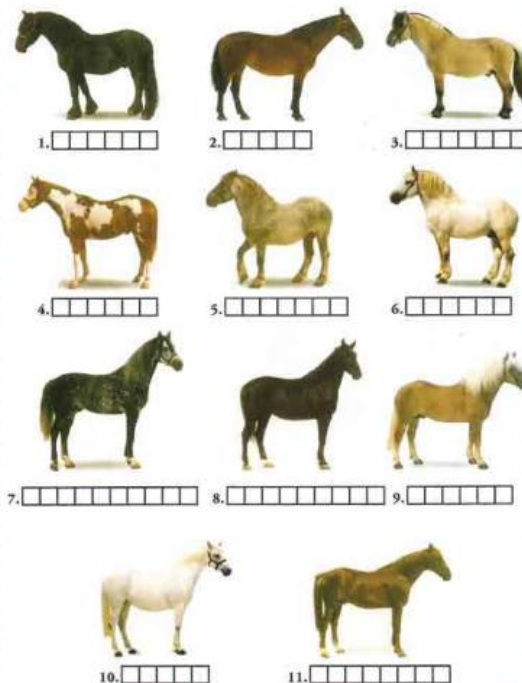
Jei žirgas tamsus, jo liemuo pelenų spalvos, o per nugarą dar eina juoda juosta – tiesiog kaip laukinės pelės! – jis taip ir vadinamas – **pelėkas**.

Mūsų seneliams mažiausiai patrauklūs atrodė **kerši** žirgai, gal todėl, kad tokių žirgų buvo nedaug. Tai margi žirgai, ant kurių juodo ar rudo kūno išsimitę balti lopai, panašiai kaip juodmargių ar žalmargių karvių.

Jei gelsvio karčiai, uodega ir kojos juodi – jis jau **bulanas**. O kai žirgelis tamsiai šokoladinis, iš tolo ruduoja kaip prinokęs kaštonas, jis taip ir vadinamas – **kaštanu**.

Nusakant arklio plauką, minimos dar ir žymės kaktoje – žilutė, žvaigždutė, baltas brūkšnyš, laukas.

Langeliuose užrašykite arklio plauko pavadinimus.

ANTANO BARANAUSKO KLĖTELĖ

KLAUSIMAS

Kokių slapyvardžių buvo pasirašytas pirmą kartą išspausdintas A. Baranausko „Anykščių šilelis“?

ŽINGSNIAI 4

ANTANO BARANAUSKO KLĖTELĖ

KLAUSIMAS

Kur pirmą kartą išspausdintas A. Baranausko „Anykščių šilelis“?

ŽINGSNIAI 4

ANTANO BARANAUSKO KLĖTELĖ

KLAUSIMAS

Trumpai papasakok klėtelės istoriją.

ŽINGSNIAI 6

ANTANO BARANAUSKO KLĖTELĖ

KLAUSIMAS

Kaip prasideda „Anykščių šilelis“? Apie ką ši poema?

ŽINGSNIAI 1

ANTANO BARANAUSKO KLĖTELĖ

KLAUSIMAS

Kur paskutinius penkerius gyvenimo metus praleido A. Baranauskas?

ŽINGSNIAI 3

ANTANO BARANAUSKO KLĖTELĖ

KLAUSIMAS

Kokiose srityse pasireiškė A. Baranausko talentai?

ŽINGSNIAI 5

ANTANO BARANAUSKO KLĖTELĖ

KLAUSIMAS

Kokiais muzikos instrumentais grojo A. Baranauskas?

ANTANO BARANAUSKO KLĖTELĖ

KLAUSIMAS

Į kiek kalbų yra išverstas A. Baranausko „Anykščių šilelis“?

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus organizuojami konkursai

- Rašinio-dienoraščio konkursas „Šiandien žvilgtelėjau pats į save...“ (A. Baranauskas)
- Bronės Buivydaitytės žaidimų konkursas „Pro vaikystės langą“
- Viktorina apie kalbos paslaptis
- Antano Vienuolio legendų konkursas „Nuo to laiko daug amžių praėjo...“ (A. Vienuolis)
- Trumpo metražo filmo scenarijaus konkursas „Aš ir Jonas Biliūnas“
- Konkursas Siauruko muziejaus ženklui sukurti

KVIEČIAME APLANKYTI

Muziejaus paslaugos turistams

Kelionė po Anykščių kraštą

Konkursai

Žaidimų konkursas

Dienoraščio konkursas

Viktorina apie kalbos paslaptis

Siauruko logotipas

A. Vienuolio legendų konkursas

Filmo scenarijaus konkursas

Antano Vienuolio legendų herojai

Idėjos

Renginių archyvas

Antano Vienuolio legendų herojai

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/kvieciame/konkursai/vienuolio-legendu-herojai/piesiniu-konkurso-galerija/>

Šiuolaikinėmis
meninėmis formomis
atkurti bei pavaizduoti
rašytojo literatūrinius
personажus

Ona Nykštienė iš A. Vienuolio „Anykščių padavimai“. Gabrielė Svirkaitė,
Anykščių kūrybos ir dailės mokykla, 14 m.

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/kvieciame/konkursai/vienuolio-legendu-herojai/piesiniu-konkurso-galerija/>

Zarasų „Ąžuolo“ gimnazijos kino kūrėjų komandos sukurtas ir Muziejui padovanotas pažintinis filmas

https://www.youtube.com/watch?v=DG_j4uTryuQ&feature=youtu.be

Viktorina „Antano Baranausko „žodžūgio“ pėdsakais...”

[Užduotys WORD formatu](#)

[Užduotys PDF formatu](#)

[Nuotolinės viktorinos užduočių
atsakymai](#)

Viktorinos užduotys kviečia jaunuosius lietuvių kalbos ir literatūros paslapčių mėgėjus pažinti A. Baranauską – kalbininką, terminijos ir pirmosios lietuvių tarmių klasifikacijos kūrėją.

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/kvieciame/konkursai/viktorina-apie-kalbos-paslaptis>

1 užduotis

1871–1884 m. Žemaičių vyskupijos kunigų seminarijoje Kaune Antanas Baranauskas dėstė klierikams lietuvių kalbą. Uoliai dirbdamas, jis tapo ne tik lietuvių kalbos mokytoju, bet ir žymiu mokslininku kalbininku, lietuvių kalbos tarmių žinovu.

Pagal A. Baranausko sudarytą pirmąją lietuvių kalbos tarmių klasifikaciją buvo išskirta 11 tarmių, kurios jo padalintos į keturias tarmių grupes: **šiaurės vakarų, pietvakarių, šiaurės rytų ir pietryčių**. Jokio žemėlapiu, kuriame būtų nubrėžtos tarmių paplitimo ribos, jis nepaliko, tačiau minėjo įvairias vietas, kurioms būdinga viena ar kita tarmė. Šias Lietuvos vietas apibūdinkite pagal A. Baranausko sudarytą tarmių klasifikaciją – priskirkite jas vienai iš paminėtų keturių tarmių grupių:

- Varniai
- Radviliškis
- Anykščiai
- Josvainiai
- Upninkai
- Zarasai
- Upyna
- Jurbarkas
- Biržai
- Lyduokiai

(10 taškų)

2 užduotis

A. Baranausko poetinės kalbos žodynas – autentiškas Rytų Aukštaitijos kaimo šnekamosios kalbos pavyzdžių rinkinys. Remdamiesi jo poema „Anykščių šilelis“, pateikite po 5 pavyzdžius:

- senosios leksikos:
- senųjų sintaksinių ir/ar morfologinių formų:
- tarmybių:

(12 taškų)

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/kvieciame/konkursai/viktorina-apie-kalbos-paslaptis>

Piešinių paroda kiemelyje.

Jono Biliūno kūrybos popietė „Kūdikystės sapnų namai“

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/naujienos/2014-ieji/vaikai-apie-biliuna>

Virtualioji kelionė

Sveiki atvykę
į virtualiąją kelionę
po A.Baranausko ir A.Vienuolio-Žukausko
memorialinį muziejų!

PRADĖTI

<http://baranauskas.lt/turas/>

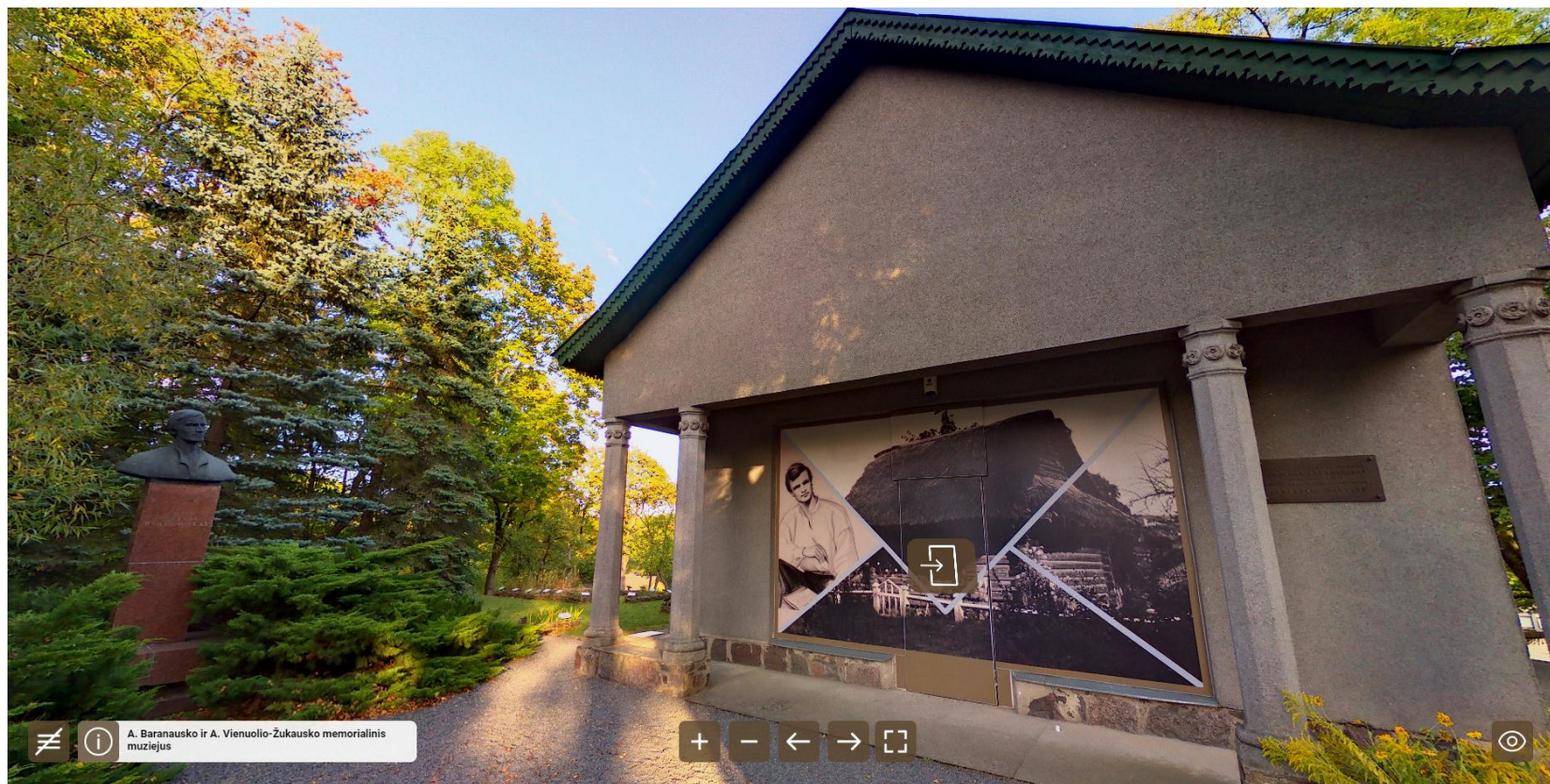
Virtualioji kelionė

Šią kelionę sudaro iš viso 51 lokacija aštuoniose Muziejaus ekspozicijose. Į skirtingas vietas galima patekti dviem būdais – arba pasirinkus ekspoziciją iš visuomet lydinčio sąrašo, arba aptikus ypatinguosius eksponatus, atveriančius keturis tranzitinius kelius: Laiko juostą, Keliautojo taką, Turto magistralę ar Kūrybos vieškelį. Kiekviename iš šių kelių – penki eksponatai, pasklidę įvairiose Muziejaus ekspozicijose.

<http://www.baranauskas.lt>

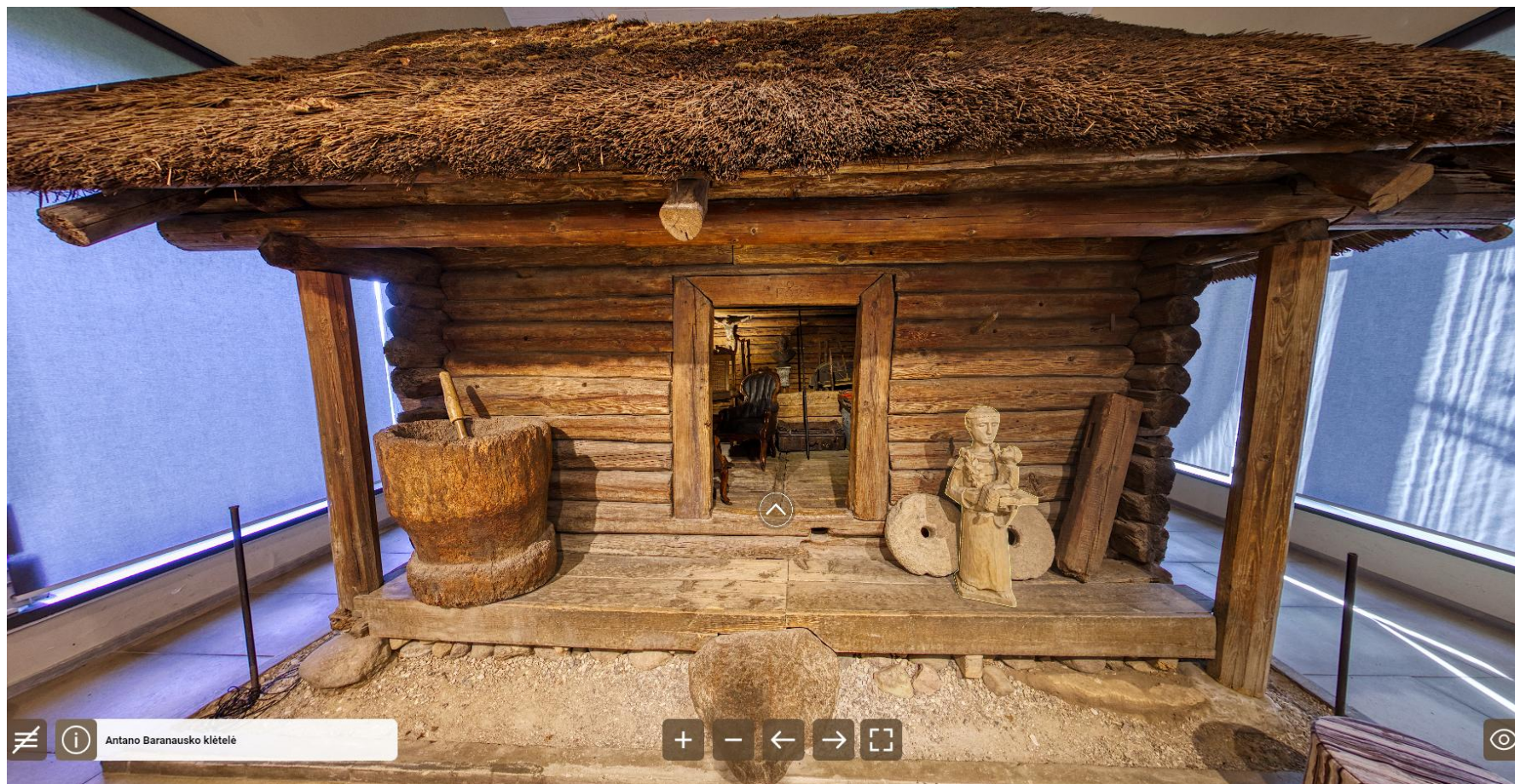

Virtualioji kelionė

<http://baranauskas.lt/turas/>

Virtualioji kelionė

<http://baranauskas.lt/turas/>

Virtualioji kelionė

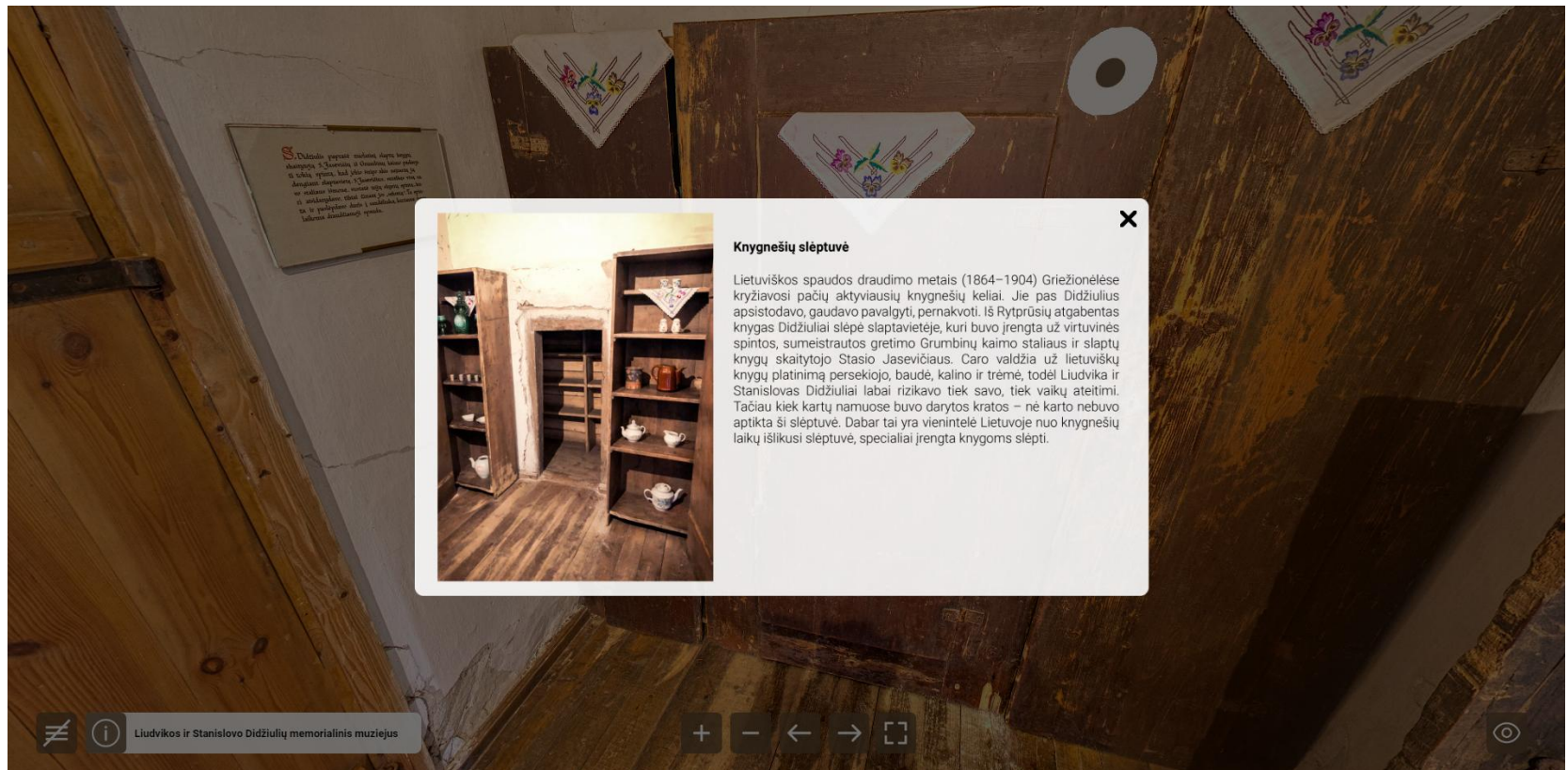
<http://baranauskas.lt/turas/>

Virtualioji kelionė

<http://baranauskas.lt/turas/>

Virtualioji kelionė

<http://baranauskas.lt/turas/>

**Daugiau informacijos apie A. Baranausko ir
A. Vienuolio-Žukausko memorialinio
muziejaus edukacines programas, leidinius,
renginius, išteklius:**

<http://www.baranauskas.lt/>

Virtualus muziejus

A. Žukauskas-Vienuolis su dukra Laima

I. Melnikas. 1933 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/45078229?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=9875&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/45078229?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=9875&valuable_type=EKSPONATAS)

Jonas Biliūnas

Liepojos gimnazijos mokinys

Albertas Kiusneris. ~1899 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50555340?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1272&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50555340?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1272&valuable_type=EKSPONATAS)

Ona Jakimavičienė

Jonui Biliūnui

Viską paėmus, viską palikus
Laša virpėdama Tavo būtis.
Sodžiuoj iš vėjo, sodžiuoj iš rūko
Amžinas amžinas vienas esi...

Viskas nutolo, viskas išbluko,-
Driekiasi dienos – pilki grindiniai.
Sodžiuoj iš vėjo, sodžiuoj iš rūko
Viskas tik vakar, viskas seniai.

Tik neišduoti, tik nepamiršti –
Juk paukščiai grįžta dar vis balti.
Sodžiuoj iš vėjo rūkas toks tirštas –
Viskas už mylių, viskas arti...

1979

Rašytojo Jono Biliūno tėviškė. Niūronys (Anykščių r.). Kieme stovi brolio Mykolo šeima

Petras Biržys. 1928–04–11

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50414256?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1269&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50414256?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1269&valuable_type=EKSPONATAS)

Jono Biliūno tėviškė.~1939 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/61144286?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1128&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/61144286?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1128&valuable_type=EKSPONATAS)

Jono Biliūno tėviškė

XX a. 6 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/60775124?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1120&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/60775124?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1120&valuable_type=EKSPONATAS)

J. Biliūno sodyba Niūronyse

A. Motiejūnas. 1981–01–27

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/119163531?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2643&valuable_type=EKSPONATAS

Niūronių (Anykščių r.) kaimas. Vaizdas iš Biliūnų sodybos

Nežinomas fotografas. XX a. 6 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/124658401?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1997&valuable_type=EKSPONATAS

Niūronių (Anykščių r.) kaimo gyventojai

Iš kairės sėdi: Jonas Tyla, Uršulė Tylaitė-Baltakienė, Juozapota Rudokaitė-Tylienė, Domicelė Sakalaitė-Rudokienė, Jurgis Rudokas.
Stovi Ona Tylaitė-Puodžiūnienė ir Juozas Tyla

Nežinomas fotografas. ~1906 m. – 1907 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/149388776?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=3262&valuable_type=EKSPONATAS

Jonas Biliūnas (stovi pirmas iš dešinės) su Tartu universiteto studentais, 1901 m. pašalintais iš universiteto

K. Šulcas. 1901 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/136783956?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2936&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/136783956?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2936&valuable_type=EKSPONATAS)

Jonas Biliūnas

Fotoateljė Th. Iohn. 1901 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50555775?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1273&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50555775?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1273&valuable_type=EKSPONATAS)

Jonas Biliūnas su žmona Julija Janulaityte

Leiba Slonimskis. 1904 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50570562?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1274&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50570562?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1274&valuable_type=EKSPONATAS)

Jonas Biliūnas su žmona Julija Janulaityte-Biliūniene Zakopanėje

Nežinomas fotografas. 1907 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50572845?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1275&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50572845?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1275&valuable_type=EKSPONATAS)

- 1) 7 Biliūnai
- 2) Modelis Karimui
- 3) Vykon. Šobitas - Grąžas 201
- 4) Budreckai ir Pakalau
- 5) (3) Šobitas - Grąžas 201
- 6) Biliūnų mokykla 2m (14)
- 7) (3) Šobitas - Anelė
- 8) (4-7) Budreckai mokykla
- 9) Modelis senovės Julijai
- 10) Biliūnai Antan Biliūnui
- 11) Tėvų, Biliūnų Jankai
- 12) Budreckai mokykla
- 13) Tėvų mokykla
- 14) Mokykla Biliūnų

Biliūnų giminės sąrašas, sudarytas rašytojo Antano Žukausko-Vienušio

XX a. 6 deš. I p.

A. Baranausko ir A. Vienušio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/171560493?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4094&valuable_type=EKSPONATAS

Antanas Biliūnas, rašytojo Jono Biliūno brolis

Nežinomas fotografas. XX a. I ketv.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50815286?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1291&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50815286?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1291&valuable_type=EKSPONATAS)

Julija Biliūnaitė-Juodelienė, rašytojo Jono Biliūno sesuo

Nežinomas fotografas. ~1957 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50917792?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1301&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50917792?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1301&valuable_type=EKSPONATAS)

Jonas Biliūnas su giminėmis Anykščiuose. 1903 m.

Trečioje eilėje iš kairės: rašytojas Jonas Biliūnas, jo sesers Julijos vyras Kazimieras Juodelis, tėvo sesers vyras Antanas Budreika, jo dukterys Budreikaitės. Antroje eilėje iš kairės: brolio Mykolo žmona Anelė, vyresnioji sesuo Anelė Gražienė, teta Marijona Budreikienė, sesuo Julija Juodelienė, brolio Antano žmona Severija. Pirmoje eilėje iš kairės: brolis Antanas, pusbrolis Antanas Budreika, tėvo brolis Pranas Biliūnas, vyriausiasis brolis Mykolas.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50971103?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9832&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50971103?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9832&valuable_type=EKSPONATAS)

Namas Kačerginėje, kuriame gyveno J. Biliūnas

Nežinomas fotografas. ~1960 m. – 1962 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50585740?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1276&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50585740?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1276&valuable_type=EKSPONATAS)

Jono Biliūno kapas Zakopanėje

Prie kapo stovi rašytojo žmona Julija Janulaitytė-Biliūnienė

Nežinomas fotografas. 1909 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/61016341?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1125&valuable_type=EKSPONATAS

Rašytojo Jono Biliūno antkapinio paminklo Zakopanėje fragmentas

Parvežtas iš Lenkijos kartu su rašytojo palaikais. Kryžius buvo nudaužtas, likęs fragmentas iš pradžių stovėjo Niūronyse, vėliau giminės atvežė į rašytojo Antano Žukausko-Vienuočio sodybą, šalia poeto Antano Baranausko klėtelės. 1953 m.

A. Baranausko ir A. Vienuočio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/61016341?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1125&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/61016341?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1125&valuable_type=EKSPONATAS)

J. Biliūno buvusi kapavietė Zakopanės (Lenkija) kapinėse po rašytojo palaikų pervežimo į Lietuvą 1953 m.

Nežinomas fotografas. XX a. 6 deš. II p.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/129809977?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2322&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/129809977?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2322&valuable_type=EKSPONATAS)

Jono Biliūno kapas Anykščiuose

Nežinomas fotografas. ~1954 m. – 1956 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/50909175?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1299&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/50909175?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1299&valuable_type=EKSPONATAS)

Antkapinio paminklo rašytojui Jonui Biliūnui statyba ant Liudiškių kalvos Anykščiuose
(autoriai – architektas V. Gabriūnas ir skulptorius B. Vyšniauskas, 1958 m.)

O. Sedelskytė. 1958 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/120033322?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2671&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/120033322?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2671&valuable_type=EKSPONATAS)

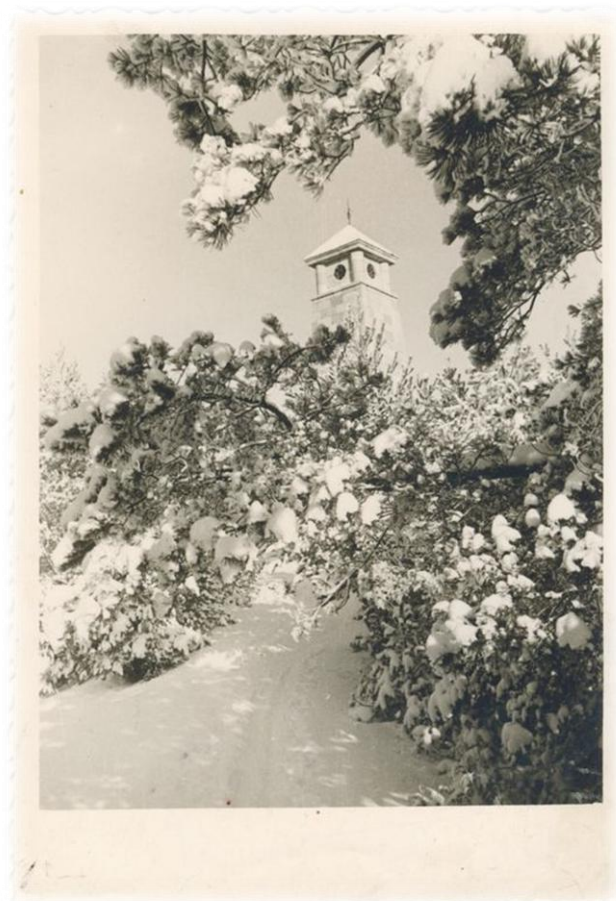

Antkapinio paminklo rašytojui Jonui Biliūnui statyba ant Liudiškių kalvos Anykščiuose
(autoriai – architektas V. Gabriūnas ir skulptorius B. Vyšniauskas, 1958 m.)

O. Sedelskytė. 1958 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/120049083?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2673&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/120049083?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2673&valuable_type=EKSPONATAS)

Jono Biliūno kapo antkapinis paminklas

Nežinomas fotografas. XX a. 7 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/105098486?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5584&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/105098486?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5584&valuable_type=EKSPONATAS)

Skulptūra Jono Biliūno atminimui (autorius tautodailininkas Liudas Tarabilda, 1976 m.) prie rašytojo gimtinės sodybos Niūronių (Anykščių r.) kaime

A. Motiejūnas. 1981–01–27

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/119172609?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2644&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/119172609?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2644&valuable_type=EKSPONATAS)

Stogastulpis su rašytojo Jono Biliūno skulptūra Niūronių kaime

A. Motiejūnas. 1981–01–27

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/119203491?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2645&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/119203491?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2645&valuable_type=EKSPONATAS)

Skulptūra „Juozapota“ (autorė A. Domarkienė, 1976 m.) Niūronyse

P. Jurkštas. 1979 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/124710809?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9267&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/124710809?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9267&valuable_type=EKSPONATAS)

Reljefinė J. Biliūno apsakymo „Kliudžiau“ iliustracija (autorius L. Tarabilda, 1979 m.) rašytojo gimtinės sodyboje Niūronių kaime

A. Motiejūno fotografija. 1981–01–27

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/119169681?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9211&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/119169681?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9211&valuable_type=EKSPONATAS)

Reljefinė J. Biliūno apsakymo „Kliudžiau“ iliustracija (autorius L. Tarabilda, 1979 m.) rašytojo gimtinės sodyboje Niūronių kaime

A. Janušio fotografija. 1998 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/114394593?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9202&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/114394593?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9202&valuable_type=EKSPONATAS)

Reljefinė Jono Biliūno apsakymo „Brisiaus galas“ iliustracija (autorius L. Tarabilda, 1979 m.) rašytojo gimtinės sodyboje Niūronių kaime

A. Janušio fotografija. 1998 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/114436450?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9204&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/114436450?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9204&valuable_type=EKSPONATAS)

Antanas Baranauskas

Jan Mieczkowski. 1899 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/1318726?s_id=erRVlxhWCgs8C744&s_ind=4

Antano Baranausko vizitinė kortelė

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/184210846?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4810&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/184210846?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4810&valuable_type=EKSPONATAS)

A. Baranausko autografas

~1863 m. Lenkija

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/193438080?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5277&valuable_type=EKSPONATAS

A. Baranausko tėvų kapas

J. Junevičius. 1997 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/144587462?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=3016&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/144587462?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=3016&valuable_type=EKSPONATAS)

**A. Baranausko tėvų (Jono Baranausko (1802–1868) ir Teklės Pavilonytės-Baranauskienės (1803–1872))
kapas Anykščių kapinėse**

Nežinomas fotografas. XX a. 7 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/144591215?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=3017&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/144591215?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=3017&valuable_type=EKSPONATAS)

Vėspas o g. 5.
 Pacienis i mādėlų parannu o 5 $\frac{1}{2}$.
 Romyslanis o 6.
 Misa d. o g. 7.
 8 $\frac{1}{4}$. ~~Practioan~~ pacienis: t. j. Karona do M. B.
 Cyltanie duchotora o 9.
 Kas volny o 10.
 Romyslanis o g. 10 $\frac{1}{4}$.
 Reflaxa nad romyslanom o g. 11.
 Kas volny o 11 $\frac{1}{4}$.
 Rachunex sumėria o 11 $\frac{1}{2}$.
 Obiad o g. 12.
 Wypuscyma do 1 $\frac{1}{2}$.
 Koronas o Mza Paik o g. 2.
 Prechadica z roranicom o 2 $\frac{1}{2}$.
 Cyltanie z Podrygiera o 3 $\frac{1}{2}$.
~~Practioan pacienis o g. 4 $\frac{1}{2}$.~~
 Romyslanis o g. 5.
 Reflaxa i kas volny o 6.
 Practioan pacienis o g. 6 $\frac{1}{2}$.

Rachunex vėspas o 8
 Pacienis i mādėl. vėspas o 8 $\frac{1}{4}$.
 Cyltanie Duch. z nastadovania o g. 8 $\frac{3}{4}$.
 I. 1) Med. prėgotavauca o 7 $\frac{1}{2}$ kėnėi cėnėria.
 2) O kase z gach Anidol i z gach Alama.
 II. 1) M. o gachach vėspas. 2) O pėcėle 3) o kėnėia.
 III. 1) M. o 1) gach po dmiere. 2) O sym. Maroch.
 3) O kėnėia. Chrydus o vėspas.
 IV. 2) Chrydus, Chrydus i Luyfara.

1892 6294
 D 1901 REST. PROT. 700/3112

A. Baranausko dienotvarkė

XIX a. II p.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

<https://www.limis.lt/paieska/perziura/>

/exhibit/preview/183784787?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=3923&valuable_type=EKSPONATAS

A. Baranauskas su Žemaičių vyskupijos kunigų seminarijos dėstytojais ir auklėtiniais

Poetas Antanas Baranauskas (pirmoje eilėje ketvirtas iš kairės) su Kauno kunigų seminarijos dėstytojais ir auklėtiniais. Pirmoje eilėje pirmas iš dešinės – Jonas Mačiulis-Maironis. Antroje eilėje penktas iš dešinės – Juozas Tumas-Vaižgantas.

Nežinomas fotografas. 1893 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/95453923?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=6184&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/95453923?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=6184&valuable_type=EKSPONATAS)

Antspaudas

Vyskupo poeto Antano Baranausko (1835–1902) antspaudas. Ovalios formos. Aplink kraštus įrašas: „SIG ANTONII BARANOWSKY EP THESPIEN SUFFR SAMOGIT”. Spaudas su profiliuotu juodai dažytu mediniu koteliu. 1902 m. mirus vyskupui, brolis Jonas Baranauskas antspaudą su kitais daiktais parsivežė iš Seinų (Lenkija) į Anykščius.

Nežinomas meistras. XIX a. pab.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/169364795?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4304&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/169364795?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4304&valuable_type=EKSPONATAS)

Vyskupo Antano Baranausko klėtelė, pastatyta 1826 m.

I. Melnikas, XX a. 3 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/13093381?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=9866&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/13093381?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=9866&valuable_type=EKSPONATAS)

A. Baranausko klėtėlė

Nežinomas fotografas. 1936 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/76816468?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5695&valuable_type=EKSPONATAS

Antano Baranausko klėtelė

Nežinomas fotografas. XX a. 5 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/60542109?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1100&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/60542109?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1100&valuable_type=EKSPONATAS)

ARCHEOLOGINIO PAMINKLO SAUGOTOJO
ĮSIPAREIGOJIMAS

Klėtėlė - A. Baranausko vardo memorialinis muziejus.
(paminklo pavadinimas ir adresas)
Anykščių, A. Vienuolio g. Nr. 5.

(kolūko, įstaigos pavadinimas)
atstovas *Žukauskas, Antanas, Julius, muziejaus direktorius*

(pavardė, vardas, tėvo vardas, pareigos)
veikintis pagal _____

(monistat, įgaliojimas, kas išdavė, data, Nr.)
duoda *Vienuolis* *Anykščius* rajono _____

(miesto) Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto kultūros švietimo darbo skyriaus šį archeologinio paminklo apsaugos įsipareigojimą:

(kolūko, įstaigos pavadinimas)
įsipareigoja apsaugoti nuo išgriovimo, naikinimo ir grobstymo jo valdomojo ploto teritorijoje esantį archeologinį paminklą *Klėtėlė - A. Baranausko vardo memorialinis muziejus*

(paminklo pavadinimas)
, esantį valstybinėje, apsaugoj. įrašytą Valstybiniame kultūros paminklų sąrašė Nr. _____, būtent:

a) nearti paminklo;
b) nevykdyti jokių žemės darbų nei pačiame paminkle, nei jo apsaugos zonoje 20 mtr.
aplink archeologinį paminklą;
c) nenaudoti paminklo statybinei medžiagai, nei kitiems ūkiniams tikslams;
d) nevykdyti jokių statybų, sodinimų, bei želdinimų paminklo apsaugos zonoje (punkt. b);
e) griežtai drausti suvališkai kasinėti paminklą, o nusizengusius sulaikyti ir perduoti baudžiamojon atsakomybėn;
f) leisti kasinėti, tyrinėti archeologinį paminklą tik tai asmenims, turintiems specialius tiems darbams vykdyti leidimus — „Atvirus lapus“, išduotus TSRS Mokslių Akademijos ar Lietuvos TSR Mokslių Akademijos ir užregistruotus Kultūros švietimo įstaigų komitete prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos, o taip pat sritys (miesto, rajono) Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomajame komitete;
g) sekti, kad archeologinių kasinėjimų metu būtų imtasi priemonių apsaugoti paminklą nuo išgriovimo, grobstymo, o kasinėjimo darbus pasibaigus, kasinėjimus vykdžiusi ekspedicija kasinės vietas užlyginti;
h) apie bet kokius paminklo sužalojimus nedelsiant pranešti kultūros švietimo darbo skyriui ir imtis priemonių apsaugoti paminklą nuo tolesnio griovimo, ardymo bei naikinimo;

1) apie atsiktinai rastus archeologinius radinius (senovinių indų šukes, akmeninius kirvukus, lėtis ir kt.) nedelsiant pranešti rajono (miesto) kultūros švietimo darbo skyriui.

2) Jei dėl įsipareigojimų nevykdymo paminklas tapo sužalotas, arba net visiškai sunaikintas, kaltininkai traukiami baudžiamojon atsakomybėn, nes kultūros paminkla yra neliečiamas visos liaudies turtas ir yra valstybės saugojami.

Sis įsipareigojimas surašytas dviem (2) egzemplioriais, kurių vienas laikomas rajono kultūros švietimo darbo skyriuje, antras — pas Saugotoją.

Juridinis adresas *Anykščiai, A. Vienuolio g. Nr. 5.*

Antsp. vieta _____

(kolūko, įstaigos, organizacijos pavadinimas)
Vadovo parašas *A. Žukauskas*

Data *1951 m. lapkričio mėn. 20 d.*

Surašant šį įsipareigojimą, dalyvavo kultūros švietimo darbo skyriaus atstovas *Stikauskas, Viktoras, stasis, Kultūros švietimo skyr. direktorius.*

(pavardė, vardas, tėvo vardas, pareigos)

A. Vienuolio - Žukausko
MEMORIALINIS MUZIEJUS
Nr. 5013
701234
Тир. № 40 из «Советская Литва». Зап. 3326-10000

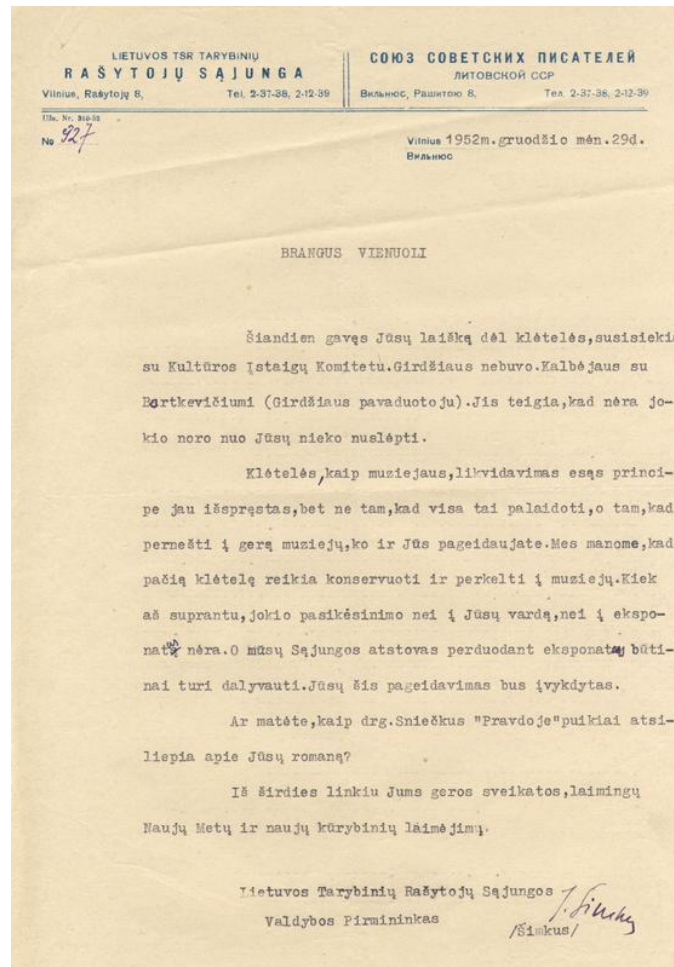
A. Žukausko įsipareigojimas saugoti A. Baranausko klėtėlę

1951-11-20

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-](https://www.limis.lt/paieska/perziura/)

/exhibit/preview/181274202?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4968&valuable_type=EKSPONATAS

Laiškas A. Žukauskui-Vienuoliui

1952–12–29. Rašytojų sąjungos valdybos pirmininko J. Šimkaus laiškas A. Žukauskui-Vienuoliui dėl poeto A. Baranausko klėtelės, kaip muziejaus, likvidavimo.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/179538399?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9541&valuable_type=EKSPONATAS

A. Baranausko klėtelės gaubto statyba

Nežinomas fotografas. 1957 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/88567100?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=7133&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/88567100?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=7133&valuable_type=EKSPONATAS)

A. Baranausko klėtelė Anykščiuose

O. Sedelskytė. ~1960 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/121790910?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2147&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/121790910?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2147&valuable_type=EKSPONATAS)

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

14

Pirkimo. Porelainimo
Škotų Musrois

Anykščiai, 1944m. lapkričio mėn. 17 d.

Antano Baranauko Varto Krastotyros Miestoje
Direktorius Antanas Jukauskas, tikrindamas, kaip sekė
Anykščių gimnazijos parįgti mokytojų Jausmą
Klimičionė ir Anykščių Vytis. K-to atstovai, Al-
fonsas, Klieras, ir įgyvendinti Anykščių, ir vieno
prieš ir atstovai, Karys Varnas, įgyvendinti Varnius
tikrindamas g. No. 15-32, is kito prieis, sudarant is at-
Antano Baranauko Varto Krastotyros Miestoje mokytojų
is atstovai K. Varnas Antano Baranauko Gintys,
K-to karto notariatas, dalyvius, atstovai is gyv. 118
K-to Gintys, mokytojų mokytojų mokytojų atst. K. Varnas
išsiti turintaisiais tris simtus (6300) mokytojų, ir paima
Gintys, savo mokytojų laisvės laisvės, ir kitijsiats.
Sant. K. Varnas, patikima sau šio Gintys autorsas
laikis ir, k-to, reikalingi esant, gamina tokių

is parolnetojn ĉiute atilidinti kopijoj.
 Ĝu akto indolamni tuz egsempliciti, ĉiuj
 ĉiuj ĝama ĉiutau ĉarantau Varo
 Kvartelo Murijon, antz dĉitliniukas K.ter
 nar is treidz Anglioz Valozian Vyhodouzi
 Komitetz.

A. Zuckerman. A. Vionovici
 Antano ĉarantau Varo Kvartelo
 Murijon, Archlor

J. Klimiškin.
 Ĉiĉperle

Anglioz Valoz. Vyhodouzi
 Komitetz Kĉiuter

K. Hamiel
 Ĉiĉliniukas

A. Vionovici - Zuckerman
 MEMORIALNIS MUZEJUS
 Nr. 1809.5704

21/11/5704

2179

A. Baranausko biusto pirkimo aktas

A. Baranausko muziejaus pirkimo-pardavimo akto nuorašas. Iš K.Varno perkamas A. Baranausko biustas. Yra A. Baranausko muziejaus direktoriaus A. Žukausko-Vienulio ir dailininko K.Varno parašai. 1947–11–17

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

<https://www.limis.lt/paieska/perziura/>

[/exhibit/preview/182158663?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4507&valuable_type=EKSPONATAS](#)

A. Baranausko biustas Anykščių bažnyčioje

Nežinomas fotografas. XX a. 7 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/144594748?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=3018&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/144594748?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=3018&valuable_type=EKSPONATAS)

Buvusi Anykščių valsčiaus pradžios mokykla

Nežinomas fotografas. XX a. 7 deš. I p.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/129680926?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2307&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/129680926?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2307&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščių regioninis parkas

<https://www.anyksciuparkas.lt/>

Maršrutas *Rašytojų keliais*

MARŠRUTAI PO ANYKŠČIŲ REGIONINĮ PARKĄ

P2. Rašytojų keliais, 21 km

Vienos dienos pėsčiųjų maršrutas. Didžiąją maršruto dalį sudaro šaligatviai, medinis takas, asfaltuotas kelias.

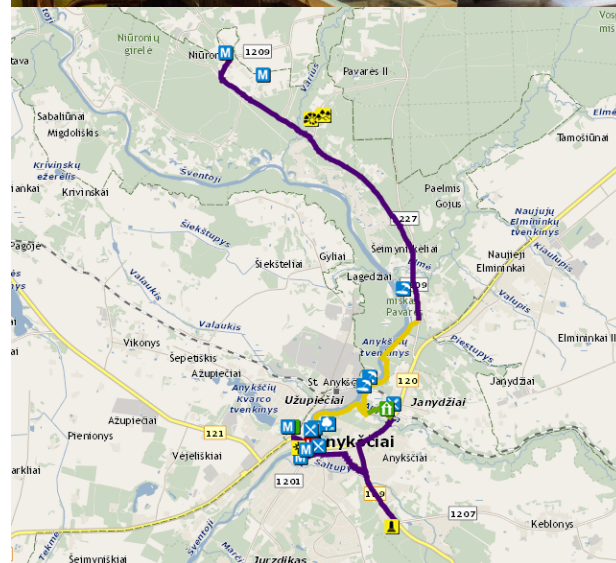
ARP lankytojų centras–„Laimės žiburys“. Maršruto pradžia – ARP lankytojų centre. Išėję iš centro, J. Biliūno gatvėje sukite į dešinę ir eikite tiesiai maždaug 600 m, pasiekę sankryžą su Liudiškių gatve, sukite į kairę. Už maždaug 1,5 km prieisite aikštelę, nuo kurios nesunkiai pasieksite „Laimės žiburį“.

„Laimės žiburys“–B. Buivydaitytės memorialinis namas-muziejus. Nuo „Laimės žiburio“ atgal eikite tuo pačiu keliu maždaug 1 km, kol kairėje pusėje pasieksite K. Ladigos gatvę. Pasukite į ją ir keliaukite tiesiai iki sankryžos su Dariaus ir Girėno gatve, vėl pasukite į kairę. Pamatysite Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčios bokštus – dabar tai jūsų orientyras, keliaukite jų link. Paėję už bažnyčios dar apie 80 m kairėje pusėje pamatysite B. Buivydaitytės memorialinį muziejų.

B. Buivydaitytės memorialinis namas-muziejus–A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus. Aplankę B. Buivydaitytės muziejų, grįžkite iki bažnyčios. Šalia jos – monumentali skulptūrinė kompozicija A. Baranauskui. Nuo jos keliaukite tilto link. Prie jo – paminklas A. Vienuoliui-Žukauskui. Perėję per tiltą, eikite tiesiai, netrukus pasieksite A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinį muziejų.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus–Niūronys. Aplankę muziejų, atgal grįžkite tiltu, perėję jį, leiskitės žemyn į Viešojo turizmo, aktyvaus poilsio ir sveikatingumo taką, besidriekiantį palei Šventosios kairiąjį krantą, ir keliaukite į užtvankos pusę. Šiuo taku palei upę žingsniuokite maždaug 2,6 km iki pat jo pabaigos. Pasibaigus takui, prieisite Šeimyniškėlių gatvę, joje sukite kairėn – iki Niūronių maždaug 4,5 km. Pakeliui siūlome aplankyti J. Biliūno sodybą-muziejų.

Niūronys–ARP lankytojų centras. Apsilankę Niūronyse, atgal grįžkite tuo pačiu keliu iki Viešojo turizmo, aktyvaus poilsio ir sveikatingumo tako. Pasukę į jį, keliaukite maždaug 1,7 km, kol pasieksite tiltelį per Anykštos upę, šalia stovi informacinis stendas. Tilteliu neikite, o sukite į kairę prasidedantį keliuką, kilkite į kalną ir netrukus dešinėje išvysite ARP lankytojų centrą – čia maršruto pabaiga.

<https://www.anyksciuparkas.lt>

Anykščių regioninio parko lankytojų centro interaktyvi ekspozicija

<https://www.facebook.com/Anyksciu.regioninis.parkas>

Apie kokį Anykščių regioniniame parke saugomą hidrogeologinį objektą pasakojama legendoje?

„Viena legenda pasakoja jog „čia pat, ant kalno, kadaise gyvenusi Lietuvos karalienė. Kraštą užpuolus priešams, karalienė obuolmušiais žirgais kinkyta karieta pasileidusi šlaitu žemyn ir nuskendusi liūne....“, o Bronė Buivydaite rašė: „štai liūnas rėmuose žaliuose. Lyg veidrodis žvaigždes vilioja. Jį žolės kaspinu apjuosė, Vainikais krūmai apvyniojo“.

<https://www.facebook.com/Anyksciu.regioninis.parkas/posts/10157275013538293>

Karalienės liūnas – šaltinis, esantis Anykščių rajone, Pašventupio kaime, Penionių miške. Atsiveria Šventosios upės slėnio dešinėje pusėje. Respublikinės reikšmės hidrogeologiniu paminklu paskelbtas 1964 m. Šaltinis užima 0,7 ha plotą. Jo gylis iki 3 m. Absoliutinis aukštis apie 62,5 m. Šaltinis ypatingas tuo, kad atsiveria Šventosios senvagėje. Vandens perteklius iš liūno persilieja į Šventąją mažą, panašiu į griovį upeliu.

Atsakymas: Šaltinis Karalienės liūnas.

<https://www.facebook.com/Anyksciu.regioninis.parkas/posts/10157275013538293>

Pažintinė programa „Anykščių šilelis: miškas kitaip“

Pagrindinis programos tikslas – atskleisti itin glaudų žmogaus ir gamtos ryšį.

<https://www.anyksciuparkas.lt/pazintine-programa-anyksciu-silelis/>

„Anykščių šilelis – miškas ir/ar meno kūrinys“

Intriga slypi po lapais...
Lankytojai, pakėlę žalsvus
lapus, galės rasti įdomios
informacijos apie poetų
apdainuotą Anykščių šilėlį,
augalus, gyvūnus, grybus.
Lankytojai turės galimybę
paliesti, paklausyti, pauostyti,
tiesiog pasigrožėti... Taip
atskleidžiama pagrindinė
ekspozicijos tema – „Neatrastas
Anykščių šilelis“.

<https://www.facebook.com/Laj%C5%B3-Takas-781471701965908/photos/a.1853378331441901/2133392640107134>

Anykščiai ir anykštėnai visuomet šalia

<https://www.anykstenai.lt/>

[Anykštėnų NAUJIENOS](#)

[Anykštėnų BIOGRAFIJOS](#)

[Anykščių krašto VIETOVĖS](#)

[Anykščių krašto FOTOALBUMAS](#)

[„Pasaulio anykštėnas“](#)

Visi 2008 – 2020 m. numeriai.

[ANYKŠČIŲ GLĖBYJE: VIENO
KRAŠTO RAŠYTOJŲ KŪRYBOS
ANTOLOGIJA](#)

[https://www.anykstenai.lt/foto/?p=0#prettyPhoto\[all\]/35/](https://www.anykstenai.lt/foto/?p=0#prettyPhoto[all]/35/)

Riestas žirgelis žiežirbą skelia...

(Mitologinės sakmės)

ARKLIO KILMĖ

Pačioje pradžioje svieto, kada arklių nebuvę, tai Adomas ior leva, susikibę abudu prie vieny akėčių, savim traukdami laukus akėję ir taip sunkiai dirbė, kad net putos dribusios. Tai ir Ponas Dievas, vaikščiodamas po sviatą asaboj senelio ir ubago, priėjęs prie Adomo ir levos liepęs Adomui pasižiūrėti, kas ant akėčių yra. Šis kai pasižiūrėjęs, pamatęs bjaurų žaltį, begulintį dėl sunkumo ant akėčių. Senelis sakęs: „Čiupk jį ir perplėšk“. Adomas žaltį kaip perplėšęs, tuoj iš vienos pusės atsiradęs arklys, o iš antros – kumelė. Tai senelis pasakęs: „Imk tu, Adomai (žmogau), tuos geruosius gyvulius, pakinkyk į akėčias ir akėk su jais, ir valdyk anuos!“ Taip nuo to karto pradėjo verstis arkliai. Ale pradžia jų parein nuo peklisko žalčio.

„Tik išlėkė iš ežeriuko raudonas arklys kaip žarija...“

J.Č. piešinys

http://www.anykstenai.lt/admin/fck/data/users/admin/File/PAnykstenas-2008/Pasaulio_anykstenas_2008_5.pdf

Likę vienintelėje nuotraukoje

Vygandas Račkaitis

Nedaug esama prieš 130 metų gimusio Jono Biliūno nuotraukų. Ir šita publikuojama visos Biliūnų giminės nuotrauka – vienintelė, kur matome rašytojo artimuosius. Tąkart jie fotografavosi Anykščiuose, Jono Biliūno priprašyti ir įtikinti, jog visų jų atvaizdai liks ilgam atminimui.

Tą 1903 metų vasarą Jonas Biliūnas gyveno Panevėžyje, daktaro Moigio name, ketino rudenį išvykti į užsienį ir ten studijuoti. Jam būdavo labai patogu siaurojo geležinkelio traukiniu atvažiuoti į Anykščius. Artimieji jau nebepriekaištavo, kad Jonas netapo kunigu, vėl laikė jį saviškiu ir mielu žmogumi.

Per tuos keletą metų pasikeitė gimtosios sodybos vaizdas. Šalia senosios pirkios iškilo brolio Antano pastatyta nauja troba. Ir senoji iš naujo perstatyta, tik keletas senosios sienų liko, na ir sekdyčia lyg ir tokia, kaip buvusi. Čionai gyvena brolis Mykolas. Keičiasi ir sodžiaus vaizdas. Tik Beržų kalnelis toks pat. Gera čia pasėdėti, dairytis į šilais banguojančias tolumas.

Atvažiuavęs iš Panevėžio Jonas Biliūnas apsistoja pas brolių Antaną toje naujoje gryčioje. Kitoje troboje – gausi Mykolo šeimyna. Aplankė Jonas ir seseris – vyriausiąją Anelę Vikonių kaime ir jaunėlę Uliutę Koldūniškėse, pabuvojo pas brolių Juozapą Andrioniškyje, pas tetą Budreikienę Pakalnių kaime.

Iki Žolinės dauguma sodiečių jau buvo baigę rugiapiūtę, tad į atlaidus Anykščiuose suplaukė daug žmonių. Džiaugėsi Jonas Biliūnas matydamas kone visus savo gentainius. Trūksta tik brolio Juozapo, neatvažiavusio iš Andrioniškio, nėra ir sesers Anelės singuliuojančio vyro Jono Gražio. Neseniai matytas svainis nekaip atrodo, sumenkęs, pablyškęs, vis kosčiojantis, jau nebetinka jam Dobiliuko pravardė. O sesė Anelė vis dar graži, nesugniuždė jos sunki kaimo moters dalis. Jaunėlė sesuo Uliutė labiau pavargusia atrodo. Malonu matyti gerąją tetą Budreikienę. Kai visi smerkė Joną už tai, kad nenori mokyti kunigų seminarijoje, ji vienintelė užtarė sūnėną, užsiminė apie būtinybę turėti pašaukimą. Kaip visada linksmas, besišypsantis tetėnas Budreika, linksmuolės ir jau panelėmis tapusios Budreikaičios, pusbrolis Budreika – vyras iš stuomens ir liemens. Dar šauniai atrodo nors pliktelėjęs, žilsterėjęs ir vyriausias iš Biliūnų – brolis Mykolas. O brolienė Anelė vėl laukiasi – jau šešto vaikelio.

Pačiame jėgų žydėjime brolis Antanas, visais rūpinasi, visiems gera jo žmona Severija. Tik gaila, kad jie neturi vaikų.

Dar klausantis mišų Jonui Biliūnui atėjo galvon mintis – visiems giminėms nusifotografuoti. Pėmai Anykščiuose atsirado fotografas Survila, darbuojasi prie turgaus aikštės esančiuose Pavilonio namuose. Sako, tasai vaikiną geras nuotraukas padaro.

Nuotraukoje: viršutinėje eilėje (iš kairės į dešinę) šalia Jono Biliūno stovi sesers Julijos vyras Kazimieras Juodelis, tėvo sesers vyras Budreika, jo dukterys Budreikačės. Vidurinėje eilėje sėdi brolio Mykolo žmona Anelė, sesuo Anelė Gražienė, teta Budreikienė, sesuo Julija (Uliutė) ir brolio Antano žmona Severija. Pirmoje eilėje: brolis Antanas, pusbrolis Budreika, dėdė Pranas Biliūnas ir brolis Mykolas.

Nuotrauka iš A.Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus fondų.

Kai pasibaigė pamaldos ir suėję krūvon gentainiai ėmė gyvai šnekučiuotis, Jonas Biliūnas pasiūlė visiems nueiti į Pavilonio viešbutį pas fotografa ir nusifotografuoti. Vyras tam pasiūlymui liko abejingi, moterys gūščiojo pečiais, tik Budreikačės krykštavo ir sakė: „Gerai, gerai, einam fotografuotis!“ Kaip visada lėmė tetos Budreikienės žodis:

– Su saule negyvensim... Tegu bus tie mūsų paveikslai, kaip Jonas sako, ilgai atminčiai... – Na, einam.

Guvus, juodbruvus jaunuolis Survila tuoj ėmė rikiuoti vyrus ir moteris. Broliams liepė sėstis priekyje ant žemo suolo, seseris, brolienės ir tetą pasodino ant aukštesnio suolo antroje eilėje, už jų sustatė Budreikačias, svainį Juodelį, tetėną Budreiką ir dėdę Praną Biliūną su kuprele. Jonas Biliūnas, pamatęs, kad dėdė Pranas stovi paskutinėje eilėje, navedė jį į priekį ir pasodino greta brolio Mykolo ir pusbrolio Budreikos, o pats atsistojo ten, kur stovėjo dėdė, trečios eilės pakraštyje.

Taip atsirado ši nuotrauka, kur matome daugiau kaip prieš šimtą metų fotografuotus Jono Biliūno gentainius. Seniai jau nebėra tų žmonių, jų bruožai išliko tik vienintelėje nuotraukoje.

Mano Vaižgantas

Alfas PAKĖNAS

Malaišiai

senas gatvinis sodžius
žolėtas apluokas su daržine
klojimas ir žardai toliau
švari aukštaitiška gryčia
lyg belaukiant kunigo
šulinys ir kelias pakalnėn
visa apylinkė
persunkta žiedų kvėpalais
moterys nuodėmiauja uodimu
pasigėrėdamos traukia nosimis
net miestietė tokių parfumų neturi
tai tavo tėviškė Vaižgantai

tada Vaižgantas klebonavo
Vienušio kapo parapijo –
Laižuvoj
tenai riteriškai žavėjosi
karalaite gamta
pavasaris jį svaigint svaigino
sodas kvėpėjo į pat nosį
saulė švietė į pat dantis
jo plaukai buvo
lyg baltieji pavenčių dobiliukai
iš kurių medų rinko
klebonijos bitės

pasiilgimas anų dienų Kauno
kur gyveno derlingas vyras
Vaižgantas
prasidėjęs iš Vaižgantės ir mėnulio
praėjęs rudeninę lino kančią
linmarkose jaujose ir mintuvuose
vis prisikeldamas lino žydėjimuos
gavęs švento Juozapo vardą
balintas vasaros pievose
baltas baltas tarsi
kanauninkas Tumas
gimęs būti Vaižgantui

laimingas tada buvo Vaižgantas
Dievo Kūno procesijoje
aplink Vytautinę bažnyčią
ką tik grįžęs iš Romos
baltai apsitaisiusios mergaitės
jam bėrė po kojom gėles
o širdis ir galva
buvo pilnos kažko
ką būtina tuoj užrašyti
kas turi pavirsti
purslojančia beletristika
aukščiausia aukštaičių poezija

Vaižganto kapo ieškojimas

aš ieškau Donelaičio kapo –
jis turi būti čia – o rasti negaliu...
Kazys BRADŪNAS

iš pradžių delsėme eiti toliau
tunelis ėjo iš rytų į vakarus
raudonplytės bažnyčios rūsiuos
prietemoj matėsi mažos nišos
žibintai rodė mums kelią
skaisčiai apšviestas
jėjimas į didžiąją kriptą
kur palaidotas Vaižgantas
staiga apėmė nykus vienumos jausmas
tunelis išnyko vandens gelmėse
keletas žemų pakopų vedė į vandenį
ėjome iki pat tamsaus vandens
šoniniame tunelyje kažkada būta laiptų
ten matėsi užmūryta anga į požemio kambarį
gal ten stovi Vaižganto karstas
paskui viskas išnyko tarsi migloj
jaučiausi lyg būdamas savo kape
laukdamas kada užpils žemėmis
viskas priminė kelionę požemio karalystėj
Stikso upę tylųjį keltininką Charoną
...ieškojome Vaižganto kapo
jis turi būti čia...

XX amžiaus dialogas

Laiškas Jubiliatui

Gerb. Rašytojau!

Jums rašo Kauno S. Nėries v. vid. mok. VIII m kl. mok., literatūros būrelio narė Violeta Palčinskaitė. Mūsų būrelis labai Jūsų laukė atvykstant pas mus, apgailestavome, jog Jūsų negalėjote atvykti. Šiuo laišku aš norėčiau perduoti Jums nuoširdžiausius mūsų sveikinimus garbingo Jūsų jubiliejaus proga, palinkėti ilgų metų, naujų romanų bei padavimų, o taip pat norėčiau atsiųsti savo kūrybos eilėraštką.

Aš esu perskaičiusi visas išėjusias Jūsų knygas, kurios man nepaprastai patiko. Tačiau ypač man patinka naujieji padavimai, kuriuos paskutiniu metu randu žurnaluose ir laikraščiuose. Aš pati labai domiuosi literatūra, pati bandau savo jėgas. Aš labai laukiau paskutinio radijo literatūros susirinkimo, kuriame Jūs kalbėjote, tačiau buvau išvykusi ir nespėjau paklausti. Be to, kiek man sakė draugai, buvo skaitomas ir mano eilėraštkas „Varnėnas“. Nors aš nemažai rašau, bet man dar silpnai, labai silpnai išeina. Tačiau aš nenusimenu, daug dirbu ir labai daug skaitau. Man būtų labai malonu gauti iš Jūsų laiškelių, keletą patarimų literatūriniam darbe.

<http://www.anykstenai.lt/admin/fck/data/users/admin/File/PAnykstenas-2012-2/Nr%2040%2076-85.pdf>

Rašytojui

*Anykščių šilėly kelmuosios kalvos,
Šventoji teškėna į krantą ramiai,
Pakalnės nuplikę, apykreivės pušys –
Štai šiam apdainuotam krašte Tu gimei.*

*Nuo datos šios daugelis metų prabėgo
Ir daug nusruveno Šventojų vandens,
O plunksna tavoji daug lapų prirašė,
Kurie atmintų amžinai mums gyvens.*

*Sunkus, bet puikus Karo kelias gruzinų,
Kaukazo tarpekiai, snieguoti kalnai,
Taip gimė mūs mėgstamos, žavios legendos,
Kuri jų gražesnė, tiesiog nežinai.*

*Prie ežero matėme mes „Paskenduolę“,
Nastutę žvilgsniu palydėjom švelniui,
Puodžiūnkiemy pasmerkėm Joną Puodžiūną
Ir daug dar sutikom puikių kūrinių.*

*Šiandien, garbingąją sukaktį minint,
Mes Tau palinkėsime daug metų ilgų,
Naujų romanų, naujų padavimų,
O juos Tau sukurti – mes linkim jėgų.*

1957 m. balandžio 21 d.

Rašytojas – moksleiviui

Mieloji aštuntoke Violeta,

30/IV parvažiavęs iš Vilniaus į Anykščius, radau Jūsų malonų laiškėlį su pasveikinimu eilėmis. Ačiū, nuoširdžiai ačiū. Dėkoju ir už palankų atsiliepimą apie mano kūrybą, kuri Jums patinkanti.

Jūsų eilėrašty sudėta daug gražių kilnių minčių, daug jausmo, grožio ir viso to, kas puošia kiekvieną jaunystę. Nors mudu skiria didelis metų skirtumas, bet aš jaučiu, kad mus abu vienija jaunų sielų kontaktas.

Kai dėl pageidavimo, kad aš duočiau Tamstai keletą patarimų literatūriniam darbui, tai, deja, aš vargu ar galėsiu, nes aš, kaip prozininkas, drąsiau pasisakau kitam tik prozos, o ne poezijos srityje.

Jūsų eilėraštko „Varnėnas“, deja, aš negirdėjau.

Nenusimink, kad dar silpnai sekasi rašyti. Aš patarčiau tuo tarpu daugiau mokytis, skaityti, gilintis į subrendusiųjų poetų kūrybą, o vėliau Tamstos įgimta poeto dovana ir darbas, darbas nugalės ir apvainikuos viską. Be to, aš patarčiau Tamstai mėginti rašyti proza, o ne eiles, nes poetų šiandien turime labai daug, o prozininkų trūksta.

Viso geriausio.

A. V.

<http://www.anykstenai.lt/admin/fck/data/users/admin/File/PAnykstenas-2012-2/Nr%2040%2076-85.pdf>

Mano „atrankinti“ Anykščiai

A. Baranausko klėtėlės užraktas

XIX a. II p.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/169425282?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5339&valuable_type=EKSPONATAS

„Iš kur šitie žmonės atėjo?“

- J. Biliūnas, A. Baranauskas, A. Žulauškas-Vienuolis, J. Tumas-Vaižgantas. „Iš kur šitie žmonės atėjo?“ (J. Jasėnas)
- (Ne)virtuali kelionė po A. Baranausko, J. Biliūno, J. Tumo-Vaižganto Anykščių kraštą.
- „Tie praeities ženklai atsispaudė many“ (R. P. Vanagas)
- Rašytojo gimtinė tada ir dabar...
- „Kaip išsaugoti nykstantį?
Pamatyti.
Pasakyti.“ (V. Daujotytė)
- „Tiktai vizijoje įmanoma pargrįžti,
Atsikurti, buvoti, viešnagėti“ (M. Kudarauskaitė)

R. Inčirausko miniatiūra Anykščiuose

<http://www.anykstenai.lt/index.php?pg=naujienos2&nj=1541>

Iš vizualiosios Anykščių krašto istorijos...

Ažupiečiai

Anykščių miestelio dalis (anksčiau buvo kaimas). Kryželiu pažymėti Baranauskų, vėliau Žukauskų namai. Pirmame plane tiltas per Šventąją. 1895 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/1370619?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=561&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/1370619?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=561&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščiai. Tiltas per Šventąją

Nežinomas fotografas. XX a. 1 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/11755549?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4381&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/11755549?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4381&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščiai

Nežinomas fotografas. XX a. 1 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/1387625?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=576&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/1387625?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=576&valuable_type=EKSPONATAS)

Senoji Anykščių bažnyčia nugriauta 1895-6 metais

Senoji Anykščių bažnyčia statyta 1757–1768 m., nugriauta 1895–1896 m.

Nežinomas fotografas. XIX a. pab.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Zukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/14491453?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4358&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/14491453?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4358&valuable_type=EKSPONATAS)

T. Kontrimavičius:

„– Pradžiai – tiesiog seniai mintyse kirbantis klausimas: ar dar spėjo vyskupas Antanas Baranauskas pamatyti statomą naująją Anykščių bažnyčią? “

Prof. P. V. Subačius:

„– Apmaudu pripažinti, bet Seinų vyskupo A. Baranausko asmens byla, kuri galėtų patvirtinti, ką vyskupas veikė per tuos paskutinius penkerius savo gyvenimo metus, nėra išlikusi – tik keli pavieniai dokumentai. Todėl apie jo veiklą ir keliones galima spręsti tik iš antrinių užuominų kituose dokumentuose, daugiausia parapijų vizitacijose – o visa tai dar laukia kruopštaus tyrėjų darbo: imti ir sudaryti tikslią A. Baranausko veiklos chronologiją. Kam jos reikia? Pirmiausia tam, kad būtų akivaizdu, kiek daug gali padaryti žmogus, kuris kruopščiai ir atkakliai dirba užsibrėžtą darbą. O apie vyskupo kelionę iš Seinų į Anykščius, deja, jokių užuominų dokumentuose nėra, tad galima nujauti, jog per tuos keletą paskutinių ir itin intensyvių, varginančių gyvenimo metų jis savo gimtinės jau nebeaplankė, tuo metu kylančios naujos bažnyčios jau nebepamatė. “

<http://www.anykstenai.lt/admin/fck/data/users/admin/File/PAnykstenas-2011-1/Nr%2037%2004-07.pdf>

1832	4.	3.	6.	1. Prieš Jėzų omovet. Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	
1833	5.	5.	7.	1. Prieš Jėzų omovet. Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.
1834	6.	8.	5.	1. Prieš Jėzų omovet. Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.	Pranciščių Pa- trydintųjų Siatų. Marcinia i Kato. Dnia srišto. Siatų rėgų e. Kėičuon- ia w Kėičuolė. Siatų. Siatų. Siatų. nėlėstynčių omovet. Siatų. Siatų. Siatų. ne e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. i. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. mėn. Karolėn. Siatų. Siatų. Siatų. e. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų. Siatų.

**A. Baranausko krikšto metrikų įrašas Nr.
1333 Anykščių parapijos 1830–1835 metų
krikšto metrikų knygoje**

<https://www.bernardinai.lt/2015-01-02-tautvydas-kontrimavicius-dangaus-zenklas-pries-180-metu/>

Senoji Anykščių bažnyčia, nugriauta 1895–1896 m.
Šioje bažnyčioje buvo pakrikštytas A. Baranauskas.

Nežinomas fotografas. XIX a. pab.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus
https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/16471867?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=3967&valuable_type=EKSPONATAS

„Kūdikis gimė sodyboje Anykščių miestelio pakraštyje, bažnyčiai priklausiusiame Jurzdike, kur tuo metu gyveno ne vietinių dvarų baudžiauninkai, o „karališkieji“ valstiečiai. Jis atėjo į pasaulį šventiniu laikotarpiu – 1835-ųjų metų sausio 5-ąją, prieš pat Tris Karalius. Jau po poros dienų, sausio 7-ąją, į bažnyčią, stovėjusią vos už poros šimtų metrų nuo namų, jį nunešė Jokūbas Steikūnas ir Morta Levandavičienė.

26-uosius metus ėjęs Jokūbas Steikūnas buvo Baranauskų šeimos narys – Antaniuko tėvo netikras brolis, tos pačios motinos, anksti našle likusios ir vėl ištekėjusios, sūnus. Tuo metu dar nevedęs, jis gyveno po vienu stogu su savo tėvais ir jaunąja Baranauskų šeimyna.

Krikštamotė Morta Levandavičienė, ėjusi 28-uosius metus ir pati su vyru Petru jau auginusi keletą vaikų, regis, irgi buvo ne svetima, tik tolimesnė tų pačių Baranauskų, Anykščiuose dažniau Baronais vadintų, giminaitė. Mat jos motina Angelė Kaušpėdienė jaunystėje Ližuose, tos pačios parapijos kaime už kelių kilometrų nuo Anykščių, Baronaite buvo šaukiama...“

<https://www.bernardinai.lt/2015-01-02-tautvydas-kontrimavicius-dangaus-zenklas-pries-180-metu/>

„Žinau, kad tai
mano krikštomočia“
(J. Biliūnas
„Krikštomočia“)

Rašytojo krikšto
tėvai
Mano krikšto tėvai

Kryželis su grandinėle

Vaižganto dovana krikšto sūnui V. Lesauskui, sesers Severijos anūkui, 1930 m.

Maironio lietuvių literatūros muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/130000005413089?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=3537
&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000005413089?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=3537&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščių šv. Mato bažnyčia, statyta 1899–1909 m.

Nežinomas fotografas. XX a. 2 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/14506050?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4372&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/14506050?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4372&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščių šv. Mato bažnyčia. Bokštai nugriauti 1915 m. liepos 28 d.

Nežinomas fotografas. XX a. 2 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/14510513?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4373&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/14510513?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4373&valuable_type=EKSPONATAS)

Antano Baranausko aikštė Anykščiuose

Nežinomas fotografas. 1920 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/122990836?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2245&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/122990836?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2245&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščiai

Nežinomas fotografas. ~1930 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/120639089?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2111&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/120639089?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2111&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščiai. ~1936 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/45222267?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1010&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/45222267?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1010&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščiai. Vaizdas iš Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčios bokštų

Nežinomas fotografas. ~1936 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/142519598?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=3510&valuable_type=EKSPONATAS

Anykščių miesto dalis Jurzdikas

XX a. 3 deš. – XX a. 4 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/14075012?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=765&valuable_type=EKSPONATAS

Anykščiai

Nežinomas fotografas. ~1935 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/120778733?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2118&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/120778733?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2118&valuable_type=EKSPONATAS)

Šeimynišėlių (Vorutos) piliakalnis

Nežinomas fotografas. XX a. 3 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/13070904?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4350&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/13070904?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4350&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščiai. Vaizdas nuo Troškūnų kelio

Nežinomas fotografas. XX a. 3 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-](https://www.limis.lt/paieska/perziura/)

[/exhibit/preview/13077199?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=761&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/exhibit/preview/13077199?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=761&valuable_type=EKSPONATAS)

Šventoji ties Anykščių šileliu

Nežinomas fotografas. XX a. 3 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/122130251?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2167&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/122130251?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2167&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščiai

Nežinomas fotografas. 1937-09-30

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/46281719?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1053&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/46281719?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1053&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščių bažnyčia

Nežinomas fotografas. XX a. 4 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/91684795?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=6530&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/91684795?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=6530&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščiai

Nežinomas fotografas. 1958 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/124416964?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1974&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/124416964?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=1974&valuable_type=EKSPONATAS)

Šeimyniškėlių piliakalnis

Nežinomas fotografas. 1958 m. rugpjūčio mėn.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/89386165?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=7197&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/89386165?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=7197&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščių piliakalniai

I. Melnikas. XX a. 3 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/13072826?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9775&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/13072826?s_id=v2KXkdy54j4IBOJZ&s_ind=9775&valuable_type=EKSPONATAS)

Pastatas Anykščių senamiestyje, Vilniaus g. 5 (buvusi Bažnyčios g. 28)

Nežinomas fotografas. XX a. 3 deš. pab.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/91699948?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=6531&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/91699948?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=6531&valuable_type=EKSPONATAS)

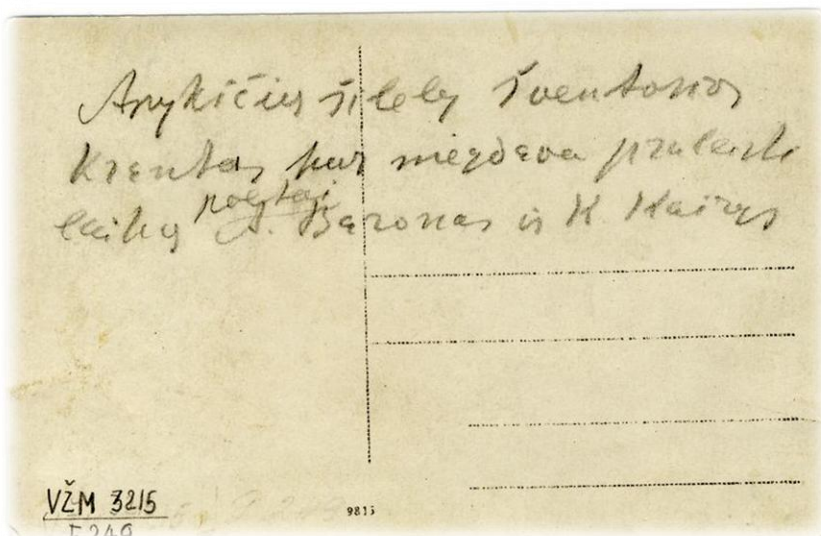

Šventoji ties Anykščiais

I. Melnikas. XX a. 3 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/13092943?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=9865&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/13092943?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=9865&valuable_type=EKSPONATAS)

Šventosios pakrantė prie Anykščių

Kitoje pusėje A. Vienuolio užrašas: „Anykščių šilėly Šventosios krantas, kur mėgdavo praleisti laiką poetai A. Baronas ir K. Kairys”

Nežinomas fotografas. ~XX a. 3 deš. – XX a. 4 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/46835294?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1062&valuable_type=EKSPONATAS

Šventosios užtvanka ir malūnas Anykščiuose

Nežinomas fotografas. XX a. 4 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/120617187?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2108&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/120617187?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2108&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščių centras Antrojo pasaulinio karo metais, praūžus frontui

Nežinomas fotografas. 1944 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/123081776?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2258&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/123081776?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2258&valuable_type=EKSPONATAS)

Šventosios pakrantė

Nežinomas fotografas. ~1956 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/60819528?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1121&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/60819528?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=1121&valuable_type=EKSPONATAS)

Kalitos kalnas Anykščiuose

Nežinomas fotografas. 1963 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/122859201?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2238&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/122859201?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2238&valuable_type=EKSPONATAS)

Sieliai Šventojoje

Nežinomas fotografas. XX a. 4 deš.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/123383966?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4283&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/123383966?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4283&valuable_type=EKSPONATAS)

Buvusios pradžios mokyklos pastatas Kunigiškiuose (Anykščių r.)

Šioje mokykloje mokėsi rašytojas Juozas Tumas-Vaižgantas

O. Sedelskytė. 1958 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

<https://www.limis.lt/paieska/perziura/->

[/exhibit/preview/124793668?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2002&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/124793668?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2002&valuable_type=EKSPONATAS)

**„Kultūringas miestas, kaip ir kultūringas žmogus, turi budriai sekti,
ar viskas tvarkoje jo kostiume, bene ištrūkus kuri sagutė“
(J. Tumas-Vaižgantas)**

<https://www.bernardinai.lt/2019-09-21-neisskiriami-j-tumas-vaizgantas-ir-jo-taksas-kaukas/>

Kultūrinės atminties ženklai miesto erdvėse

Metalo plokštėse iškaltos ištraukos iš A. Baranausko dienoraščio

<http://m.anyksta.lt/naujienos/naujienos/41268-profesoriui-stelos-daro-ispudi>

<https://www.minitrips.lt/objektai/a-baranausko-taisykliu-iamzinimas/>

Paminklas, kokio nerasime niekur kitur, yra Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčios šventoriuje.

A. Kmieliausko skulptūra „Žymių anykštėnų tėvams atminti“

<http://www.anykstenai.lt/index.php?pg=naujienos2&nj=449>

Integruotas lietuvių kalbos ir literatūros, technologijų, dailės, muzikos projektas:

- A. Baranausko, J. Biliūno, J. Tumo-Vaižganto suolelis-knyga
- „Kalbantis“ suolelis
- „Skambantis“ rašytojo suolelis
- Suoliukai rašytoją menančiose vietose
- Rašytojų suoliukai Lietuvoje
- Mano gimtojo krašto rašytojo suoliukas

R. Baraniko atminimo suolelis Anykščių senamiestyje

<http://www.anykstenai.lt/?pg=naujienos2&nj=865&arch=1>

Suolelis „Vaižganto akiniai“ (Kuliai, Plungės r.)

<http://www.mrvb.lt/lankytinos-vietos/suolelis-vaizganto-akiniai/>

Knygų parkas – erdvė, traukianti paskaityti

**Anykščių Jono Biliūno gimnazijos kiemelyje įsikūrusi Bibliotekėlė
kviečia dalintis skaitymo džiaugsmu**

<https://www.facebook.com/jonobiliunogmn>

Personažų parkas

Personažų parko įkūrėjas vaikų
rašytojas Vytautas Račickas .

Skaitytojas

<http://personazuparkas.lt/personazu-parkas/>

Berniukas šoka breiką

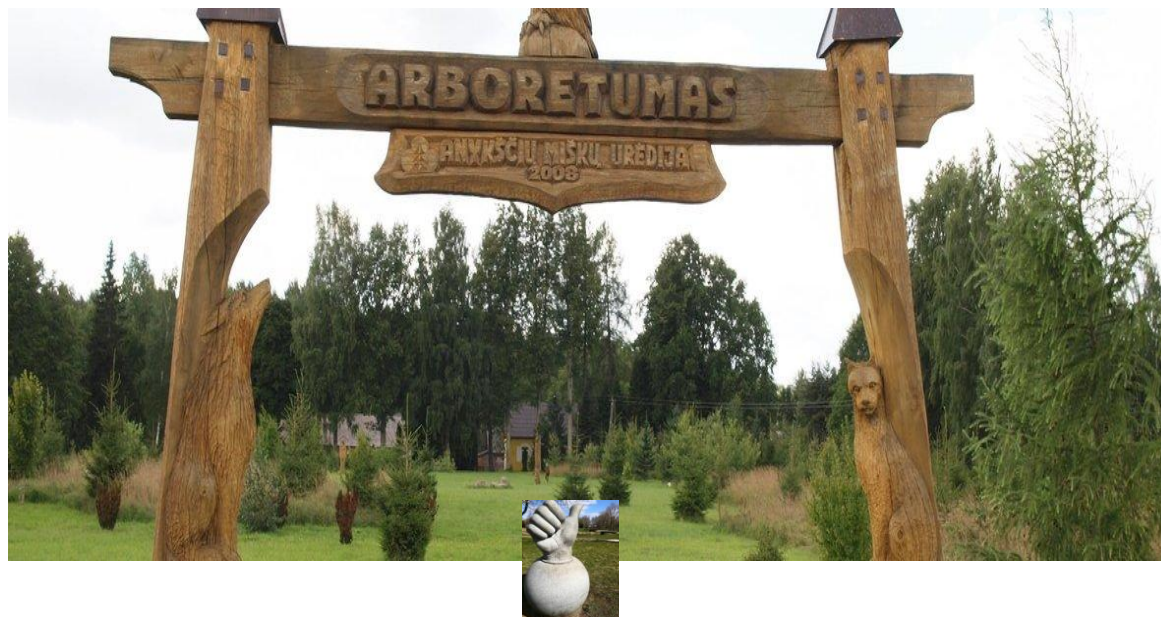

Zuika Padūkėlis

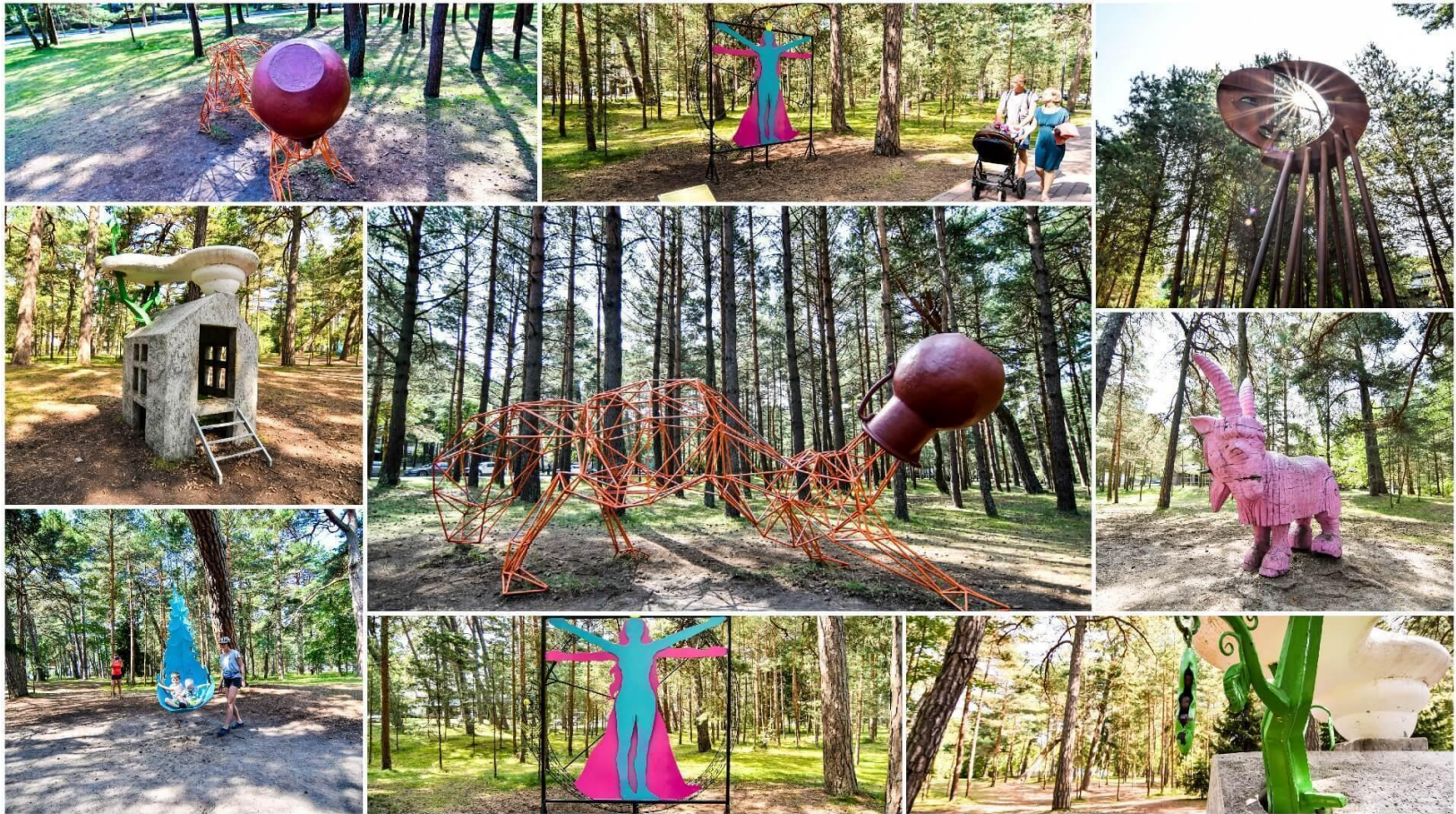
Geriausias draugas

<http://personazuparkas.lt/personazu-parkas/>

Miško muziejus Miško pažintinis takas Arboretumas

<https://www.infoanyksiai.lt/lankytinos-vietos/misko-muziejus-misko-pazintinis-takas-arboretumas-skulpturu-parkas/>

Palangos pasakų parkas
<https://welovelithuania.com/palangos-pasaku-parkas/>

Projektas „Gatvių susitikimai“

<http://www.gatviususitikimai.lt/apie>

Projektas „Gatvių susitikimai“

„Vilnius yra skirtingų kartų, amžių, legendų, pasakų, atsiminimų susikirtimo vieta. Vilniaus gatvių vardai mena įvairiausias istorijas, ir kiekvieną dieną gatvės seka jas savo praeiviams. Mūsų, Vilniaus istorijų seklių domesys – pasekti gatves iki tol, kol miesto architektų, tradicijų ir atsitiktinumų vedamos, jos susitinka viena kitą sankryžose.“

Ką tuomet jos kalbas tarpusavy? Kokių netikėčiausių pašnekovų susitikimą Vilniaus žemėlapis dėka galime stebėti, sustoję prie šviesoforo sankryžoje?“

*Komiksų
tinklaraštis
apie Vilniaus
sankryžų
pokalbius*

SUSITIKIMŲ ŽEMĖLAPIS

AUTORĖS

<http://www.gatviususitikimai.lt/apie>

Juozo Tumo-Vaižganto g. ir Gedimino pr.

Juozas Tumas-Vaižgantas mėgdavo vaikštinėti su savo takšu Kauku – šuo tapo jam geru ir ištikimu draugu. Kaukui žuvus Vaižgantas net parašė šuneliui skirtą nekrologą. O Gediminui Vaižgantas čia pasakoja apie vieną skaudų savo prisiminimą: Svedasų gimnazijos inspektorius kartą atėmė ir mokinių akivaizdoje perskaitė Vaižganto dienoraštį. Bet Gediminas irgi turi kuo pasiguosti.

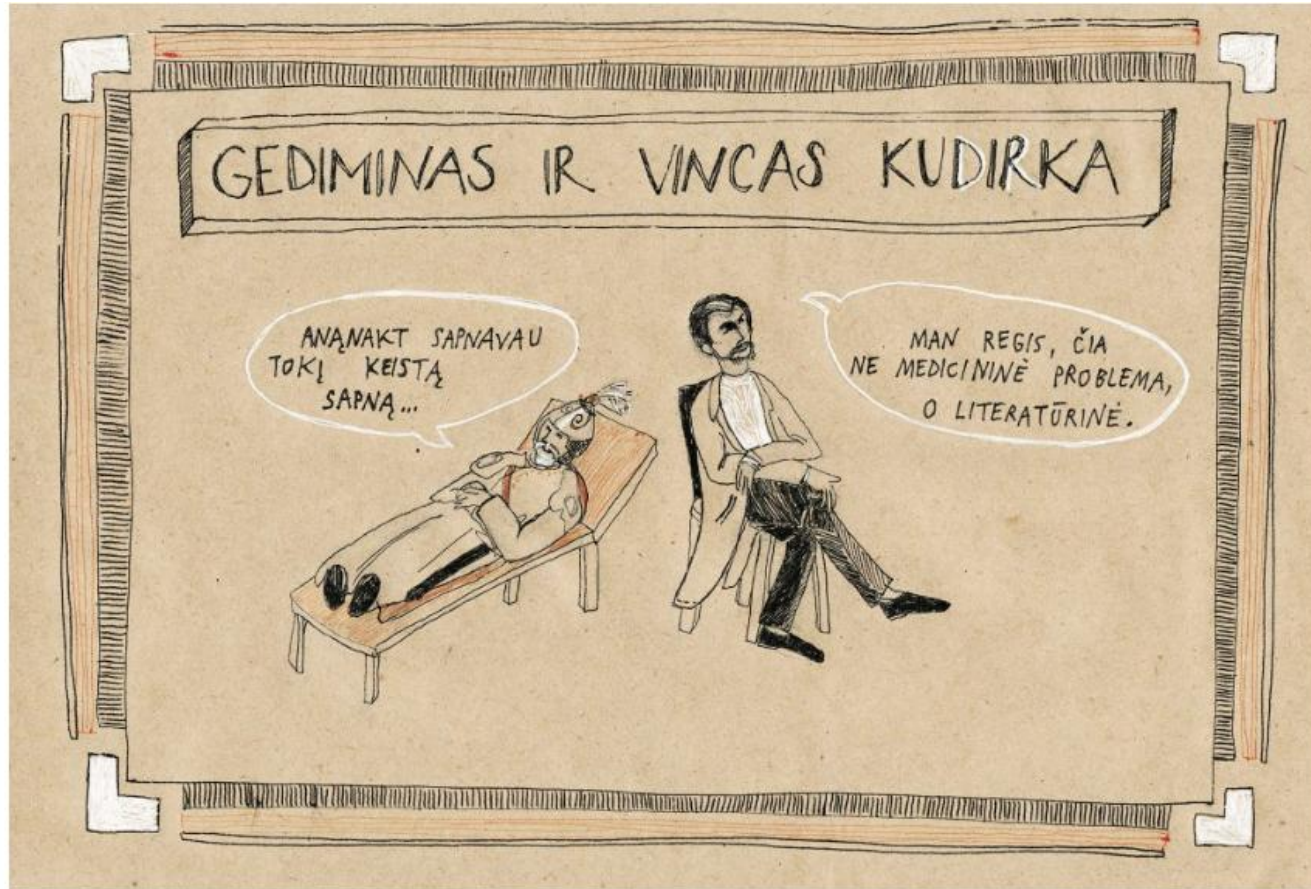
<http://www.gatviususitikimai.lt/>

Beatričės g. ir Antano Vienuolio g.

Beatričė – tai Beatričė Grincevičiūtė, akla klasikinės muzikos dainininkė, gimusi 1911 m., ilgus metus jau sovietmečiu dirbusi soliste Lietuvos radijuje, gerbėjų numylėta dėl savo balso, šypsenos – ir ypačiai jos atliekamos B. Dvariono dainos „Žvaigždutė“. Čia pat, daugiabutyje, ir Beatričės butas, kur dabar mažytis memorialinis muziejus. Taip pat netoliese, žymiai akivaizdesnis, stovi Operos ir baleto teatras, kur Beatričė ir kviečia Antanas Vienuolis, išgarsėjęs kaip rašytojas, bet iš profesijos – vaistininkas. „Meilės eliksyras“ – opera iš dabartinio teatro repertuaro. Neblogai būtų ir A. Vienuoliui išmokti tokį vaistą sumaišyti! Bet Beatričei opera tik pusiau įdomi. Jei reiktų rinktis, ką pamatyti, žvaigždes ar teatro sceną... Beatričė žino, ką pasirinktų.

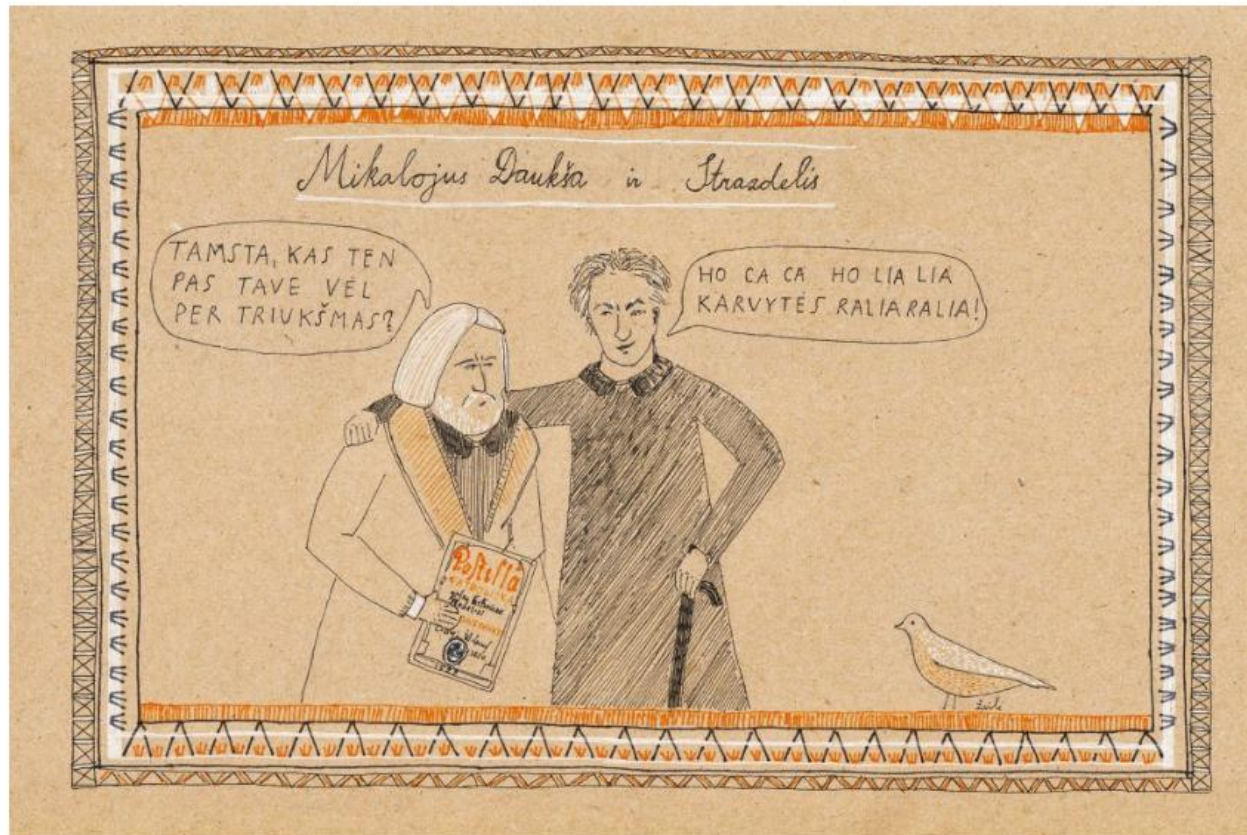
Gedimino pr. ir Vinco Kudirkos g.

Vilniečių laimė, kad lemtingą Gedimino sapną jam galiausiai paaiškino ne gydytojai – Vinco Kudirkos amžininkas Zigmundas Froidas, pavyzdžiui, turbūt būtų pateikęs kitokią interpretaciją. Vincas Kudirka taip pat galiausiai nusprendė, kad jam svarbesnės literatūrinės ir visuomeninės, nei medicinos problemos, ir po studijų Varšuvoje bei ketverių metų gydytojo praktikos Šakiuose, medicina daugiau nesivertė.

<http://www.gatviususitikimai.lt/gediminas-ir-kudirka/>

M. Daukšos g. ir Strazdelio g.

Antanas Strazdas, žmonių vadintas Strazdeliu – maištingos sielos kunigas, originalus poetas. Jo žodžiai – iš pirmojo originalių lietuviškų eilėraščių rinkinio „Giesmės svietiškos ir šventos“, kurį išleido 1814 m. Strazdelio gatvėje įsikūręs muzikos klubas „Tamsta“. O Daukša tai juk pamokslininkas.

<http://www.gatviususitikimai.lt/page/4>

- **Anykščių gatvių susitikimai**
- **Mano gimtojo miesto gatvių pokalbiai**
- **J. Biliūno pokalbiai su...**
- **A. Baranausko pokalbiai su...**

ANYKŠČIAI

A. Baranausko a. – A. Vienuolio g.
 A. Baranausko a. – S. Daukanto g.
 A. Baranausko a. – M. Valančiaus g.
 J. Biliūno g. – J. Jablonskio g.
 S. Kairio g. – J. Basanavičiaus g.
 S. Kairio g. – Mindaugo g.
 S. Kairio g. – K. Sirvydo g.
 K. Sirvydo g. – Mindaugo g.
 J. Tumo-Vaižganto g. – Gedimino g.

 K. Būgos g. – Birutės g.
 K. Donelaičio g. – Dariaus ir Girėno g.
 V. Kudirkos g. – Kęstučio g.
 S. Nėries g. – Kęstučio g.

- Sveikinimas, laiškas
J. Biliūno gatvės gyventojams
- Ką pasakoja gimtojo miesto
gatvės?
- Gimtojo miesto gatvių vardai

<https://www.facebook.com/Anyk%C5%A1%C4%8Di%C5%B3-Antano-Baranausko-pagrindin%C4%97-mokykla-435267519996189/photos/1185432341646366>

„Anykščius išvysti visai nesunku“ (R. Vanagas)

„Anykščius ranka eiliuoja pati“ (R. Vanagas)

**„Anykščius kaip paukštis gali sau giedot“
(R. Vanagas)**

Anykščius
išvysti
visai nesunku –
tereikia pakelti
galvą dangun:

ten plakas, siūruoja
šilelio viršūnės,
šviesoj amžinojoj
žalesnės nei rūtos.

Anykščius
ranka eiliuoja pati –
tereikia pažvelgti
nuo kalno žemyn:

ten vandenys
atmuša mūsų mintis,
ir pamirštus randus,
ir sentėvių veidus,
dausų debesų
nuspaltvotus,
nudangintus.

Anykščius
kaip paukštis
gali sau giedot,
nuo ryto lig vakaro,
vėl nuo aušros,

nes mano gimtinė –
visa iš dangaus,
iš buvusio, esamo,
menamo
tavo ir mano
gyvenimo!

2003

<http://www.anykstenai.lt/admin/fck/data/users/admin/File/Knygos/Antologija.pdf>

- „Rašymas šviesa“. Susipažinus su A. Baranausko kurtu poetiniu Lietuvos kraštovaizdžiu, su jo vaizdais lietuvių fotografų darbuose, surengti geriausios kraštovaizdžio fotografijos konkursą; pakviesti konkurse dalyvauti kitų klasių ir kitų mokyklų mokinius.
- Kūrybinė užduotis sudarytoms klasės grupėms: remiantis kuo įvairesniais šaltiniais (rašytiniais tekstaais ir senelių, tėvų pasakojimais) surinkti kuo daugiau pasakojimų apie artimų vietovių kilmę, apie su šiomis vietovėmis susijusius istorinius įvykius; juos pristatyti klasei; aptarti, kam pavyko atrasti klasei dar negirdėtų pasakojimų apie menčiau pažįstamas vietas.
- Projektas „Baltųjų smėlynų kraštas“

- „Biliūnas buvo žvilgsnio žmogus“ (V. Daujotytė)
- „Kuria kryptim beeitum, vis susiduri su klasikų suliteratūrintom vietom, kraštovaizdžiais ar gamtos paminklais.“(A. Tyla)
- „Vaizdams turime būti atidūs lygiai kaip ir žodžiams. Vaizdai ir žodžiai yra susipynę diskursuose ir prasmių tinkluose.“ (H. Farockis)
- „Draugėn šventais pajautimais pinamės lyg gijom“ (A. Baranauskas)
- Mano vaikystės ženklai gimtajame mieste
- Kurios gimtųjų apylinkių vietos gali priminti „Anykščių šilelio“ gamtovaizdžius?
- „Upės ir kalnai – tai pačios įdomiausios, pačios įvairiausios ir gražiausios geologinės šnekos. Jos ir jie ne tiktai reiškia gamtos revoliucijas, bet kaupia ir savo apylinkės tautų istoriją“(J. Tumas-Vaižgantas)

R. Vanagas „Prie Šventosios“

Sėdžiu vienas tyliam vakare
Po žilvičio lajos kepure
Ir į plaukiančią upę žiūriu, –
Plūdė, žinoma, anei krust...

Plaukia upė – ir plaukia mintis,
Ir gili kaip gelmė paslaptis:
Kas esi ir kodėl čia esi,
Lyg ištirpęs žalsvam debesų?

Negirdi, nematai, nežinai
Nei kur tavo namai ar sparnai.
Tavo vardas? O kam jis, žmogau,
Jei kuždi: čia gimiau...

Upėn žvelgdamas, dangų mačiau –
Ir nebuvo man niekur gražiau.
Ir jaučiau iš toli ir arti:
Upės gysla – širdy...

Šventoji ties Anykščiais. XX a. 6-asis dešimtmetis.

Rušioja Bronė Buivydaitė, Šventosios pakrantėje prisėdusi. XX a. 6-asis dešimtmetis.

Užvarnikos suerzinta, putonimis nuvalusi Šventoji. XX a. 6-asis dešimtmetis. Foto: Ona Sedelskytė, VŽM.

Piestupys ties Anykščiais

J. Juknevičius. ~1960 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/120225348?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2685&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/120225348?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2685&valuable_type=EKSPONATAS)

Šlavės upelis Anykščių šilelyje

O. Sedelskytė. ~1960 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/126544630?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2728&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/126544630?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2728&valuable_type=EKSPONATAS)

S. Zobarskas „Upė dainuoja“

„Aš stoviu ant didžiojo tilto ir žiūriu į plaukiantį vandenį. Nemuno vanduo kitais pavasariais užliedavo Kauno priemiesčius, bet šiemet jis plaukia pamažu. Nedidelės vilnys lipa viena ant kitos, skandinas, pamėto sugriebusios kokį lentgalį. Siauresnėje vietoje išvarto akmenis. Bet kai saulė papila šviesulių, Nemunas atrodo, kaip drebantį veidrodį. Jame atsispindi kamuoliais susigrupavusių debesų virtinė. Jo ramumą kartais sudrumsčia nuo Baltijos jūros atskridusi žuvėdra. Pamirko baltus sparnus vilnyse, paklykauja ir vėl nuskrenda kartu su debesiūkščiais.“

„Mumyse skamba Nemunas ir jo dideli, statūs, puikiais miškais apaugę krantai. Ė, tas Nemunas, neramus, išdidus Lietuvos upių karalius! Kartais jis prasiveržia, kaip plieniniame kalėjime uždarytas galiūnas. Išverčia sienas ir pasipila į visas puses. Tada jis nesuvaldomas. Bet, kai nutyla, ir mažučiu laiveliu nebepavojinga plaukioti ir dainuoti jauniems dainininkams.“

https://www.epaveldas.lt/recordText/LNB/C1B0004135648/St.Zobarskas_Gerasis_aitvaras.pdf?exId=417067&seqNr=5

- Literatūrinis žaidimas – interaktyvi ekskursija (gali būti audiogido variantas) pagal anykštėnų rašytojų knygas.
- „Baranausko keliu pas žemaičius“ – žygis arklio traukiamu vežimu iš Anykščių į Vainutą, skirtas prisiminti pirmąją Antano Baranausko kelionę į darbovietę 1853-ųjų pavasarį.
- Virtuali kelionė „Vaižganto gimtinės takais“
- Piešinių paroda-konkursas „Atradimai keliaujant Vaižganto takais“
- Žygis Šventąja – rašytojo A. Vienuolio vandens keliais

„Upės – pirmosios
susisiekimo priemonės,
pirmosios svieto
rodytojos ir
kultūrtrėgerės.“
(J.Tumas-Vaižgantas)

Antanas Žukauskas-Vienuoelis (stovi priekyje) su baidarininkais prie Šventosios Anykščiuose

S. Kolupaila. 1938-06-21

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus
<https://www.limis.lt/greita-paieska/perziura/-/exhibit/preview/76730385>

Vyskupo poeto Antano Baranausko (1835–1902) kelioninis lagaminas

XIX a. II p.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/169251272?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4657&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/169251272?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4657&valuable_type=EKSPONATAS)

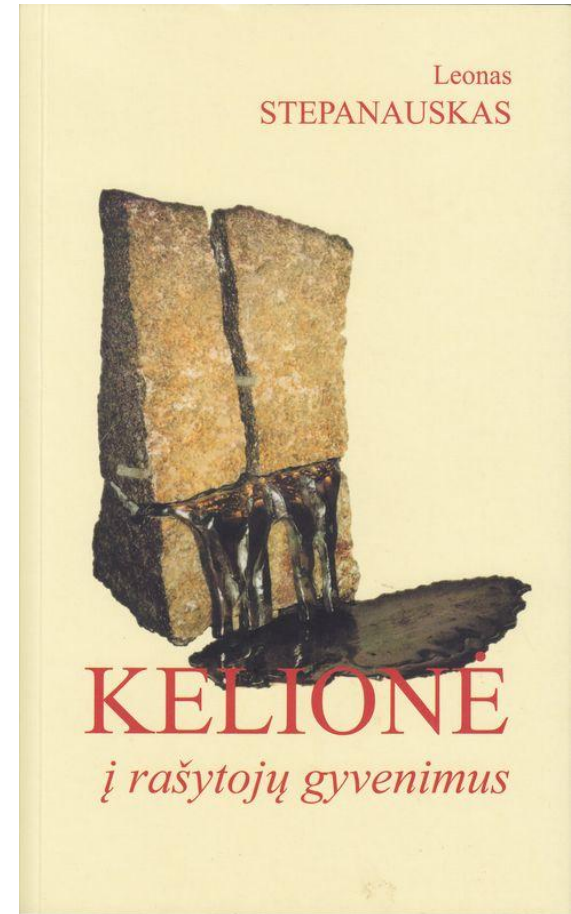

Anykštėnų rašytojų takais

Anykštėnų rašytojų pėdsakai Europos
literatūrinėse ir geografinėse kryžkelėse

A. Vienuolis „Laiškai iš Paryžiaus“

R. Vanagas „Laiškai iš Paryžiaus“

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000009277417?s_id=ewVUzDp0nexJcvPp&s_ind=445&valuable_type=EKSPONATAS

Anykščių siaurojo geležinkelio stotis

N. Kopansas. 1928-03-03

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/133426554?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5664&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/133426554?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5664&valuable_type=EKSPONATAS)

„1943-ieji: Štuthofas

„Kas būtų, Viešpatie, jei Tavo siunčiami giedros spinduliai negaivintų mūsų, jei Tavo vedančios į gera rankos jautimas neguostų mūsų...“ Štuthofio koncentracijos stovykloje vakarais kun. S. Yla tautiečiams likimo broliams skaitydavo savo sukurtas vakarines maldas. Kiti kaliniai taip pat atsisėdavo savo guoliuose ir tyliai meldavosi drauge su kunigu. Kalinių grupėje buvo ir poetas bei dramaturgas Balys Sruoga. Ir jis tų maldų klausydavo. Kartą pakilo savo guolyje, užsidengė rankomis veidą ir tyliai klausėsi kun. S. Ylos maldų. Vieną rytą B. Sruoga priėjo prie kunigo ir tarė: „Tavo maldos nuoširdžios, paprastos, artimos poezijai. Sveikinu.“

<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2013-01-09-irena-petraitiene-kun-stasys-yla-juo-arciau-golgotos-juo-arciau-prisikelimo/93299>

Pilietinė iniciatyva „Lagaminas“

„Troškūnų Kazio Inčiūros vidurinės mokyklos mokiniai ir mokytojai akcijos dieną ėjo tremtinių ir suimtųjų kelią Troškūnuose – iki Siaurojo geležinkelio stoties. Akcija vyko senojoje geležinkelio stotyje. Renginio ašimi tapo ne tik lagaminas, kuriame anot vienos tremtinės „tilpo visas jų gyvenimas“, bet ir kraštiečio poeto, aktoriaus, Kauno radiofono diktoriaus Kazio Inčiūros gyvenimo istorija. Jis buvo nuteistas 25 metams ir 1951–1956 m. kalėjo Sverdlovsko srities Tavdos lageryje. Skambėjo poeto eilės, ant mažytėlaičių lapelių giminaičio išvežtos į Lietuvą „Nelaisvės psalmės“. Mokiniai ruošėsi panaudodami įvairią medžiagą: tremtinių atsiminimus, savo senelių pasakojimus.“

[http://m.anyksta.lt/naujienos/naujie-
nos/20415-gedulo-ir-vilties-dienai-
pamineti-pilietine-iniciatyva-
lagaminas](http://m.anyksta.lt/naujienos/naujie-
nos/20415-gedulo-ir-vilties-dienai-
pamineti-pilietine-iniciatyva-
lagaminas)

„Nieko kito aš nenoriu,
Tik lelijos kad žydėtų“ (J. Biliūnas)

- Rašytoją primena žydinčios gėlės
- Vaižganto jurginas

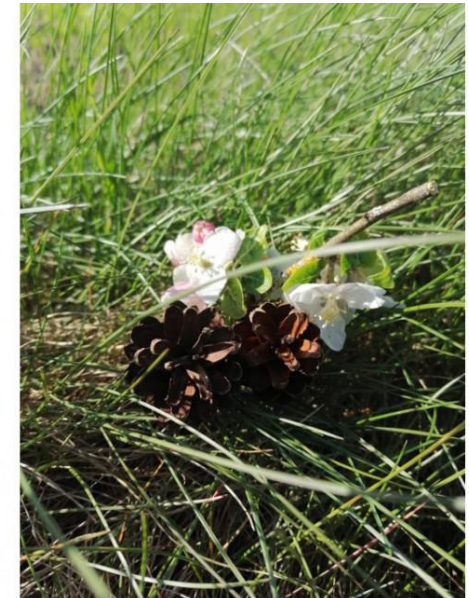
Kūrybinis integruotas
lietuvių kalbos ir literatūros,
biologijos ir dailės projektas
„Vaižganto pieva“

„Apsibristi grožiu“

Pokalbiai su žole „Žolės
balsas“

Ula Razminaitė, 6a

Joana Baltuškonytė, 8a

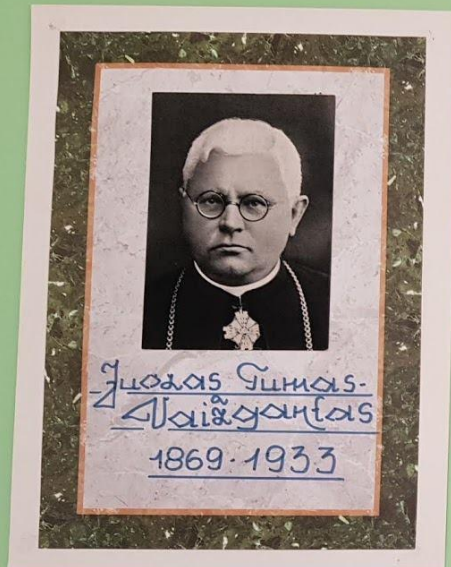

Greta Bankauskaitė, 5a

Lukas Povilenskas, 7b

Vilniaus „Spindulio“ progimnazija
<https://spindulioproгимnazija.lt/?cat=28>

Jau daugelį dešimtmečių Vaižganto vardas – mūsų kultūros ženklas, turintis visuotinai priimtas prasmes. Jis jungia tautą ir visuomenę saveikai ir bendradarbiavimui. Vaižganto kūryba ir asmenybė iškelia gėrio, grožio ir teisingumo pradus, žmogaus pastangas pergalėti savo egoizmą, pakilti iš nuopolio, gyventi būties meile ir kuriančiąja veikla.

Iš tikro – Juozas Tumas-Vaižgantas buvo pats neramiausias ir populiariausias prieškario laikų aukštaitis Kaune ir visoje Lietuvoje su savo meniškais pamokslais Vytauto Didžiojo bažnyčioje, savo gyvąją beletristiką bei nepakartojama, gausia ir šiandien labai aktualia publicistika.

Profesorė Vanda Zaborskaitė

Vaižganto pieva

Pagal skaitytas didžiausio Vaižganto kūrinio „Pragiedruliai“ ištraukas

8C klasės mokiniai paruošė viduvasario pievos vaizdus.

Širvintų „Atžalyno“ progimnazijos aštuntokų „Vaižganto pieva“

<http://satz.lt/vaizgantui-150-arba-astuntoku-literaturos-pamoka-kitaip/>

„Mokiniai skaitė žymaus rašytojo epopėjos „Pragiedruliai“ ištraukas, žavėjosi turtinga kalba, įsivaizdavo viduvasario pievos augaliją, stengėsi įsiminti peizaže minimus augalų ir augalėlių pavadinimus. Namų darbas buvo kiek netikėtas – pievose ir laukuose surasti Vaižganto tekste minimų augalų, juos išdžiovinti. Per pamoką dirbdami grupėmis mokiniai klijo atsineštus augalus ant kartono lapų, kūrė „Vaižganto pievą“. Darbų pristatymas vyko prie lietuvių kalbos kabineto koridoriuje, kur aštuntokai savo „pievas“ paliko ant sienos pasidžiaugti visai progimnazijos bendruomenei. Įsivertindami veiklas, mokiniai sakė, kad įdomus kitoks teksto aiškinimasis; kažkaip didžiau pasirodė Vaižganto talentas pavaizduoti Lietuvos peizažą; smagu dirbti grupėje, dalytis įspūdžiais; malonu pasijusti naudinga komandos nariu.“

I. Gatelienė, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė

<http://satz.lt/vaizgantui-150-arba-astuntoku-literaturos-pamoka-kitaip/>

Širvintų „Atžalyno“ progimnazijos aštuntokų „Vaižganto pieva“

<http://satz.lt/vaizgantui-150-arba-astuntoku-literaturos-pamoka-kitaip/>

Gabrielė Gedminaitė, 5b

Gabrielė Gineikaitė, 5a

Justė Gudonytė, 5b

Saulė Rimkutė, 7a

Robertas Raslanas, 7a

Pokalbiai su žole „Žolės balsas“

Vilniaus „Spindulio“ progimnazija <https://spindulioproгимnazija.lt/?cat=28>

Vilniaus Tuskulėnų gimnazijos mokinių tapybos darbų paroda „Medžių pasakos“

<http://old.tuskulenai.lt/index.php/2016-2017-m-m-parodos>

A. Keibas „Anykščiai laiko tėkmėje“

<http://amenucentras.lt/atidaryta-dailės-mokyklos-baigiamųjų-darbu-paroda/>

Anykščių šilelis – miškas ir meno kūrinys

Alksnį, bėrįj žalųj
 Vėjų pūsti žiurųj
 Dūngun kela vėrsūni.
 Žerhon nukres pėrkūni.
 Tobris apdūmūis stonū
 Pakomū soro oipūne
 Wivu stipraj pagrūnū:
 Stūobriū stonū tūvūne. -
 Ckū sukūpūro gātūnūj;
 Stūabris tapūv nudomūnū
 Ir vėkūstas nutūmūnū
 Sukrūpūj pėrkūnūj.
 O lāv sorois prākūpū
 Sūvėtūjū, apūkūlū
 Stipraj stonū ir vūpūso.
 Kad jū kirtūjūj dūpūso.
 Deltū Krūli Lėtūvū!
 Do nū evam prākūvū

<https://www.anyksciuparkas.lt/anyksciu-silelis/>

http://www.antologija.lt/scan_img/17.jpg

Anykščių šilelis

Ona Sedelskytė. XX a. 6 deš. pab.
A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis
muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/118731864?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_i
nd=2616&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/118731864?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2616&valuable_type=EKSPONATAS)

Anykščių šilelis

O. Sedelskytė. ~1960 m.
A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis
muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/125481367?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s
ind=2052&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/125481367?s_id=gRBq2w6yF3YODiQk&s_ind=2052&valuable_type=EKSPONATAS)

A. Baranauskas „Anykščių šilelis“

- [http://www.saltiniai.info/files/literatura/LG00/Antanas_Baranauskas._Anykščių šilelis.LG1200.pdf](http://www.saltiniai.info/files/literatura/LG00/Antanas_Baranauskas._Anyksciu_silelis.LG1200.pdf)
- <http://www.upc.smm.lt/naujienos/chrestomatija/download.php?sid=30rf5ak31u1ellknnbcou6b570>
- <http://www.epaveldas.lt/object/recordDescription/LNB/C1B0002920169>
(1905 m. leidinys)
- <http://www.epaveldas.lt/object/recordDescription/LNB/C1BC1R0000126051> (1920 m. leidinys)

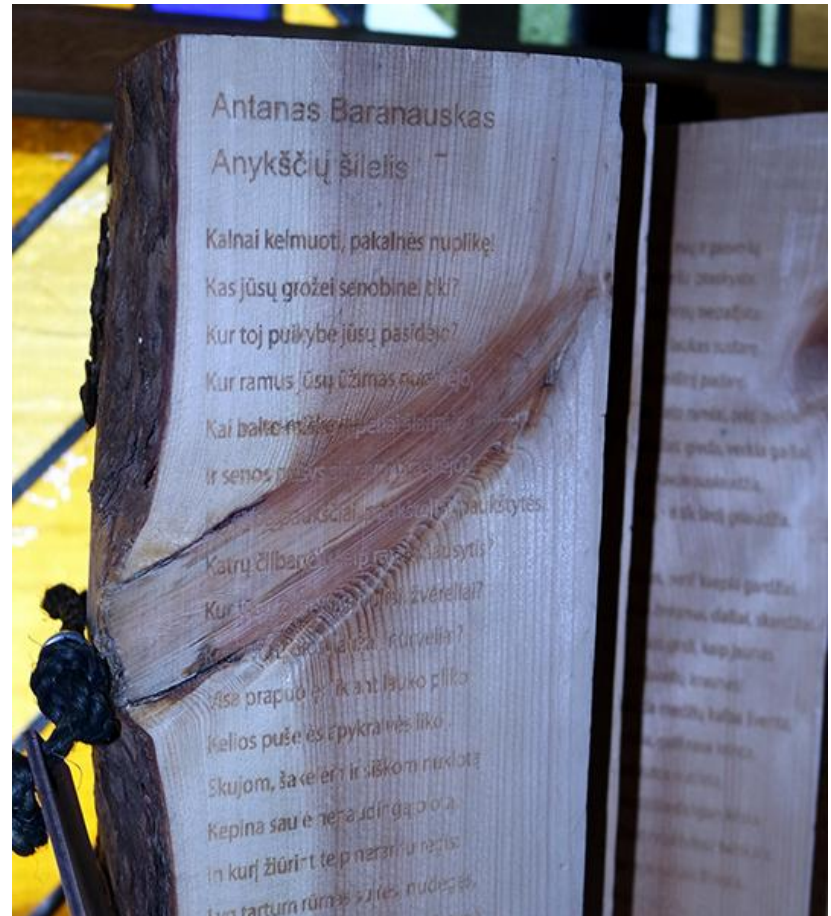
A. Baranauskas „Anykščių šilelis“

- http://www.saltiniai.info/files/literatura/LG00/A._Baranauskas._Anykščių_Šilelis_I_dalis.LG1250.mp3
- http://www.saltiniai.info/files/literatura/LG00/A._Baranauskas._Anykščių_Šilelis_II_dalis.LG1251.mp3
- <http://www.epaveldas.lt/object/recordDescription/LNB/C1B0001615247> (skaityto V. Paukštė)
- <http://www.epaveldas.lt/object/recordDescription/LNB/C1B0001664301> (skaityto H. Kačinskis)
- <https://vimeo.com/20478689> (tarmiškai pirmosios poemos dalies ištrauką skaityto S. Valentas)
- <https://vimeo.com/20651115> (tarmiškai antrosios poemos dalies ištrauką skaityto S. Valentas)

A. Baranausko žodžiai prabyla medyje

„Manau, jog tai naujoviškas būdas interpretuoti senus, jauniems žmonėms kartais nesuprantamus, lietuvių literatūros kūrinius. Kūriniai tampa nesuprantami dėl savo senovinės kalbos, nebevartojamų žodžių, tariamai neaktualių temų“, – sako savaip klasikos tekstą perrašiusi dailininkė dizainerė Agnė Kelmelytė.

<https://www.temainfo.lt/antano-baranausko-zodziai-prabyla-medyje/#!prettyphoto/0/>

<https://www.temainfo.lt/antano-baranausko-zodziai-prabyla-medyje/#!prettyphoto/0/>

Lazda

Dovanota rašytojui A. Vienuoliui 75 metų jubiliejaus proga. Išpjaustytos iliustracijos ir tekstai iš A. Baranausko poemos „Anykščių šilelis“ ir A. Baranausko portretas. Lazdos apačioje išpjaustyta: „P. Laskauskas 1957 m.“

P. Laskauskas. 1957 m.

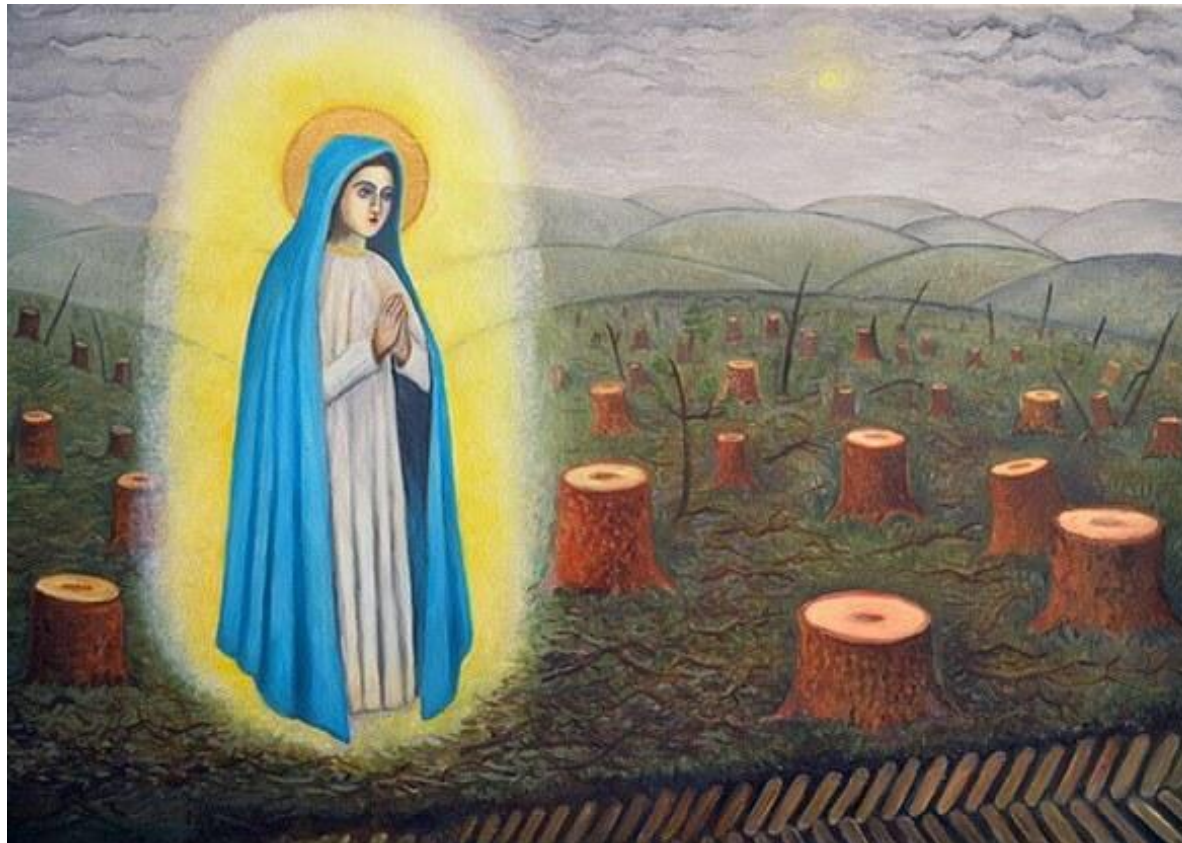
A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/158957797?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4787&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/158957797?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4787&valuable_type=EKSPONATAS)

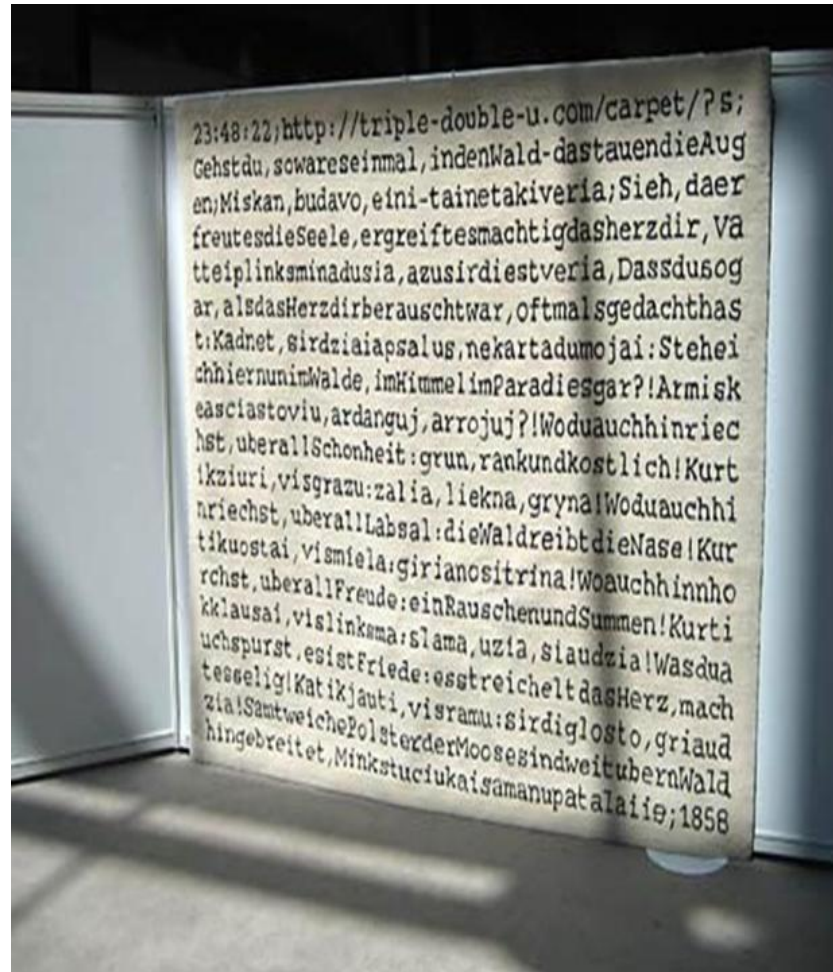
V. Vanagienė. Juostele siuvinėtų paveikslų ciklas „Šilelis šviečia vis kitaip...“

http://www.anykstenai.lt/admin/fck/data/users/admin/File/PAnykstenas-2016/PA_2016_birzelis_liepa.pdf

Vilma Fiokla Kiurė „Švč. Mergelės Marijos apsireiškimas Anykščių šilelyje“

<https://etnografijosmuziejus.lt/virtuali-paroda/menininkes-vilmos-fioklos-kiure-kurybos-darbai/>

P. Gilytės kilimas su jaustomis teksto ištraukomis iš „Anykščių šilelio“

<https://www.ve.lt/naujienos/ekonomika/ekonomikos-naujienos/briuselyje---lietuvos-tekstilininku-galimybės>

Iš lietuvių kalbos ir literatūros ilgalaikio ugdymo plano 11 (III) klasei

Etapas XIX a. literatūra (45)		
Romantizmas. Žmogaus psichinio pasaulio ir tautos dvasios atradimas. Poeto ir kūrybos galios išaukštinimas. Modernios lietuvių tautos kūrimas. Religinio ir mokslinio pasaulėvaizdžio atsiskyrimas. Pozityvistinis darbas visuomenei. Asmens ir visuomenės patirties atvėrimas realizmo literatūroje		
Antanas Baranauskas. <i>Anykščių šilelis</i>		
Mokinių pasiekimai	Galimos veiklos formos ir vertinimas	Pastabos
Pristatydami svarbiausius Antano Baranausko biografijos faktus bei kūrybos kelią, vertina, kiek (rašytojo, kunigo) gyvenimas galėjo turėti įtakos jo kūrybai. Išvelgia Romantizmo epochos bruožus Antano Baranausko kūryboje, įrodo, kad <i>Anykščių šilelis</i> – romantinės literatūros pavyzdys Analizuodami Antano Baranausko poemą, sieja ją su istoriniu ir kultūriniu kontekstu, nurodo artimą žmogaus ir gamtos ryšį, suvokia subtilią Lietuvos ir jos likimo metaforą Sieja panašius skirtingų autorių įvaizdžius, nusako jų prasmę, vertina bendrame literatūros ir kultūros kontekste Aptaria, kaip kūrinio raiškos priemonėmis sukurama jo prasmė, atskleidžia kūrinio originalumą ir stiliaus individualumą, paaikškina poemos reikšmingumą Lietuvos kultūrai ir dabarčiai Poemoje atpažįsta ir analizuoja stilistines figūras	- Pateikčių <i>Antanas Baranauskas – dvasininkas, Antanas Baranauskas – rašytojas</i> kūrimas ir pristatymas. <i>Kaupiamasis vertinimas</i> - Darbas grupėmis: <i>Tautinis Antano Baranausko optimizmas</i> (eilėraštis <i>Dainu dainele</i>, poema <i>Kelionė Peterburgan</i>, siejant su kitų XIX a. rašytojų patriotizmu bei sava šiuolaikinio žmogaus nuostata). <i>Kaupiamasis vertinimas</i> - Antano Baranausko <i>Anykščių šilelio</i> analizė, įrodant teiginį <i>Anykščių šilelis – Romantizmo epochos kūrinys</i>. <i>Vertinama pažymiu</i> - Išsami Antano Baranausko <i>Anykščių šilelio</i> ištraukos meninės kalbos ir meninių priemonių analizė. <i>Vertinama pažymiu</i> - Literatūrinis rašinys „<i>Miško mistika</i>“¹: Antano Baranausko, Simono Daukanto, Maironio tekstuose vaizduojamo miško reikšmės (sieti su lietuvių charakteriu). <i>Vertinama pažymiu</i> - Kūrybinis rašymas: pasirinkta forma (eilėraštis, poema, impresija, esė) įprasminama savą buvimo miške patirtį. <i>Vertinama pažymiu</i>	

¹ Vincas Mykolaitis-Putinas

„Aš, žinai, neapsakomai myliu mišką!
Tarp miškų esu gimęs ir užaugęs.
Lakstai, būdavo, po juos, uogauji,
riešutauji – tik skamba ir ūžia aplinkui
nuo dainavimų ir šūkavimų! Niekas
tavęs nevaržo... Gera būdavo, smagu!“
(J. Biliūnas „Pakeleivingi“)

- „Aš, žinai, neapsakomai myliu mišką!
(J. Biliūnas)
- Miškan, būdavo, eini...“
(A. Baranauskas)

Beržų kalnelis prie J.Biliūno tėviškės

<https://www.facebook.com/Jono-Bili%C5%ABno-t%C4%97vi%C5%A1k%C4%97s-muziejus-458731251266895>

- Pakilę virš medžių
- Projektas „Lietuvos medžiai lietuvių literatūroje“
- Skaitome ir iliustruojame *Anykščių šilelį*
- Miško tema lietuvių liaudies tautosakoje (mįslės, sakmės, padavimai, dainos, pasakos ir kt.)
- Kūrybiniai bandymai „Akrostichas Antanui Baranauskui“
- Kūrybiniai bandymai „Haiku – Antanui Baranauskui“
- Lietuvos miškai (lietuvių rašytojų kūrinių apie mišką, medžius skaitymas)
- Mokinių surinktų citatų iš literatūros kūrinių miško tema eksponavimas mokyklos erdvėse
- Kūrybinė užduotis „Rašome A. Baranausko eiles dailyraščiu“
- Literatūrinė-muzikinė kompozicija „Kalba ne po knygas guli, bet žmonių burnoje upeliais teka ir, gyva būdama, pamažėl dyla ir mainos.“ (A. Baranauskas)

Miniatiūra „Kaip man jus visus suspėt pažinti?“

„Ir vėl, nesusipratęs, išgintas, stoviu ir stebiuosi. Šitiek medžių! Šitiek medžių, ir visi skirtingi... tarsi gamta būtų pastačiusi paminklą kiekvienam iš mūsų. Štai šis savo stora, sudžiūvusia dreve primena vaikystę – pas tave, seneli. Palietus pirštais drevelį, kūnas pagaugais nueina – tarsi išgirstu griežtą tavo balsą, kurio skambesio... paprastai aš jau nebepamenu. Prisėdu ant samanų – saugu. Kaip mamos glėbyje – niekuomet neteisiamas ir visuomet mylimas. Šitiek medžių! Šitiek žmonių ir... suvokimas – viskas laikina. Kaip man jus visus suspėt pažinti?“

K. Lukošūtė, Klaipėdos „Ąžuolyno“ gimnazija

<http://azuolynas.blogr.lt/?p=725>

„Medžio lapas ir tu“

„Medžio lapui nerūpi, ar jis nukris šiandien, ar rytoj, jis nežino, kur ryt atsiras. Jis nejaučia skausmo, nesišypso, neverkia, nors paliks viską, kas artima. Nesibaido šalčio ar atšiauraus vėjo, kad ir koks sustiręs atrodo. Jam neįdomu, kokios jis spalvos, ar žalios, ar raudonas, ir nieks nenori gilintis, koks jis buvo anksčiau, kur užaugo ir ar sugebėjo pasiekti viršūnę. Jis gyvuoja dabar ir čia, tačiau jis ne vienintelis toks, jis tik sudaro daugumą. Štai toks ir dažnas žmogus, *dabartistas*, net nepamąsto, kas gi jo laukia ateityje, viso labo nežino, ar liks gyvas. Jis toks pat abejingas tiek aplinkai, tiek sau, jo veide niekada nepamatysi skirtingų veido išraiškų. Aš pagalvočiau, kad tai tik kaukė, negi žmogus gali būti toks abejingas? Rodos, laikas išnešiojo laukais paskutines žmogiškų jausmų užuomazgas be galimybės jas susigrąžinti ir užauginti kaip rūtą vazone ar pomidorus šiltnamyje.

Galvoje nerimsta tik viena mintis: „Tu ne gyveni, tu tik egzistuoji“. O jei ir norėtum pamatyti nors trumpą šyptelėjimą, tau nepavyktų, nes veidas be gyvybės ženklų, akys stiklinės, jos bus uždengtos storu vilnoniu šaliku ir lyg praraja skirs tavo žvilgsnį ir nuslėptą nuoskaudą. Žmogui neberūpi kitų nuomonė, neberūpi nė jis pats, viskas, atrodo, veltui taip pat, kaip pasikloti lovą, nors vakare vis tiek eisi miegoti, plauti lėkštę, nors vėliau vėl iš jos valgysi. Pasaulis atrodo tuščias taip, kaip dar neapstatytas baldais kambarys. Tiesa, savo aplinką kuriame patys, gyvename taip, kaip norime, o gal turime gyventi, bet pagalvok apie tuos, kurie neturi šanso gyventi taip, kaip nori, išvaromi iš namų, nors norėtų pasilikti, kaip ir klevo lapas, kuris norėtų pasilikti, rudenį privalo nukristi, taip ir žmogus privalo išeiti, palikti savo praeitį ir viską kurti iš naujo. Kurti ne tik savo aplinką, bet ir save, užglaistyti visas sielos skyles, sudužusią širdį priversti vėl plakti, šyptelti savo atvaizdui. Vėliau gali po truputį pereiti prie kitų žmonių ir padėti ištaisyti klaidas, pasidalinti savo nuotaika, rūpintis ir nepalikti. Bet, deja...

Tu nè nenori judėti toliau, tu nenori kažko naujo, tu bijai ir nè nejauti, kaip juodoji skylė traukia tave vis arčiau ir arčiau. Taip niekas niekada nežinos, kaip tau sekėsi anksčiau, ar rytais išvesdavai šunį, ar pasisveikindavai su praeiviais, ar kam nors pakėlei algą. Niekas nežinos tavęs, o tu nepažinsi savęs, nes tau tiesiog neįdomu, kas būtų, jeigu...? Tu vėl lieki dauguma, niekuo neišsiskiriantis taškas pasaulio platybėse, pilka masė, suvaržytas savo principų žmogus. Ar jautiesi panašus į medžio lapą rudenį? Jei taip, tai tavo dienos suskaičiuotos ir tik baltos šviesos žybsnis pasiims tavo tuščią sielą ir paliks kūną krūvose kitų. O jei ne, tada privalai žengti žingsnį ir sužinoti, kas bus rytoj.“

R. Sadauskaitė, Vilniaus Žemynos gimnazija

<https://www.zemynosgimnazija.vilnius.lm.lt/mokiniu-kuryba>

Gyvybės medžių alėja

„Ar jūs matėte medžius? Ne ne, ne tuos, įsisupusius į rudeninį rūką, šalnos nuspalvintais lapais. Ar matėte Gyvybės medžius?

Jų viršūnės aukštos, kaip vaikų svajonės. O po šaknimis istorijos klodai, atmintis. Jų kamienuos, kaip toj dainoj „kas šakytėlė, tai gegutėlė“, pilna gyvenimo džiaugsmo: pasakų, saulių, gėlių ir žvėrelių...

Gyvybės medžiai – tai mūsų pasauliai.“

Gyvybės medžių alėją „pasodino“ Vilniaus „Spindulio“ progimnazijos dailės būrelio mokiniai
<https://spindulioproginnazija.lt/?cat=28>

<http://www2402.vu.lt/index.php/component/sppagebuilder/?view=page&id=23>

Filmuko „Išduotas medis“ kadras

Lietuvos mokinių filmų - eilėraščio ekranizacijų konkursas „Eilėraštis - filmas“

Geriausius konkurso dalyvių darbus kviečiame pasižiūrėti čia:

https://www.youtube.com/watch?v=Ejpaeqg4C4E&list=PLfymIwYhQnQ5_O28F8SSqITccNpFy2Ks

Skambantis „Anykščių šilelis“

A. Baranausko smuikas

Muziejui perdavusio B. Pavilionio teigimu, A. Baranauskas smuiką padovanojęs jo dėdei A. Pavilioniui, po jo mirties smuikas kartu su kitais velionio daiktais perduotas B. Pavilioniui. 1949 m. iš jo įsigijo A. Baranausko muziejus.

Nežinomas meistras. XIX a. II p.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/168190433?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=5342&valuable_type=EKSPONATAS

Muzikos garsai talento užuovėjoje

„Mane motutė lietuviškai supdama lyliavo, auklėtoja lietuviškai pasakas sakydavo, išgirstosios dainos lietuviškai man širdin kliudė“
(A.Baranauskas)

„Poezija ir eilės: pradėjau eiliuoti nuo 1849 m. ir pamėgau. Muzika: 1849 m. pats mokiausi groti klavikordu, 1850 m. smuiku, 1853 m. gitara ir armonika, bet gerai negroju jokių instrumentu.“(A.Baranauskas)

„Muzikos niekas manęs nemokė, tik tai ją mėgdamas, aš patsai iš knygų ir iš skambinimo bent kiek pramokau. Bet tai tėra menka pradžia. Ištaisyti šito mokslo nebeingaliu: viena, pasenėjau, pirštai stambūs, kita, nespėju skambinti“(A.Baranauskas)

„Kam nežinomi vardai ne tik tai Močarto, Haydno, Bacho, bet ir daugybės vėlyvesnių muzikantų: Bethoven, Šuberto ir daugelio kitų?.. Gražiosios priemonės (artės) visiems gražios, kas gi negerai, visiems nepatinka. Gražiosiomis priemonėmis, lygiai kaip ir žodžiais žmogaus dūšia visus jausmus ir dvasiškas gėrybes išpasakok. Priemonių kalba visoms giminėms ir liežuviams lygiai reiškia ir suprantama.“(A.Baranauskas)

<http://www.anykstenai.lt/admin/fck/data/users/admin/File/PAnykstenas-2011-2/10-19.pdf>

Muzikos garsai talento užuovėjoje

„Ne menkai ir ne kartą jisai mane stebino ir savo paties parašytomis ir komponuotomis giesmėmis, kaip „Sveika, Marija, dangaus lelija“ ir kt., kurių dabar jau neb‘atmenu, labai jausmingai nors silpnu balsu giedodamas ir ant klavikordo žaisdamas“ (J. Basanavičius)

„Vasarą, kokia laimė, atvažiuodavo kunigas Baranauskas. Kauno kunigų seminarijos vice rektorius... Matyt, ir aš jam patikau, nes kiek kartų atvažiuodavo Anykščių savųjų aplankytojų, vis ir par mum būdavo, mes unt jį taip pat nuvažiuodavom. Dažnai dainuodavom draug jo dainas. Labai džiaugdavos, išgirdęs, jog aš kai kuriom naujas melodijas parinkau, rodės, tokios gražios ir atatinkamos.“ (L. Didžiulienė)

http://www.anykstenai.lt/_admin/fck/data/users/admin/File/PAnykstenas-2011-2/10-19.pdf

„Nepalankiu laiku gimė ta giesmė – kai jai skambėti nebuvo lemta, o netrukus – draudžiama. Dar iš to paties Petrapilio giesmės autorius užsiminė broliui Jonui apie poemos rankraštį, paliktą klėtelėje. Atseit „laukiniai obuoliai, esantieji klėty ant užlų, reikia sunaikinti, nes nuo jų vaikai gali susirgti.“ (Č. Kudaba)

„Laukiniai obuoliai“... Jais jau sirgo anykštėnai. Mokėjo net atmintinai.“ (Č. Kudaba)

Rozalija, Emilija ir Anelė Kairytės

J. Survila. ~1915–1916 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/44717056?s_id=GLBGA5Co9rupfMiy&s_ind=978&valuable_type=EKSPONATA
S

Z. Aleksandravičius
simfoninė poema „Anykščių šilelis“
(1962 m.)

Zigmas Aleksandravičius
http://www.vargonai.lt/str_koriene_zs.htm

Atlieka R. Kazlas ir Pakeleivingi

<https://www.youtube.com/watch?v=QfafRRr9xoo>

Atlieka *Liūdni slibinai*

<https://www.youtube.com/watch?v=Vpp1CsPOfno>

„Anykščių šilelis“ korėjietiška pansori stiliumi

https://www.youtube.com/watch?v=ofILwt1CEiU&feature=emb_imp_woyt

Ar buvo kada repas „Anykščių šilelis“?

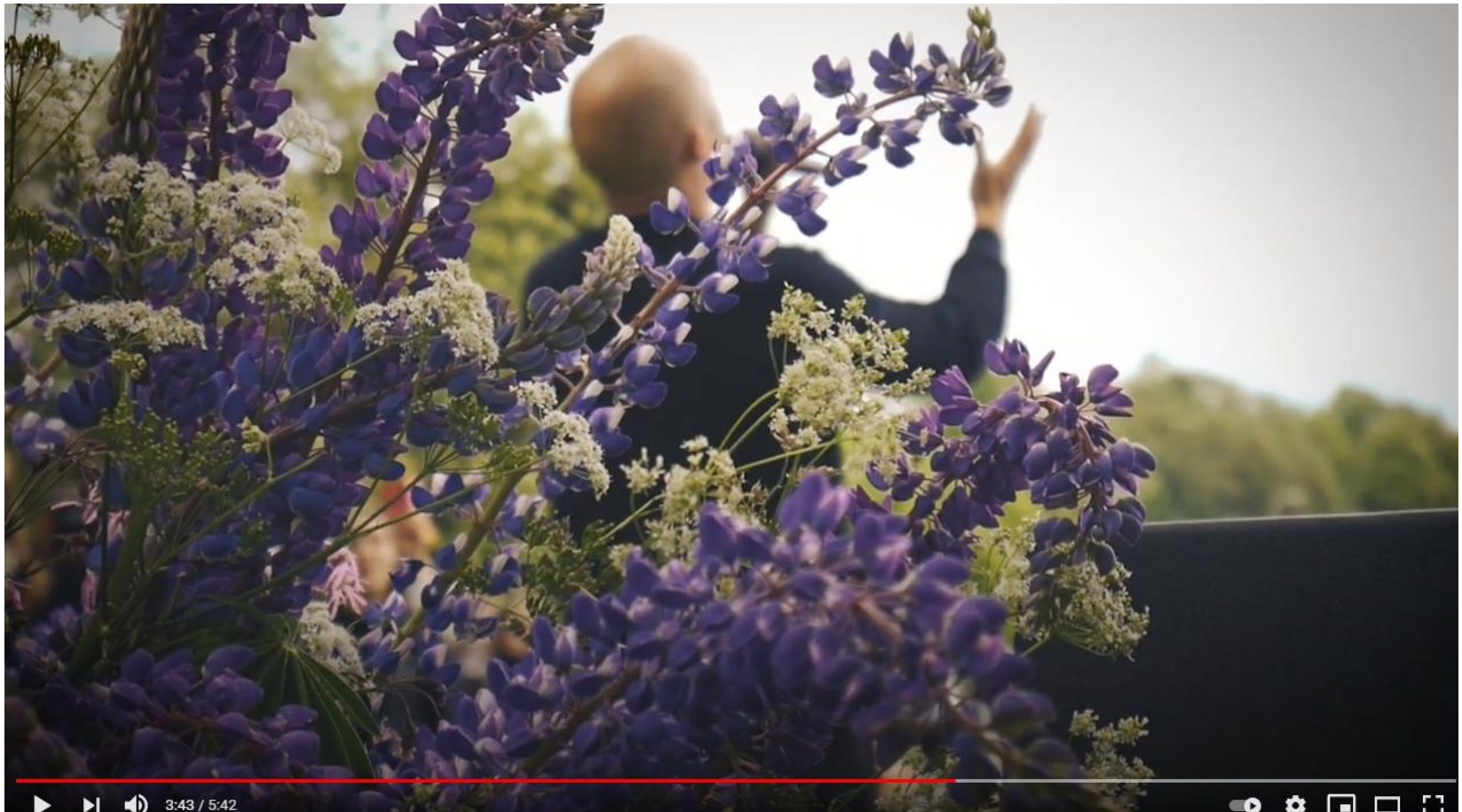
„Tai ne tik labai vaizdingas kūrinys, bet ir iš mokyklos laikų vienas labiausiai įstrigusių veikalų, kurį išmokti, beje, būdavo gana keblu. Pagalvojau, kad tai – puiki galimybė parodyti moksleiviams, kad netgi į tokią klasiką galima pažvelgti kitaip, originaliai. O kad būtų dar linksmiau – sukūrėme ir žaidimą, kurio pagrindiniu personažu tapau aš. Tikiuosi, tai daugeliui padės be problemų įveikti „Anykščių šilelį“ mokslo programoje.“ (V. Bareikis)

<https://www.lrt.lt/naujienos/muzika/680/1114119/vidas-bareikis-toliau-stebina-anyksciu-sileli-paverte-daina-ir-tapo-kompiuterinio-zaidimo-personazu>

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/albumai/2020-antanines/>

V. Bareikis. Anykščių šilelis

<https://www.youtube.com/watch?v=8qUz-c0ecNc>

Skambantis „Anykščių šilelis“

Miškas dainose „Giesmėj mišką užgirdęs, be jo neberimsta“

„Judančios eilės“: poezijos ir judesio sintezė

„Isiklausykim

Į medžių kalbą šventą –

Nušvis širdy.“ (R. Razinskaitė)

„Ir skamba šakos tartum stygos,

Ir maišos miško senos knygos,

Per dangų liejasi dažai,

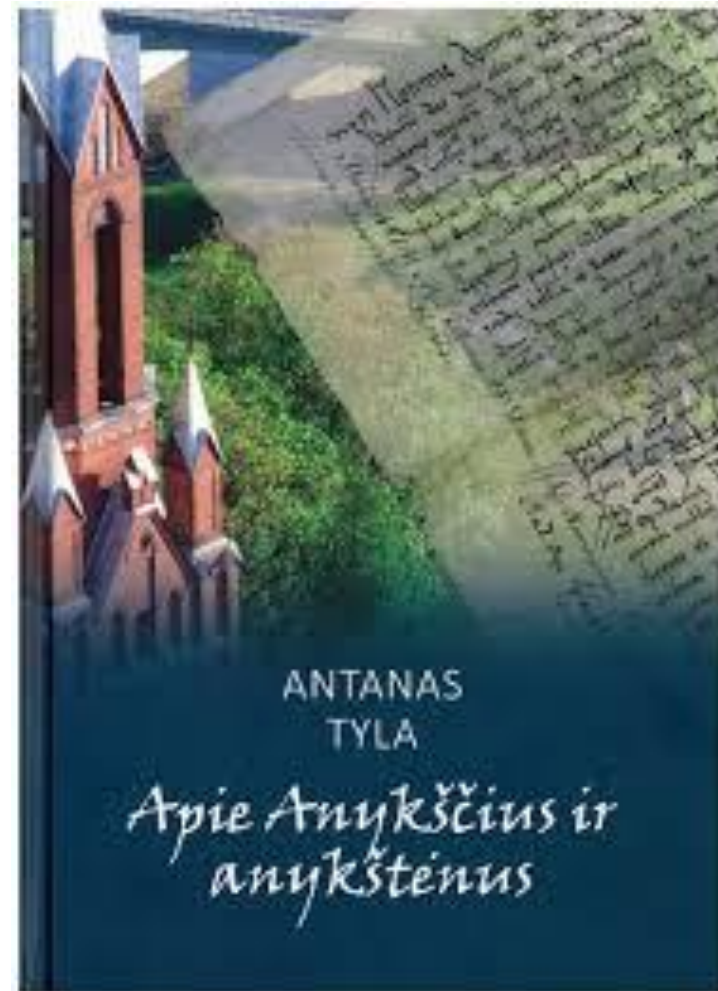
Ir tu eilėraščių rašai“ (H. Radauskas)

https://www.youtube.com/watch?v=aUN-kNHnia4&feature=emb_imp_woyt

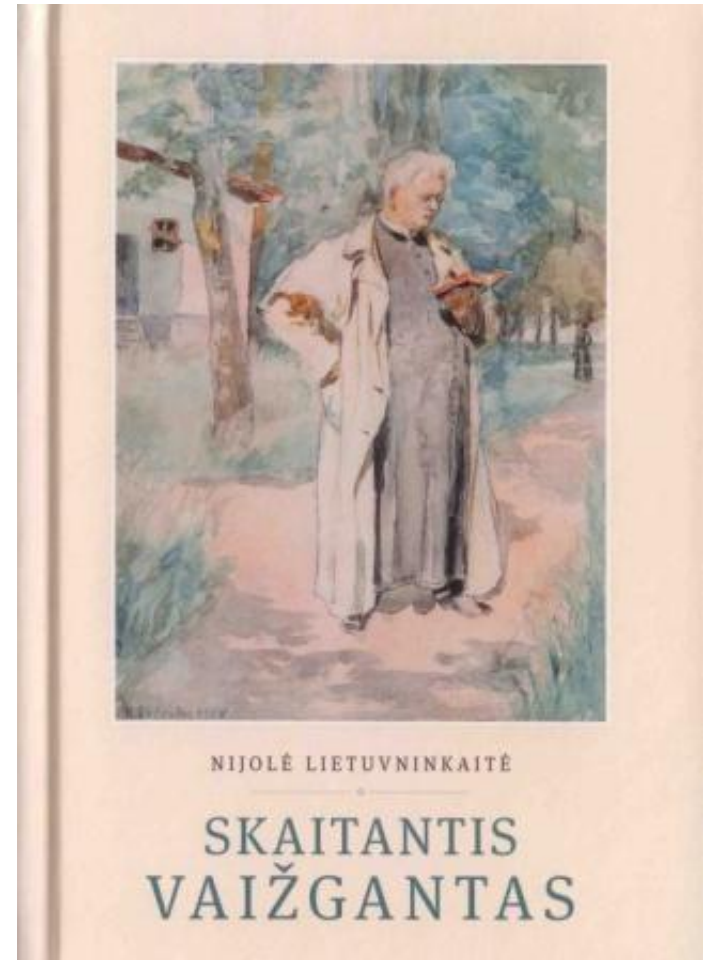
Prisilietimai...

- „Vaižganto ir jo brolio Jono Tumo byla dėl draudžiamos lietuviškos literatūros platinimo“
- „Anykščių krašto valsčių gyventojų kolektyvinės pastangos panaikinti spaudos draudimą“
- „Antano Baranausko veikloje įžiūriu vieną ir nuoseklią kryptį“

- J. Tumo-Vaižganto bičiulystės su knyga pėdsakais
- „Kai mažam vaikui į rankas tėvas įduoda pradžiamokslį, įduoda jam visą biblioteką, gan greit visos žmonijos knygynus ar bent jų raktą.“ (J. Tumas-Vaižgantas)
- „Knygos inteligentui – pirmos rūšies reikalas“ (J. Tumas-Vaižgantas)

„Dviejų panašių asmeninių bibliotekų nėra – kiekviena turi savitas nuosavybės žymes, priklausančias nuo savininko interesų, pomėgių, erudicijos, charakterio ypatybių, materialinių galimybių. Taigi, atverkime duris į Vaižganto namus, kuriuose knygos buvo ne įnamės, o šeimininkės ir dvasinės globėjos.“ (N. Lietuvninkaitė)

<http://maironiomuziejus.lt/lt/ekspozicijos/maironio-memorialinis-butas-4>

Anykščių krašto knygnešiai

A. Baranausko vaikystės knygos

Mano gimtojo krašto knygnešiai

Mano knygų keliai

Knygnešys anykštėnas Valerijonas Laskauskas

Nežinomas fotografas.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis
muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/12238084?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=3971&valuable_type=EKSPONATAS

AJBG SKAITYTOJO KONSTITUCIJA

skelbia, jog kiekvienas šios gimnazijos skaitytojas turi teisių ir pareigų:

Teisės:

- Visi AJBG bendruomenės nariai turi teisę skaityti;
- Visi turi teisę skaityti tai, kas patinka, įkvepia, sudomina;
- Skaitant ugdyti vidinį aš, tobulinti mąstymą, plėsti pasaulėžiūrą;
- Skaityti, kad būtų empatiškas, kūrybiškas, pažintum kitas kultūras, gausintum žinias, būtų pilietiškas;
- Skaityti tiek ilgai, kiek reikia, interpretuoti knygų turinį savaip, dalintis mintimis apie knygas;
- Numatyti skaitymo tikslą ir pasirinkti labiau patinkančią skaitymo formą - popierinę ar skaitmeninę;
- Skaityti ne tik fragmentiškus, skaitmeninius tekstus, bet ir vientisą, ilgą rašytinį tekstą;
- Išsirinkti knygą pagal individualius kriterijus;
- Susikurti skaitymo ritualą;
- Pajusti skaitymo malonumą. Skaityti tiek viešose, tiek privačiose erdvėse;
- Skaityti rašytojo Jono Biliūno kūrybą. Įkvepiantys apsakymai tebūnie mums žmogiškumo, atjautos ir pagarbos pavyzdžiu.

Pareigos:

- Skaitymą padaryti prioritetu savo dienos tvarkėje;
- Rasti laiko skaityti ir susikaupti, įveikti tingumą, atsiriboti nuo kitų medijų;
- Saugoti knygas, nekopijuoti, nepažeisti autorių teisių;
- Skaityti privalomą literatūrą.

**LIETUVA
SKAITO!**

Gegužės 7 d.
Spaudos atgavimo, kalbos ir
knygos šventė

2019 m. gegužės 7 d., minėdama Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, Anykščių Jono Biliūno gimnazijos bendruomenė pristatė Anykščių Jono Biliūno gimnazijos Skaitytojo Konstituciją.

<https://www.facebook.com/jonobiliunogmn/photos/pcb.1231480667030681/1231518530360228/?type=3&theater>

Prisilietimai... N. Sadūnaitė

PASAULIO ANYKŠTĖNŲ BENDRIJA

PAGRINDINIS PUSLAPIS >

Anykštėnų biografijų žinynas

Nijolė SADŪNAITĖ

Kitos pavardės, slapyvardžiai: Sesuo Felicija

Gimimo data: 1938-07-22

Gimimo vietovė: Dotnuva (Kėdainių r.)

Trumpai:

Vienuolė, laisvės gynėja, publicistė, politinė kalinė

2019-08-14 | Spausdinti

Tėvai: **Jonas Sadūnas** (1899–1963) iš Pusnės (Molėtų r.) – mokslininkas agronomas ir **Veronika Rimkutė-Sadūnienė** (1915–1970) iš Juozapavos viensėdžio prie **Svėdasų** (Anykščių r.) – agronomė. Brolis **Jonas Aloyzas Sadūnas** (g. 1935 m.) – agronomas, disidentas. Dėdė (motinos brolis) **Kazimieras Rimkus** (1913–2009) – gydytojas ir mecenatas, emigrantas JAV.

1938 m. spalio 2 d. Dotnuvos bažnyčioje ją Felicitos Nijolės vardais pakrikštijo kunigas **Fabijonas Kemėšis**.

Tėvams 1945 m. vasarą pabėgus iš Dotnuvos nuo persekiojimo ir grėsusios tremties, tą vasarą ir rudenį augo Telšiuose, globojama vyskupo Vincento Bonsevičiaus, nuo 1945 m. rudens – **Anykščiuose**.

1945 m. pradėjo lankyti mokyklą Telšiuose, kur iškart buvo priimta į antrąją klasę, 1945–1955 m. baigė Anykščių Jono Biliūno vidurinę mokyklą. Mokykliniais metais aktyviai sportavo: žaidė krepšinį, tinklinį, stalo tenisą, dalyvavo lengvosios atletikos varžybose.

Abiturientė Nijolė Sadūnaitė.
Anykščiai, 1955 m. balandžio 10 d.

<http://biciulyste.com/tevyne-musu/sesei-nijolei-sadunaitei-80-nuosirdziai-sveikiname/>

<http://www.anykstenai.lt/asmenys/asm.php?id=317>

„Mano Mama – Veronika Rimkutė-Sadūnienė, gimusi 1915 m. rugsėjo pradžioje, gausioje šeimoje: augo aštuoni vaikai. Du jauniausieji broliai, Petras ir Aloyzas mirė dar vaikai būdami. Mama gimė ir augo Juozapavos vienkiemyje, Svėdasų valsčiuje, Rokiškio apskrityje. Kaip ir tėtis buvo gabi, dora, darbšti ir giliai religinga.“

„Mamos Tėvus sovietiniai okupantai 1941 m. išvežė į Sibirą, į Altajų. Dar gerokai prieš I-jį Pasaulinį karą mamos tėvas su Juodviršio ir Baleišio šeimomis per Vilniaus Žemės banką nupirko Svėdasų dvarą. Dvaro centrą su malūnu ir miškais nupirko Juodviršio šeima. Mamos tėvas nupirko didelį pliką lauką su trupučiu miško, kur dar prieš karą pastatė gyvenamą namą ir ūkio pastatus. Šį ūkį po karo pavadino Juozapava.“

<http://www.partizanai.org/failai/pdf/sadunaite-gerojo-dievo-globoje.pdf>

„Mes Telšiuose išgyvenome iki 1945 m. pabaigos, o kai KGB ėmė Tėčio ieškoti, tuoj pat iš Telšių slaptai išvažiavome į Anykščius. Čia, Elmininkų bandymų stotyje, direktorium dirbo geras Tėčio pažįstamas Antanas Šlamas. Jis priėmė Tėtį dirbti vyr. moksliniu bendradarbiu. Apsigyvenome Anykščiuose pas Mamos tetą, o vėliau gavome butą priemiestyje – Jonydžiuose. Aplink pušynas, netoli upė Šventoji.“

<http://www.partizanai.org/failai/pdf/sadunaite-gerojo-dievo-globoje.pdf>

„Anykščių J. Biliūno gimnaziją N. Sadūnaitė baigė 1955 m. ir reikėjo apsispręsti, ką toliau veiks. „Matyt, ir šį sprendimą priimti Dievas nepaliko manęs vienos... Draugės Bronytės Kibickaitės paprašyta tapau jos Sutvirtinimo sakramento motina. Po apeigų Anykščių bažnyčios šventoriuje išėjome pasivaikščioti po Anykščių šilėlį. Taip mums abiem gera buvo, lengva, atrodė, širdis iš krūtinės iššoks, tarsi tikrai pajutau Dievo Apvaizdos ženklą... Grįžau namo ir savo sprendimą stoti į vienuoles pasakiau motinai, netikėjo ji, kad vienuolyne ilgai išbūsiu, gi tokia berniokiška buvau...“ Kai mama nuvežė mane į Panevėžį, mama vyriausiajai vienuolei pasakiusi, galinti pati sumokėti už mano išlaikymą vienuolyne, juk vis tiek daugiau nei poros mėnesių neišbūsiu. Vis dėlto 1963 m. Švč. Nekaltosios Mergelės Marijos tarnaičių seserų kongregacijos vienuolė N.Sadūnaitė davė amžinuosius įžadus Anykščių bažnyčioje.“

<http://m.anyksta.lt/patirtys-2/42179-disidente-isitikinusi-nuo-nelaimi-ja-saugojo-dievo-apvaizda>

Prisilietimai... A. J. Greimas

Greimų šeima fotoateljė interjere: tėvai Konstancija ir Julius Greimai su sūnumis Romu ir Algirdu ir dukra Gražina

Šiauliai, 1929 06 24

Maironio lietuvių literatūros muziejus

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000001551792?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=3060&valuable_type=EKSPONATAS

A. J. Greimas su broliuku ir seserimi. 1928 m.

Maironio lietuvių literatūros muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/130000001551430?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=3059&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000001551430?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=3059&valuable_type=EKSPONATAS)

„1918 metų vasarą mokytojas Julius Greimas su žmona Konstancija Greimiene (Mickevičiūte) ir vaikais – septynmete Gražina bei vienerių metų sūnumi Algirdu Juliumi – grįžo į Lietuvą. Iš Tulos parvykęs mokytojas vėl buvo įdarbintas toje pačioje Svėdasų krašte veikusioje Kunigiškių pradžios mokykloje, kur jam jau teko dirbti ir anksčiau–1913-1915 metais. Erdviame mokyklos pastate buvo įrengti ir butai mokytojų šeimoms, tad Greimų šeima čia ir apsigyveno. 1919 metais Greimai iš Kunigiškių išsikraustė į Kupiškio kraštą, paskui apsigyveno ir kitose vietovėse –anuomet mokytojams gana dažnai tekdavo keisti darbo vietas.“

<http://www.anyksta.lt/anyksci-krasto-istorijos-2/47163-dvi-mokyklos-du-likimai>

Prisilietimai... Maironio ženklai Anykščių krašte

Maironis, J. Tumas-Vaižgantas ir kiti geležinkelio stotyje. 1932 m.

Maironio lietuvių literatūros muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/130000005478048?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=8530&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000005478048?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=8530&valuable_type=EKSPONATAS)

„Pirmąkart Troškūnų krašte – aukštoji mokykla

Nuo 1914 m. spalio 1 d. iki 1915 m. gegužės Vašuokėnų dvare oficialiai veikė Kauno Žemaičių kunigų seminarija – pirmąkart Troškūnų krašte atidaryta aukštoji mokykla. Kol seminarija 1914-ųjų vasarą atostogavo, ji buvo išvartyta iš savo patalpų Kaune. Europoje kylant Pirmojo pasaulinio karo audros debesiai, buvusios seminarijos auditorijos virto karo ligoninės palatomis, o klierikai įstrigo namuose. Čia savo pagalbos ranką ištiesęs Vašuokėnų dvarininkas Bronislovas Brazdžius (1882-1935) lemtingai pakeitė ir seminarijos, ir Maironio, ir dešimčių būsimųjų dvasininkų likimus, ir net tuo metu su seminarija visiškai nesusijusių žmonių gyvenimą. Iš dvaro rūmų Brazdžių šeimai išsikrausčius į prastesnes patalpas, kur iki šiol tik jų tarnai gyvendavo, rūmuose įsikūrė ir čia visą rudenį, žiemą ir pavasarį dirbo jos rektorius 52 metų Jonas Mačiulis-Maironis, seminarijos inspektorius, paskui vicerektorius, o vėliau ir pirmasis Panevėžio vyskupas 39 metų Kazimieras Paltarokas, kiti aukšto rango teologai ir pedagogai, nuolat gyveno ir ugdėsi apie 60 seminaristų. 1915 metų pavasarį Vašuokėnuose buvo išventinta keliolika kunigų, tarp jų - ir Jurgis Žitkevičius (1892-1978), senatvėje ilgą laiką tarnavęs ir miręs Anykščiuose. Iki tol Troškūnų krašte aukščiausio rango švietimo įstaiga buvo Panevėžio bajorų mokykla Troškūnuose, veikusi 1834-1840 m., išaugusi iš XIX a. pradžioje įkurtos bernardinų kolegijos, kuri virto apskrities gimnazija.“

DVARAS. VAŠUOKĖNAI

Maironis apie 1909 m.

Vašuokėnų dvaras XX a. pradžioje.

Dvarininkas Bronislovas Brazdžius.

Buvęs Vašuokėnų pradžios mokyklos mokinys rašytojas Kazys Inčiūra.

Maironis Vašuokėnuose: paralelės ir įkvėpimai

Tautvydas KONTRIMAVIČIUS

„Kaip paukšis tavo dvarai, tėvyne, / Baltai iš sodų žalių bėlyšai / Tik, brangia kalbų tėvų parnyne, / Jie mūsų širdis mažai ką rūsia.“

Tai – kvietimas posmelis iš vieno garsiausių Maironio eilėraščių „Lietuva brangi“, parašyto 1920 m. Sukurtas praėjus keleriems metams po to, kai Maironis praleido vieną rudenį, žiemą ir pavasarį baltamuriame Vašuokėnų dvare... Ar kas intyji ginčyti, kad šias eilutes berašant poeto atmintyje šmėkštelėjo ir šio Aukštaitijos dvaro vaizdas?

Pirmąkart Troškūnų krašte – aukštoji mokykla

Nuo 1914 m. spalio 1 d. iki 1915 m. gegužės Vašuokėnų dvare oficialiai veikė Kauno Žemaičių kunigų seminarija – pirmąkart Troškūnų krašte atidaryta aukštoji mokykla.

Kol seminarija 1914-ųjų vasarą atostogavo, ji buvo išvartyta iš savo patalpų Kaune. Europoje kylant Pirmojo pasaulinio karo audros debesiai, buvusios seminarijos auditorijos virto karo ligoninės palatomis, o klierikai įstrigo namuose. Čia savo pagalbos ranką ištiesęs Vašuokėnų dvarininkas Bronislovas Brazdžius (1882-1935) lemtingai pakeitė ir seminarijos, ir Maironio, ir dešimčių būsimųjų dvasininkų likimus, ir net tuo metu su seminarija visiškai nesusijusių žmonių gyvenimą.

Iš dvaro rūmų Brazdžių šeimai išsikrausčius į prastesnes patalpas, kur iki šiol tik jų tarnai gyvendavo, rūmuose įsikūrė ir čia visą rudenį, žiemą ir pavasarį dirbo jos rektorius 52 metų Jonas Mačiulis-Maironis, seminarijos inspektorius, paskui vicerektorius, o vėliau ir pirmasis Panevėžio vyskupas 39 metų Kazimieras Paltarokas, kiti aukšto rango teologai ir pedagogai, nuolat gyveno ir ugdėsi apie 60 seminaristų. 1915 metų pavasarį Vašuokėnuose buvo išventinta keliolika kunigų, tarp jų – ir Jurgis Žitkevičius (1892-1978), senatvėje ilgą laiką tarnavęs ir miręs Anykščiuose.

Iki tol Troškūnų krašte aukščiausio rango švietimo įstaiga buvo Panevėžio bajorų mokykla Troškūnuose, veikusi 1834-1840 m., išaugusi iš XIX a. pradžioje įkurtos bernardinų kolegijos, kuri virto apskrities gimnazija.

Maironis ir Kazys Inčiūra

Kai į Vašuokėnus persikėlė Kauno kunigų seminarija, gretimame Vidugirių kaime 1906 m. gimusiam prielpaskutiniam gausios Inčiūrų šeimos sūneliui Kaziiui ką tik sukako 8-eri. Būsimasis aktorius, poetas ir dramaturgas Kazys Inčiūra (1906-1974) tada jau mokėsi Troškūnų pradžios mokykloje, į kurią jam tekdavo keliauti pro Vašuokėnų dvarą ir jame veikusią seminariją. O kai kitais metais Vašuokėnuose pradėjo mokytojauti jau minėtas Leonardas Giziškas, Kaziiuko tėvai jam parinko arčiau namų atidariusią mokyklą ir iki 1916 m. pavasario čia jis baigė pradinį mokslą, paskui išvažiavo į Panevėžio gimnaziją. Žinia apie poetą Maironį, visą žiemą praleidusį jo gimtinėje, lydejo K. Inčiūra visą gyvenimą. Gal jo atmintyje įsirežė savi prisiminimai, gal juos papildė ir kitų kaimo žmonių atminimai, bet senatvėje, 1972-aisiais, tos mintys išsilojo sonetu „Maironis Vašuokėnuose“.

Maironis ir Jonas Ragauskas

Tuo metu kitame netoli Vašuokėnų esančiame Stasiuliškių kaime, ten, kur dabar driekiasi Naujasėdis, augo 7-erių metų Ragauskų Jonukas. Pirmojo pasaulinio karo metais jam neklauso mokyti – tik paskubomis, per kelis mėnesius 1918 m. baigė pradžios mokyklą Viešintose, tačiau vėliau jis, dvaro eigulio šeimos jaunylis sūnus, pasuko į kunigystę ir Negriklausaime Lietuvoje išgarsėjo kaip itin stiprios dvasios ir kūrybingas Kupiškio progimnazijos kapelionas. Sovietinės varkos palažutas, Jonas Ragauskas (1907-1967) baigė gyvenimą toli nuo bažnyčios, bet prieštarojingai vertinama jo grožinė kūryba saugo šio ryškiausio XX a. Lietuvos dvasininko atminimą.

„Maironis ir Traupio pavasarininkai

Maironio gyvenimo Vašuokėnuose aidas nusirito iki gretimos Traupio parapijos ir ten paliko vieną ryškų pėdsaką. 1919-1921 m. Traupio parapijos vikaras buvo kunigas Antanas Brazaitis (1890-1969), tarp kitų šiuose kraštuose XX a. pradžioje tarnavusių kunigų pasižymėjęs ypač aktyvia visuomenine veikla. Būtent A. Brazaitis 1919 m. rugpjūčio 31 d. Traupyje sušaukė steigiamąjį Lietuvių katalikų jaunimo federacijos „Pavasaris“ („pavasarininkų“) susirinkimą ir subūrė pirmuosius 29 Traupio pavasarininkų kuopos narius. Traupio parapijos archyve išliko pavasarininkų kronikų knyga, kurioje yra toks įrašas: „1919 m. lapkričio 30 d. susirinkime nubalsuota Traupio pavasarininkų kuopą pavadinti „Dainius Maironis“, tam tautos didvyriui pagerbti. Kun. Ant. Brazaitis, pranešęs tai Maironiui, gavo tokio turinio laišką, kuris padėtas kuopos archyve: „Gerbiamas Kunigėli, Jei Traupio parapijos lietuvių katalikų pavasarininkų kuopa nori sau pasirinkti Maironio vardą, tai aš tikrai nieko prieš neturiu, bet skaitau sau už aukštą garbę, o jai linkiu geriausios kloties ir pasisekimo naudinguose Tėvynei ir bažnyčiai darbuose! Su pagarba – Maironis“.

Maironis ir Traupio pavasarininkai

Maironio gyvenimo Vašuokėnuose aidas nusirito iki gretimos Traupio parapijos ir ten paliko vieną ryškų pėdsaką. 1919-1921 m. Traupio parapijos vikaras buvo kunigas Antanas Brazaitis (1890-1969), tarp kitų šiuose kraštuose XX a. pradžioje tarnavusių kunigų pasižymėjęs ypač aktyvia visuomenine veikla. Būtent A. Brazaitis 1919 m. rugpjūčio 31 d. Traupyje sušaukė steigiamąjį Lietuvių katalikų jaunimo federacijos „Pavasaris“ („pavasarininkų“) susirinkimą ir subūrė pirmuosius 29 Traupio pavasarininkų kuopos narius.

Traupio parapijos archyve išliko pavasarininkų kronikų knyga, kurioje yra toks įrašas: „1919 m. lapkričio 30 d. susirinkime nubalsuota Traupio pavasarininkų kuopą pavadinti „Dainius Maironis“, tam tautos didvyriui pagerbti. Kun. Ant. Brazaitis, pranešęs tai Maironiui, gavo tokio turinio laišką, kuris padėtas kuopos archyve: „Gerbiamas Kunigėli, Jei Traupio parapijos lietuvių katalikų pavasarininkų kuopa nori sau pasirinkti Maironio vardą, tai aš tikrai nieko prieš neturiu, bet skaitau sau už aukštą garbę, o jai linkiu geriausios kloties ir pasisekimo naudinguose Tėvynei ir bažnyčiai darbuose! Su pagarba – Maironis“.

A. Brazaičio suburta jaunimo organizacija rūpinosi saviaukla, dvasiniu tobulėjimu, organizavo švietimo ir kultūros veiklą. Ir vėliau, tarnaudamas Jurbarko-Raseinių krašte, jis išlaikė ryšius su Traupio pavasarininkais, o 1929 m., kai buvo iškilmingai minimas kuopos dešimtmetis, A. Brazaitis buvo išrinktas jos garbės nariu.

Nuo Maironio iki Marcinkevičiaus

Maironio jau nebebuvo, kai Vašuokėnų dvaras išgyveno žiauriausią savo istorijos tarpsnį. 1945-1948 m. Vašuokėnuose buvo nužudyti 24 naujaiauriai Troškūnų tarybinio ūkio darbininkai – daugiausia rusų tautybės gyventojų šeimos, vien tik 1947 m. rugpjūčio 3-iosios naktį – 20 žmonių. Šiai tragedijai atminti 1958 m. prie dvaro rūmų pastatytas betoninis paminklas, išlikęs iki šiol, supamas suaugusiųjų tujų alėjos. Paminkliniai įrašai sunykę, išlikę tik vienas fragmentas: „Pralietas kraujas nenuėjo veltui. Gyvenimas gražėja su kiekvienu diena“.

Tačiau pirmoji Vašuokėnų dvaro auka buvo agronomas ir Troškūnų tarybinio ūkio direktorius Albinas Andrašiūnas, 1932 m. vedęs namie su dukrele mokytoja Genovaitė Kuzmaite-Mikalašienine, kilusia iš Kavarsko.

Prasilenus karo frontui, 1944 m. Andrašiūnai apsigyveno Vašuokėnų dvare. Tačiau Albinas Andrašiūnas, tarybinio ūkio direktorius, 1945 m. birželio 10 d. buvo išvestas į mišką ir žuvo nežinomis aplinkybėmis. Namie su penkiais vaikais G. Andrašiūnienė metus gyveno Kavarske ir dirbo mokytoja, o 1946 m. persikėlė į Prienų ir ten praleido likusį gyvenimą, dirbo lietuvių ir rusų kalbų ir literatūros mokytoja. Prienų „Žiburio“ gimnazijoje ji globojo ir lėpė gabius Prienų moksleivius: būsimąjį poetą Justiną Marcinkevičių, kalbininką Joną Kazlauską ir kitus, skatindama juos rinktis lietuvių kalbos studijas kaip geriausią pagrindą ateities veiklai, padedama jiems susirasti tinkamiausių gyvenimo kelių tiek gimnazijoje, tiek ir vėliau studijuojant. Iki gyvenimo pabaigos Just. Marcinkevičius minėjo G. Andrašiūnienę kaip ryškiausią įtaką jam padariusią pedagogę.

2010-aisiais, duodamas interviu Lietuvos ryto žurnalistui, į jo klausimą „Ar sunku buvo kaimišką aplinką išleisti į Vilnių?“ žinomas poetas atsakė: „Gėda prisipažinti, bet šiandien man atrodo, kad aš begaus. Nuo to skundo ir vargo, galiu sakyti, nuo bado, beviltiškumo. Čia vėlgi nulėmė mūsų gimnazijos mokytoja Genovaitė Andrašiūnienė, apie kurią ne sykį esu rašęs. Jos paklaudas, ką ketinu veikti gyven atstatyti, atsakiau, kad teks turintis likti Prienuose. Vienas pažįstamas buvo žadėjęs įdėti lyg ir moksleivių inspekcijoje – ečiau per kaimus stribų lydimas ir versčiau žmones pasirašyti valstybės paskolos laktus, rinkčiau įvairius moksleivius. Mokytoja net kumščius sugniaužė: „Nedrįšk!“ Ir jau rytojaus dieną nam įėjė moksleivis, per egzaminus gavusių pataisas, sarašė: „Per vasarą paruošiu juos, užsileisiu bent pražiai“, – ištarė“.

Sugrįžimas į Vašuokėnus

Šiemet pavasarį, gegužei įpusėjus, Vašuokėnų dvaro parke vėl klejojo Kauno kunigų seminarijos auklėtinių balsai, o prie dvaro rūmų liekanų rėpė prabėgęs šimtmetis – senąja dvarvietė, pagerbdami joje dirbusį Maironį, pirmąkart aplankė būsimieji Lietuvos dvasininkai ir šiuandienis seminarijos rektorius monsignoras Aurelijus Žukauskas. Jų viešnagė smalsiai stebėjo Vašuokėnų bendruomenės narius, tarp jų – ir mažieji vašuokėniškiai.

Kas žino – gal pirmasis vaikystės įspūdis, senąjam dvarui pamatčius jaunatviškumą ir kūrybingumu trykščiančius kienkus, vėl sukels raibulių ramiame Aukštaitijos provincijos kasdienybės paviršiuje.

Salta Vašuokėnų užaugęs kunigas Jonas Ragauskas.

Mokytoja Genovaitė Andrašiūnienė.

Paminklas nužudytiems Vašuokėnų dvarvietėje. Foto: TK, VZM.

Vašuokėnų dvaro liekanos, pasitiksios jaunuosius dvasininkus 2012 m. Foto: TK, VZM.

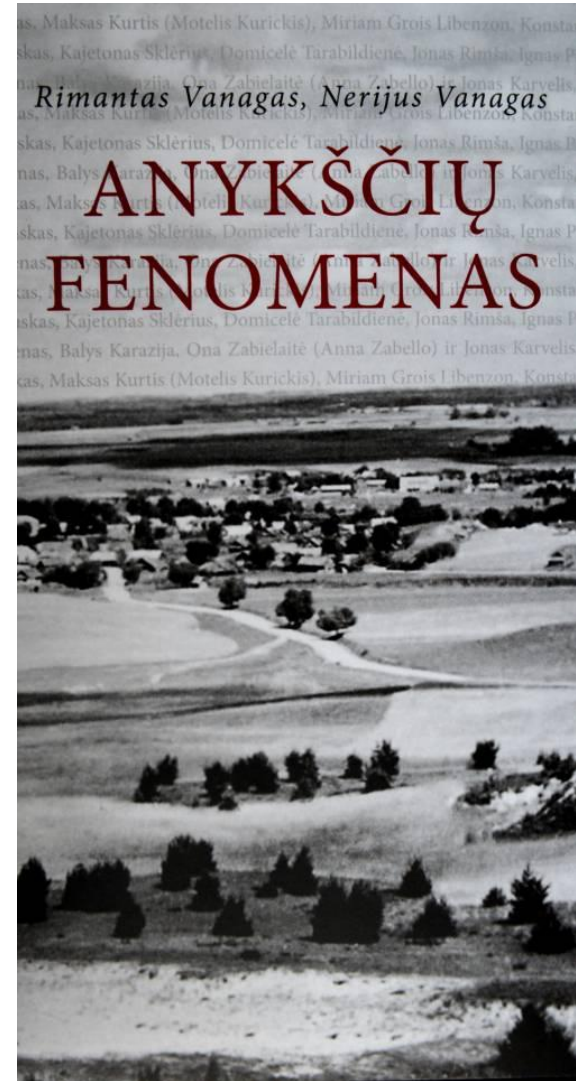
<http://www.anykstenai.lt/admin/fck/data/users/admin/File/PAnykstenas-2012-2/Nr%2040%2030-35.pdf>

Prisilietimai...

Susitikimai su kitomis reikšmingomis
asmenybėmis, įvykiai ir vietovės,
apeinamos ekskursijų gidų, bet vertos
mūsų dėmesio bei atminties.

„Vis dar esame kelyje į Konstantiną
Sirvydą“ (G. Zemlickas)

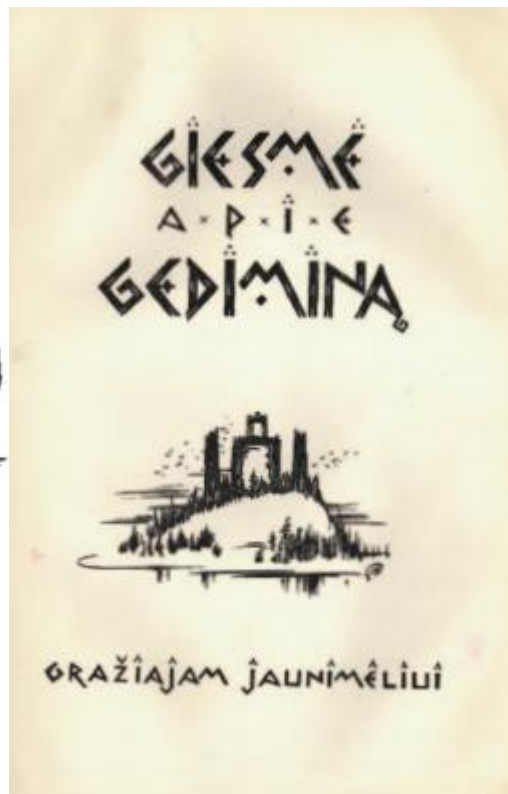
Prisilietimai... M.Dobužinskis

„Tik ką grįžau – iš Dabužių! Ir pagaliau tai atsitiko – esame protėvių žemėje! (...) Supranti, man buvo taip malonu, lyg būčiau įvykdęs kokią šventą pareigą“. Dailininkas nuolat grįždavo prie Dabužių dvaro temos, detaliau paaiškindamas labai svarbius faktus ir aplinkybes. Štai po daugelio metų atsiminimuose dailininko parašyta: „Dabužius, kuriuos nuo 1532 metų valdė mūsų sena giminė, dėl įvairių šeimyninių ir kitokių nesusipratimų (...) jie perėjo į kitų savininkų rankas, ir atgauti dvarą buvo neįmanoma. Mano tėvas ir vienas dėdžių, o vėliau ir aš pats daug kartų lankiausi Dabužiuose, o 1932 metais, per mūsų giminės 400 metų jubiliejų, tuometinė dvaro savininkė senutė Strachova, pas kurią šventėme tas metines, pasiūlė man sudaryti dovanojimo aktą tos protėvių žemės sklypui, bet staiga mirė ir nespėjo to padaryti“.

<https://www.bernardinai.lt/2012-03-27-anyksciuose-atidaroma-m-dobuzinskio-piesiniu-paroda/>

Mstislavas Dobužinskis. „Vilniaus regėjimas“

Mstislavas Dobužinskis. „Geležinis vilkas“

Kajetonas Sklėrius „Gedimino sapnas“ (1917 m.)

<https://www.limis.lt/greita-paieska/perziura/-/exhibit/preview/50000005406825>

https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000004375896?s_id=7hFFE0NWddWfdJ

Gedimino pilies bokšto maketo pašventinimo iškilmės

Anykščių progimnazijos kieme moksleiviai ir mokytojai prie skauto L. Tarabildos sukurto Gedimino pilies bokšto maketo. A. Žukauskas-Vienuolis stovi bokšto dešinėje (su juoda skrybėle). 1932 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/1454533?s_id=fWqytIgY0OibZ6Hf&s_ind=678&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/1454533?s_id=fWqytIgY0OibZ6Hf&s_ind=678&valuable_type=EKSPONATAS)

**Anykščių vidurinės mokyklos skautas Liudas Tarabilda prie savo darbo –
Vilniaus pilies bokšto maketo mokyklos kieme**

Nežinomas fotografas. 1932 m.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

[https://www.limis.lt/paieska/perziura/-
/exhibit/preview/11688810?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4315&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/11688810?s_id=7NGGdZPGcmJ0gmw3&s_ind=4315&valuable_type=EKSPONATAS)

„Didysis Lietuvos kunigaikštis sumanė pasistatydinti tokią tvirtą pilę, kad jokie priešininkai negalėtų jos paimti. Sumanyta – padaryta: toks buvo kunigaikštis.“

„Vilniaus pilis turės būti dar niekur neregėto stiprumo, nes ji gaus ginti visą didžiojo kunigaikščio šeimyną: čia norima padaryti sostinę. Ir ne tik kunigaikščių gyvybę – gins viso krašto laisvę ir šlovę.“

J. Tumas-Vaižgantas „Vilniaus pilies pasaka“

http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/literatura/LG00/Vai%C5%BEGantas.Vilniaus_pilies_pasaka.LG6908.pdf

Paveikslas „Kauksmas“

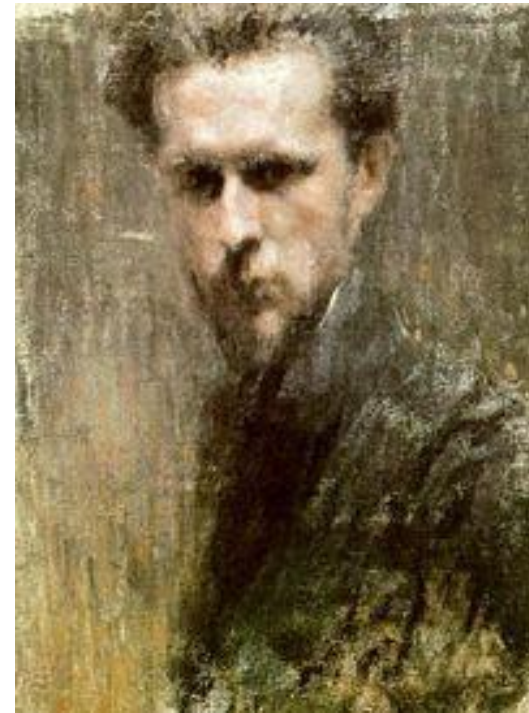
Paveikslo siužetas paimtas iš Vilniaus įkūrimo legendos. J. Tumo-Vaižganto memorialinis daiktas.

K. Šimonis, 1928 m.

[Maironio lietuvių literatūros muziejus
https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000001465548?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=4922&valuable_type=EKSPONATAS](https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/130000001465548?s_id=7hFFE0NWddWfdJwR&s_ind=4922&valuable_type=EKSPONATAS)

UNESCO programa „Pasaulio atmintis“. Lietuvos nacionalinis registras „Pasaulio atmintis“

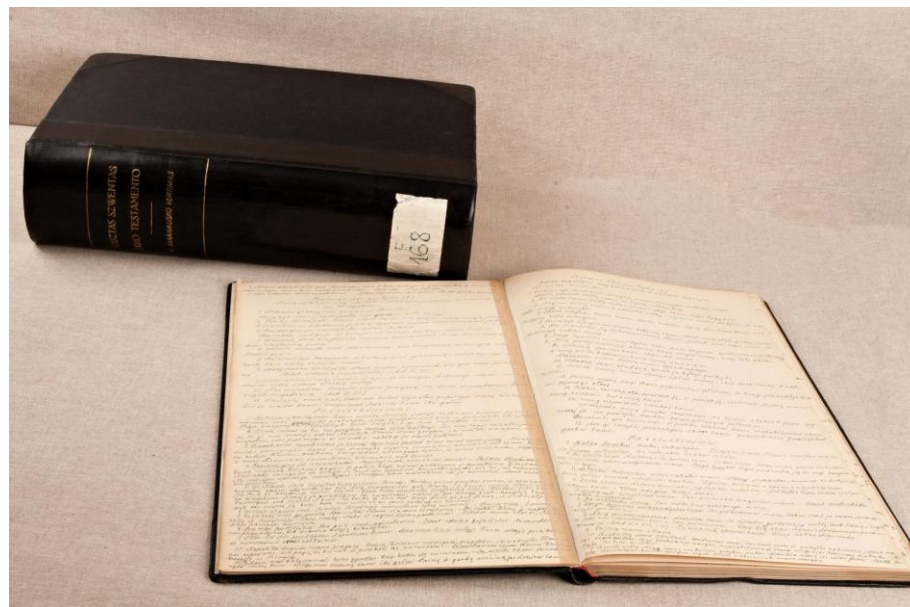
35. Mstislavo Dobužinskio
archyvas, XX a.
Nacionalinės reikšmės,
saugomas Lietuvos teatro, muzikos
ir kino muziejuje

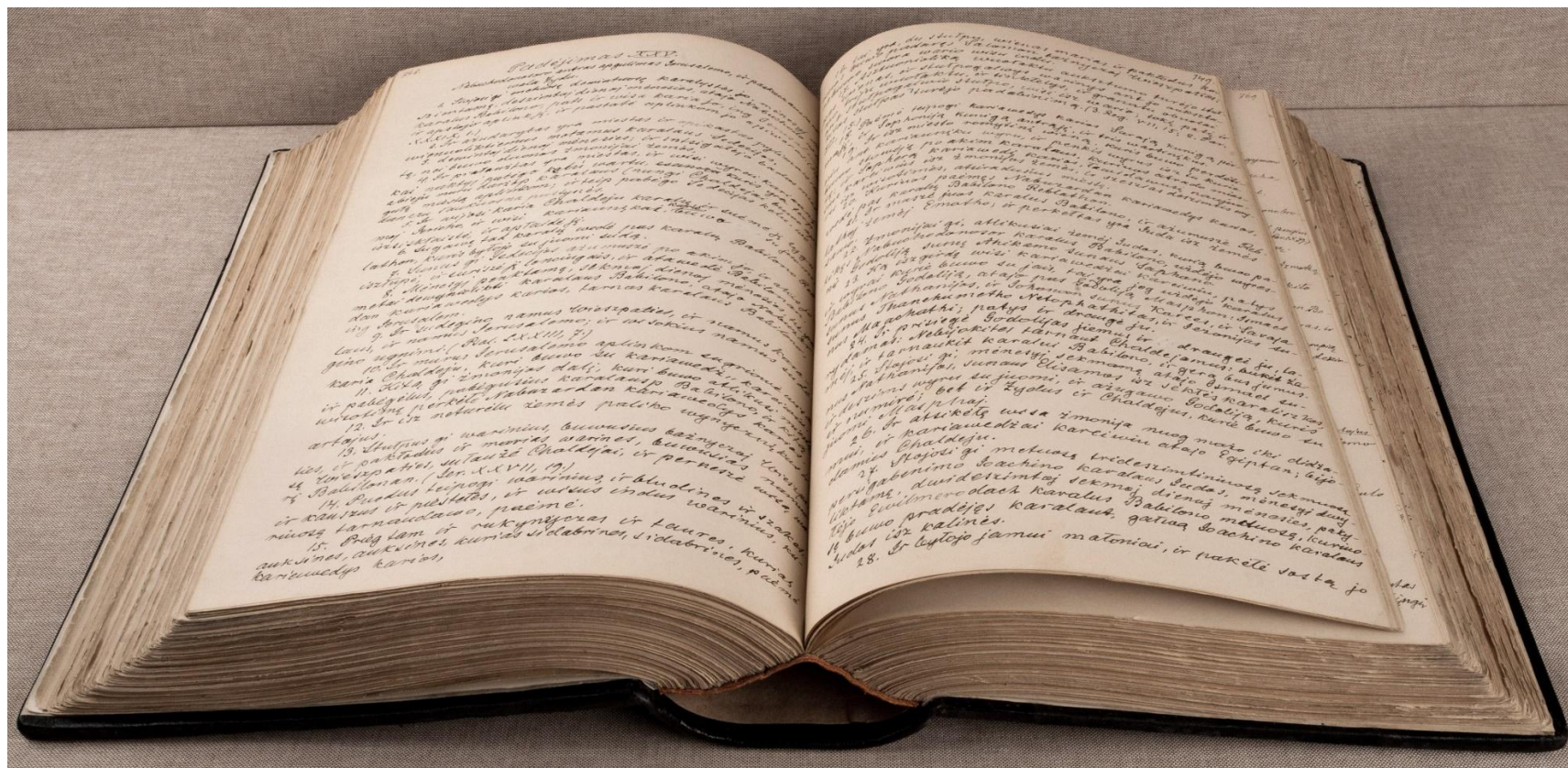
https://lietuvai.lt/wiki/Mstislavas_Dobu%C5%BEinskis

UNESCO programa „Pasaulio atmintis“. Lietuvos nacionalinis registras „Pasaulio atmintis“

62. Antano Baranausko vertimo „Biblija. Rasztas Szwentas Seno ir Naujo Testamento“ ir „Knīga Psalmu“ rankraščiai, 1901–1902 m. Nacionalinės reikšmės, saugomi Vilniaus universiteto bibliotekoje.

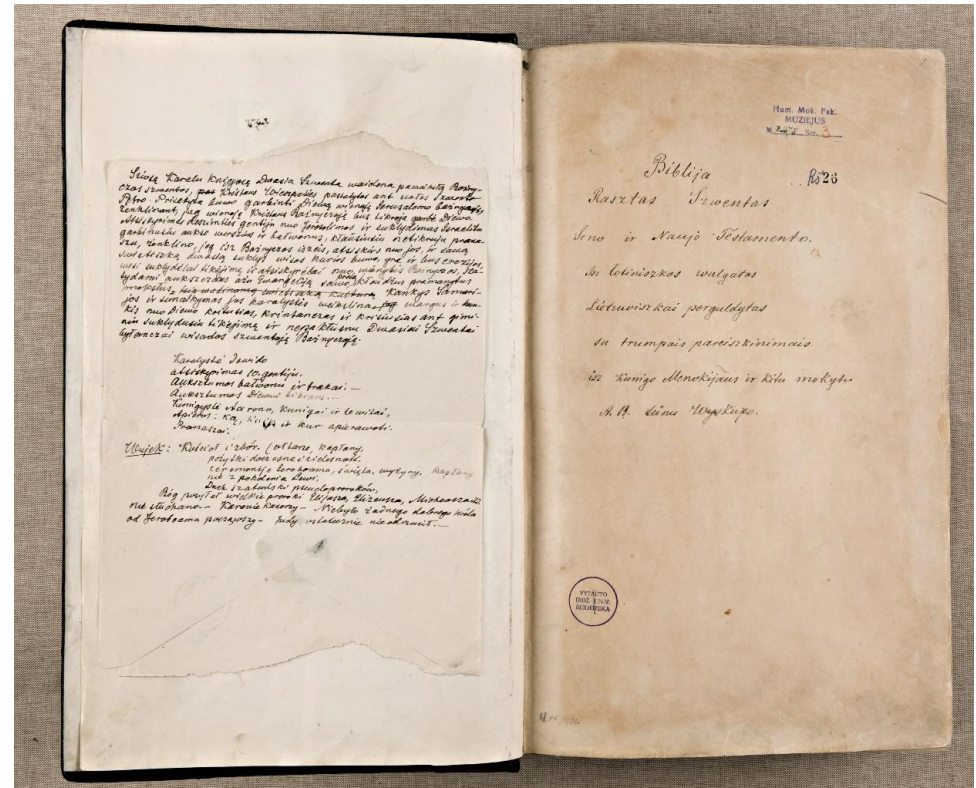

https://unesco.lt/images/M_images/foto_0001.jpg

https://unesco.lt/images/M_images/foto_0004.jpg

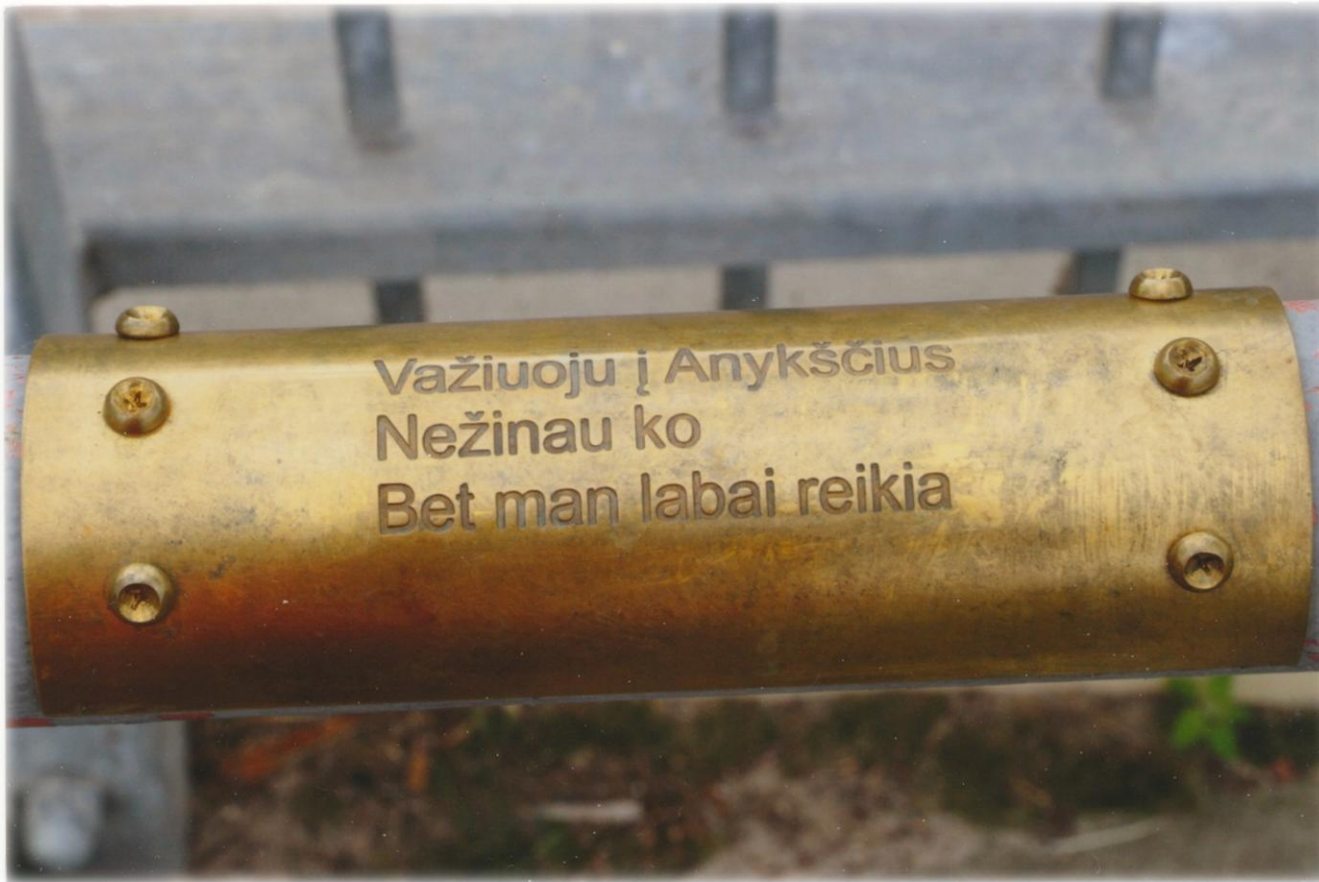
„Rašytojų, kūrėjų gyvenimu ir
darbu prisodrinta Anykščių
žemė – didis dabartyje
įsišaknijęs paveldas. Gera prie
jo sugrįžti, gera prie jo būti –
Čia ir Dabar.“ (J. Jasėnas)

https://unesco.lt/images/M_images/foto_0006.jpg

<http://www.baranauskas.lt/lt/left/albumai/2018-pavasaris/>

R. Inčirausko miniatiūra Anykščiuose

<http://www.menobangos.lt/wp-content/uploads/2020/03/9av-Tiltas.jpg>

**„Anykščiai todėl ir yra Anykščiai,
kad jų glėbys – neišmatuojamas!“
(R. Vanagas)**